

Press for **Freedom**

Özgürlük için Basın

“Bir gazeteci neredeyse aydınlık oradadır”

Gazeteciler Cemiyeti

İfade ve Basın Özgürlüğü Temmuz 2019 Raporu

Press for Freedom

Özgürlük için Basın

Gazeteciler Cemiyeti
Yönetim Kurulu

Başkan

Nazmi Bilgin

Başkan Vekili

Savaş Kıratlı

Başkan Yardımcıları

Ertürk Yöndem, Ayhan Aydemir,

Yusuf Kanlı

Genel Sekreter

Ümit Görtuna

Mali Sekreter

Mustafa Yoldaş

Üyeler

Güray Soysal, Ali Şimşek, Ali Oruç, Önder Yılmaz, Önder Sürenkök, Olgunay Köse ve Nursun Erel

Bu Rapor Gazeteciler Cemiyeti
"Press For Freedom / Özgürlük İçin Basın"
Çalışma Grubu Tarafından Hazırlanmıştır.

İfade ve Basın Özgürlüğü
Ulusal Komitesi

Başkan

Prof. Dr. Korkmaz Alemdar

Hukukçu Üye

Av. Tuncay Alemdaroğlu

Kıdemli Gazeteciler

Sedat Bozkurt ve Nursun Erel

STK Temsilcisi (Kıdemli Gazeteci,
Parlamento Muhabirleri Derneği Başkanı)

Göksel Bozkurt

Özgürlük İçin Basın
Çalışma Grubu Koordinatörü
Yusuf Kanlı

Koordinatör Yardımcısı

Seva Ülman Erten

Editör

Yıldız Yazıcıoğlu

Araştırmacılar

Dicle Kavak, Naz Akman ve

Sultan Yavuz

Telefon: +90 (312) 427 15 22

Faks: +90 (312) 468 23 84

E-Posta:

info@gazetecilercemiyeti.org.tr

Web Adresi:

www.gazetecilercemiyeti.org.tr

www.pressforfreedom.org

Adres: Üsküp Caddesi (Çevre Sk.)

No:35, Çankaya, Ankara

Kapak Fotoğrafı: Cosmic Creative

Reklam sektörü için bir prestij olarak kabul edilen 13'üncü **Kırmızı Reklam** ödüllerinin 13'üncüsü 26 Mayıs 2016'da gerçekleştirildi. Kırmızı Jüri Özel Ödülünü **Cosmic Creative**'in hazırladığı "**Gazeteciler**

Cemiyeti-Bir gazeteci neredeyse, aydınlık oradadır" adlı çalışma hak kazandı.

Gazeteciler Cemiyeti hakkında

Gazeteciler Cemiyeti, 10 Ocak 1946'da gazeteciler Mekki Sait Esen, Niyazi Acun, Aka Gündüz, Bilal Akba, Adil Akba, Sebahattin Sönmez ve Muvaffak Menemencioğlu tarafından kuruldu. Cemiyetin kuruluş amacı, basın organlarındaki gazetecileri bir araya toplamak, mesleki ve sosyal hakları geliştirmek, mesleğin gerekliliği olan hak ve özgürlükleri savunmak olarak belirlendi.

Kurucu başkanlığı üstlenerek 1946-1956 yılları arasında Gazeteciler Cemiyeti Başkanlığı'nı yürüten Mekki Sait Esen'in ardından 1956-1957 döneminde eski kontenjan senatörlerinden Ecvet Güresin cemiyet başkanlığını üstlendi.

Kudret Gazetesi kurucusu ve sahibi Gazanfer Kurt'un, 1959 yılına kadar Gazeteciler Cemiyeti'ne başkanlık yapmasının ardından bu görevi 1960 yılına kadar Atilla Bartınloğlu üstlendi. CHP'nin eski Milletvekili Altan Öymen, 1960 ve 1961 yıllarında sürdürdüğü Gazeteciler Cemiyeti Başkanlığı görevini 1961 yılında İbrahim Cüceoğlu'na bıraktı. Akis dergisi yönetici ve yazarı Metin Toker ise, 1957 yılında yedi ay 53 gün hapis yatmasının ardından 1962 yılında Gazeteciler Cemiyeti Başkanlığı'na getirildi.

Ekspres Gazetesi kurucu sahipliğini yapan Doğan Kasaroğlu, 1963 ve 1968 tarihleri arasında Gazeteciler Cemiyeti Başkanı olarak görevi devralmasından sonra TRT Genel Müdürlüğüne atandı.

Yeniğün, Ulus, Ankara Telgraf, Ankara Ekspres, Dünya gazetelerinde yazı işleri müdürlüğü, yazarlık, başyazarlık ve Genel Yayın Yönetmenliği yapan Beyhan Cenççi, bu süre içerisinde beş yıl boyunca Gazeteciler Sendikası başkanı olarak görev aldı. 1960 yılı öncesi bir buçuk yıl hapis cezası alarak bazı meslektaşları ile birlikte cezaevine giren Cenççi, 1969 yılında Gazeteciler Cemiyeti başkanı seçildi. 1992 yılına kadar Gazeteciler Cemiyeti Başkanı olarak görevini sürdürdü. Cenççi, 24 yıllık Başkanlığı sırasında Cumhuriyet Senatosu Kontenjan Senatörlüğü de yaptı.

1971 yılında Son Havadis gazetesinde mesleğe başlayan Nazmi Bilgin, Güneş Gazetesi sahipliği ve Yazı İşleri Müdürlüğü görevini üstlendi, daha sonra Dünya Gazetesi'nde Haber Müdürü olarak görev yaptı. Bilgin, Tercüman gazetesinde Parlamento ve Cumhurbaşkanlığı muhabirliği görevlerini de yürüttü. TRT-2'nin kuruluşunda yer aldıktan sonra TRT'ye, beş yıl "Uzman Haberci" ve "Genel Müdür Danışmanı" olarak hizmet verdi. Bilgin 1992 yılında ittifakla cemiyet Genel Başkanı seçildi. 1996 yılında kuruculuğunu üstlendiği Türkiye Gazeteciler Federasyonu'nda Genel Başkanlık görevi yapan Bilgin, bu görevi 2009 yılına kadar sürdürdü.

BRT televizyonunun Ankara temsilciliği görevini de yapan Bilgin, Unesco Türkiye Milli Komitesi üyeliği ve Denetçiliği görevinde de bulundu. Basın İlan Kurumu Yönetim Kurulu üyeliği, Türk Silahlı Kuvvetleri Elele Vakfı Mütevelli Heyet ve Yönetim Kurulu üyeliği ve Reklam Kurulu üyeliği görevlerini de sürdürüyor.

Türkiye'nin çok partili siyasi hayata geçişle, daha açık bir deyimle, çoğulcu demokrasi dönemiyle yaşıt ve koşut olan Gazeteciler Cemiyeti, bir avuç gazeteci üye ile çıktığı yolu, sevgi ve mesleki dayanışma ile pekiştirmiş, 2000'i aşkın üye sayısı ve bağımsız mali gücü ile bugün, Türkiye'nin en eski, en büyük ve saygın meslek kuruluşlarından ve sivil

toplum örgütlerinden birisidir.

Cemiyetimiz, 1946 yılındaki kuruluşundan bu yana her zaman cumhuriyet, çoğulcu demokrasi ile ifade ve basın özgürlüğü başta olmak üzere özgürlüklerin yılmaz bekçisi oldu. Gazeteciler Cemiyeti üyelerine aştığı bu güvenle ülkemizin mesleki ve diğer önemli kurumları arasında hak ettiği yeri aldı.

Basın Kartları Komisyonu,
Basın İlan Kurumu

Mesleğe yeni başlayanların belirli bir süre beklemeden sonra almaya hak kazandıkları, "Sarı Basın Kartı" gazeteciler için vazgeçilmezler arasındadır. Mesleğinde dürüst olmak, kalemini satmamak, basın ahlak yasalarına uymak ve gazetecilik dışında hiçbir iş yapmamak gibi koşulları irdelerek süresini dolduranlara "Basın Kartı" veren komisyonunda ve Türk medyası için önemini koruyan Basın İlan Kurumunda Gazeteciler Cemiyeti on yıllardır temsil edilmektedir.18 yıl aralıksız Basın İlan Kurumu Yönetim Kurulu üyeliği sonrasında Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nazmi Bilgin'in Genel Kurul üyeliği halen devam etmektedir. Kasım 2018'de yayınlanan yeni Basın Kartları Yönetmeliği ile Basın Kartları Komisyonunda başkanlık görevine seçilmiş olan **Gazeteciler Cemiyeti** temsilcisinin görevi ve üyeliği ise diğer medya kuruluşları temsilcisi üyelerle birlikte sona erdirilmiştir. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'na bağlı oluşturulan yeni basın kartları komitesinde ise profesyonel gazetecilerin bağımsız örgütlerine yer verilmemiştir.

Türkiye Gazeteciler Federasyonu,
Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu

Cemiyetimiz uzun süren çabalar sonucu, Türkiye'deki 75 adet Gazeteciler Cemiyetini bir araya getirmiş, maddi ve manevi desteği ile Türkiye Gazeteciler Federasyonu'nun kuruluşunda, en büyük pay sahibi olmuştur. Federasyonun başkanlığını Nazmi Bilgin 12 yıl aralıksız olarak yerine getirmiştir. Cemiyetimiz daha sonra kurulan Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu'nun da üyesidir. Bilgin, konfederasyonda halen Onursal Başkanlık görevini sürdürmektedir.

Türk Silahlı Kuvvetleri Elele Vakfı

Gazeteciler Cemiyeti, 1995 yılında Cumhuriyet tarihimizin en kapsamlı ve anlamlı "**Haydi Türkiye Mehmetçikle El ele**" kampanyasını, ulusumuzun inanılmaz duyarlılığı ve güveni ile gerçekleştirerek 65 milyon dolar başlığı "**Mehmetçik Vakfına**" devretti. Dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral İsmail Hakkı Karadayı önderliğinde kurulan **Türk Silahlı Kuvvetleri Elele Vakfı** kadri bilirlilik örneği göstererek, vakıf üyeliğine tek sivil kuruluş olarak cemiyetimizi davet etti. Başkan **Nazmi Bilgin** tarafından temsil edildiğimiz vakıf, gazilerimiz için "TSK Rehabilitasyon ve Bakım Merkezi" adlı dev eseri oluşturdu. 1999 yılında hizmete giren bu merkez Türk ulusunun şehit ve gazilerine bir "**Şükran Anıtı**"dır.

©

Gazeteciler Cemiyeti Özgürlük için Basın Çalışma Grubu, medya çalışanları ve sivil toplum temsilcilerinden oluşan bağımsız bir platform aracılığıyla özgür basın için politika yapılarına ulaşmayı; ifade ve basın özgürlüğü konusunda yasal durumu ve devam eden ihlalleri göstererek bu konuda farkındalık yaratmayı, atölyeler ve konferanslar düzenleyerek gazetecilik pratikleri ile ilgili medya çalışanlarını ve sivil toplum temsilcilerinin kapasitesini geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Gazeteciler Cemiyeti'nin Özgürlük için Basın ifade ve basın hürriyetleri ihlalleri raporları Mart 2014'den bu yana düzenli yayınlamaktadır.

Açık kaynaklardan, medya taramalarından, proje ofisine çeşitli şekilde yapılan başvuru ve ihbarlardan hazırlanan bu raporlardaki her türlü içeriğin sorumluluğu tamamıyla **Gazeteciler Cemiyeti**'ne aittir, kaynak gösterilerek kısmen veya tamamen çoğaltılabilir, bilimsel yayınlarda kullanılabilir.

Press for **Freedom**

Özgürlük için Basın

İfade ve Basın Özgürlüğü Temmuz 2019 Raporu

Gazeteciler Cemiyeti Yayınıdır

Gazeteciler Cemiyeti Özgürlük için Basın Çalışma Grubu tarafından hazırlanmıştır. Bu rapor Gazeteciler Cemiyeti'ne aittir. Kaynak gösterilerek kısmen veya tamamen çoğaltılabilir, bilimsel yayınlarda kullanılabilir.

İçindekiler

Giriş	6
İletişim Araçlarına ve İletişimcilere Baskı	6
İfade ve Basın Özgürlüğünü Kullanmak İsteyenlere Müdahale	12
RTÜK Cezaları	14
İfade ve Basın Özgürlüğüne Yönelik Yurtiçi ve Yurtdışından Gelen Tepki	15
Diğer Gelişmeler	24
Olumlu Gelişmeler	40
Kısaltmalar	45

Giriş

Temmuz ayında gündemi uluslararası medya kuruluşlarında görev alan veya bu kuruluşlara yazılarıyla katkı sağlayan gazetecilerle ilgili SETA raporu meşgul etti. “Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları” başlıklı rapor söz konusu gazetecileri fişleyen bir çalışma olarak değerlendirildi.

SETA'nın raporunda, *BBC Türkçe*, *DW Türkçe*, *VOA Türkçe*, *Sputnik Türkiye*, *Euronews Türkçe*, *Independent Türkiye* ve *CRI Türk*'te görevli gazetecilerin ayrıntılı özgeçmiş bilgileri ve sosyal medya paylaşımları listelenerek, “hükümet karşıtı” gibi çıkarımlar yapılması tepki çekti. Raporda uluslararası medya kuruluşlarına, gazeteciler üzerinde denetim kurulması ve hatta kişisel sosyal medya hesaplarına müdahalede bulunulma çağrısı yapılması, ifade özgürlüğü açısından kabul edilemez olarak değerlendirildi. Rapor, DİSK Basın-İş Sendikası, ÇGD, TGC, TGS, Haber-Sen, TYS, RSF, Gazeteci Dayanışma Ağı yanı sıra siyasi partiler, barolar ve Avrupa Komisyonu'nun tepkisine yol açtı. Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nazmi Bilgin, “Meslektaşlarımızın Türkiye gelişmelerini dünya kamuoyuna aktarmadaki üstün gayretleri takdir edileceğine, fişlenmeleri ve hedef gösterilmeleri üzüntü vericidir. Bu utanç verici çalışmayı bir düşünce kuruluşunun yapması, yayınlaması ayrıca çok düşündürücü ve irkilticidir. Kınıyoruz” sözleriyle endişesini paylaştı. Ulusal ve uluslararası tepkilere neden olmasına karşın raporda hedef alınmış gazetecilerden bazılarının iş akitlerine son verilmesi endişeleri arttırdı. Rusya merkezli *Sputnik Türkiye*, raporda adı geçen gazetecilerden Yavuz Oğhan, İsmail Saymaz ve Akif Beki'nin radyo programını eski Başbakan Ahmet Davutoğlu ile yapılan söyleşi gerekçesiyle sonlandırdı. Bunun yanı sıra “Seyr-i Sabah” programı sunucusu gazeteci Zafer Arapkirli de işten çıkartıldı. *Sputnik Türkiye*'nin bu işten çıkarma politikası, Rusya'yla yakın ekonomik-askeri ilişkiler çerçevesinde “SETA raporundaki öneriler yerine getirildi” gibi yorumlara neden oldu. Hükümeti destekleyen basın organları ise tartışmalı raporu “15 Temmuz darbe girişimi, PKK'nın hendek terörü ve HDP'li milletvekillerinin tutuklanması, Fırat Kalkanı Harekatı, Zeytin Dalı Harekatı, Yavuz Sultan Selim Köprüsü ve İstanbul Havalimanı'nın açılışı ve son olarak Rahip Brunson krizinden sonra yaşanan ekonomik dalgalanma” gibi “hassas olaylarda” yabancı basının “tek sesli olarak Türkiye karşıtı yayın yaptığının” belgesi olarak gösterdi.

Gazetecilere yönelik yargılama süreçlerinde ise *Cumhuriyet* davası örneğinde olduğu üzere yargıda içtihat birliği sağlanamaması Temmuz ayındaki önemli gelişmelerden birisiydi. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın, *Cumhuriyet* davasında Akın Atalay, Orhan Erinç, Murat Sabuncu, Hikmet Çetinkaya, Aydın Engin, Kadri Gürsel, Bülent Utku, Musa Kart, Hakan Karasinir, Mustafa Kemal Güngör, Önder Çelik ve Güray Öz'ün hakkındaki hapis cezası kararlarına karşı beraat talep edildi. Buna karşın Ahmet Şık, Yunus Emre İper ve Ahmet Kemal Aydoğdu'nun hapis cezalarına onama talebi dikkat çekti. Öte yandan *Cumhuriyet* yazarı Işıl Özgentürk'e bir köşe yazısı gerekçesiyle “halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama” suçlamasıyla bir yıl altı ay hapis cezası verildi. *Özgür Gündem*'in Eş Genel Yayın Yönetmenliğini yaptığı gerekçesiyle Hüseyin Akyol da üç yıl dokuz ay hapis cezasına çarptırıldı. Aynı gerekçeli davada ise Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü Türkiye Temsilcisi Erol Önderoğlu, Türkiye İnsan Hakları Vakfı Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı ve yazar Ahmet Nesin'in beraatine karar verildi. Ancak beraat kararı almasına rağmen pasaportuna halen el konulduğunu kamuoyuna açıklayan Ahmet Nesin, Türk vatandaşlığından ayrılacağını açıkladı. Bu yargılamalar içerisinde *Odatv* Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan'ın, FETÖ lideri Fethullah Gülen'in avukatlarınca

geçmişte açılmış bir dava nedeniyle verilmiş hapis cezasını çekmek zorunda kalması tartışma yarattı. Temmuz ayı sonu itibarıyla hapisteki gazeteci sayısının 59'u hükümlü ve 75'i gözaltında veya tutuklu olmak üzere toplam 134'e gerilediği görüldü. Haziran sonunda cezaevlerinde 58'i hükümlü 140 gazeteci bulunmakta idi. Özgürlük için Basın ekibince açık kaynaklardan yapılan derlemelere göre, yılın ilk yedi ayında toplam 198 sansür veya habere müdahale vakası yaşandı. Yine aynı dönemde hakkında yasal işlem yapılan gazeteci sayısı da 158 oldu.

Gazetecilik mesleği açısından 24 Temmuz Basın Bayramı son yıllarda olduğu üzere bu yıl da basın içinde bulunduğu durumu eleştiren mesajlarla hatırlandı. Gazeteciler Cemiyeti'nin de aralarında olduğu meslek örgütleri bugünkü koşullarda 24 Temmuz'un bayram olarak kutlanamayacağını açıklamalarında vurguladılar.

Sektördeki mali sıkıntılarda artış devam etti. "Yargı Reformu Strateji Belgesi" uyarınca resmi ilan gelirlerinde ciddi kayıplar yaşanacak olması özellikle yerel basında endişeli bir bekleyiş başlattı. İzmir'de yayımlanan yedi yerel gazete ortak manşetle resmi ilan sıkıntısını protesto etti. Bu arada 25 Temmuz 2018'de Basın - Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü'nün Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'na bağlanması sonrasında ilk kez Basın Kartı Komisyonu 24 Temmuz'da kamuoyuna açıklama yapılmadan toplandı. Komisyon'un yeni yapısı sadece hükümete yakın isimlerden oluşturulması ve medya çalışanlarının çoğunluğunu temsil eden meslek örgütlerinin temsilcilerinin olmaması nedeniyle meslek örgütleri ve muhalefet partileri tarafından sert tepkiyle karşılandı.

İfade özgürlüğü boyutunda ise Temmuz ayındaki gelişmelere bakıldığında CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu hakkında "FETÖ'nün bir numaralı siyasi ayağı sarayda oturuyor" sözleri nedeniyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nca fezleke düzenlendi. Anayasa Mahkemesi'nin (AYM) ise, ifade özgürlüğü lehine "Barış için Akademisyenler" bildirisini imzacıları hakkında verdiği "hak ihlali" kararı olumlu bir gelişmeydi. AYM, "Barış için Akademisyenler" başlıklı bildiriye imzaladıkları için "terör örgütü propagandası yapmak" suçlamasıyla hapis cezasına mahkum edilen akademisyenlerden 10'unun bireysel başvurusunda "hak ihlali" olduğuna karar verdi. Akademisyenler Prof. Dr. Füsün Üstel ve Doç. Dr. Tuna Altınel de tutuklu buldukları cezaevlerinden tahliye edildi.

İletişim Araçlarına ve İletişimcilere Baskı

2 Temmuz 2019

- Balıkesir'de yayın yapan Yeni Haber Gazetesi, maliyetleri karşılamadaki zorluklar gerekçesiyle yayın hayatını sonlandırma kararı aldı.¹

- İstanbul 18. Asliye Ceza Mahkemesi, *Odatv* Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan'a, *Odatv*'de yayımlanan FETÖ lideri Fethullah Gülen ile ilgili haber paylaşımları altına yazılmış hakaret içerikli yorumları kaldırmadığı için daha önce yargılaması yapıлып, hükmün açıklanmasına karar verilen hükmü açıkladı. Mahkeme kararında, "Sanık hakkında İstanbul 12. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 10/01/2012 tarih, 2011/866 esas, 2012/8 karar sayılı ile hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildiği sanığın denetim süresi içinde kasıtlı bir suç işlediği anlaşılacakla hükmün açıklanmasına" denilerek "sanığın sonuçta beş ay hapis cezası ile

¹ <https://www.a24.com.tr/turkiyenin-bugunku-ajandasi-2-temmuz-2019-haberi-40153979h.html?h=50>

cezalandırılmasına karar verildi. Bu karara Pehlivan, “Türkiye’de hukuk sisteminin geldiği noktayı en net gösteren davalardan biriydi bu. Erdoğan’dan ceza alınca Gülen’i ‘promosyon’ diye verdiler. Hapisler korkutamaz, dün olduğu gibi inadına gazetecilik yapacağım” tepkisini gösterdi.² Pehlivan, “Cumhurbaşkanı’na hakaret” suçlamasıyla İstanbul Anadolu 42. Asliye Ceza Mahkemesi’nce 25 Ekim 2017’de hapis cezasına çarptırılmıştı. Bu ceza üzerine Pehlivan’ın geçmişte Gülen’le ilgili davada aldığı hapis cezası kararı yeniden gündeme gelmişti.³

4 Temmuz 2019

• İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi, *Cumhuriyet* yazarı Işıl Özgentürk’e “halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama” suçlamasıyla bir yıl altı ay hapis cezası verdi. Mahkeme, hükmün açıklanmasını geriye bırakmadı. Özgentürk, 13 Ocak’ta kaleme aldığı “Yeni kuşak türbanlılar” başlıklı yazısı nedeniyle yargılanıyordu.⁴

6 Temmuz 2019

• Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA) tarafından yayımlanan “Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları” başlıklı raporda⁵ bu kuruluşlarda görev alan gazetecilere ilişkin bilgiler ve kişisel sosyal medya hesaplarından yaptıkları paylaşımlar listelendi. İsmail Çağlar, Kevser Hülya Akdemir ve Seca Toker imzalı 196 sayfalık raporda, *BBC Türkçe*, *DW Türkçe*, *VOA Türkçe*, *Sputnik Türkiye*, *Euronews Türkçe*, *Independent Türkiye* ve *CRI Türk* (Çin Uluslararası Radyosu) kuruluşları için çalışanlara ait daha önce nerelerde çalıştıkları bilgisi de verilerek, haklarında “hükümet karşıtı” gibi yorumlar yapıldı. Dış basını inceleme iddiasıyla hazırlanan raporda, adı geçen kuruluşlar ve gazeteciler “algı çalışması yürütmekle” suçlandı. Raporda, gazeteciler tarafından *Twitter* hesaplarından *retweet* yaptıkları paylaşımlara konusunda “hükümet karşıtı söylemleriyle ön plana çıkan mecraların haberlerine yer veren kuruluşlar” olarak sunulan *BirGün*, *T24*, *Bianet*, *Evrensel*, *Cumhuriyet*, *Diken*, *Sözcü* ve Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü’nün paylaşımlarını yineledikleri belirtildi.⁶ Söz konusu rapora çok sayıda gazeteci “fişleme” olarak tepki gösterdi. Raporu yayımlayan SETA’nın Amerika’daki “SETA Foundation” adlı şubesine ait mali bilgiler üzerinden bu vakfın gelirleri de sorgulandı. ABD yasaları gereği vergiden muaf vakıf ve derneklere ait mali bilgilerin kaydedildiği halka açık veri tabanındaki bilgileri *Twitter* hesabından paylaşan akademisyen Selim Sazak, SETA’nın ABD’deki şubesine Ankara’dan 1 milyon 125 bin dolar para gönderildiğini açıkladı. Sazak, SETA’nın Washington DC şubesindeki maaş harcamalarının 277.582 dolar olarak görüldüğünü ve “Genel Direktör” sıfatıyla SETA Yönetim Kurulu üyesi Kadir Üstün’ün 75.567 dolarlık kazancı olduğunu bildirdi.⁷

7 Temmuz 2019

• *Posta* yazarı Candaş Tolga Işık, Ankara’nın Eski Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek’in jet skisini konu ettiği haberin, gazetesinde küçük kullanıldığını eleştiren köşe yazısında kendisine sansür uygulandığını duyurdu. Işık, “M. Gökçek’in Ankara Büyükşehir Belediyesi envanterinden çıkan jet ski özel haberinin gazetemim birinci sayfasından kuş kadar görülmesini eleştirmiştim. O yazım bana haber bile verilme ihtiyacı duyulmadan sansürlenmiş! Eleştiriye cesareti, eleştirilmeye tahammülü olmayan bir gazetecilik modeli” şeklinde yazdı.⁸

• İstanbul Çağlayan 14. Ağır Ceza Mahkemesi, Şanlıurfa T Tipi Kadın Kapalı

2 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1467430/Fethullah_Gulen_in_sikayetiyle_gazeteci_Baris_Pehlivan_a_hapis_karari.html

3 <http://www.diken.com.tr/erdogana-hakarete-bugun-2-gazeteci-baris-pehlivana-hapis-cezası/>

4 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1471283/ ifade_ozgurlugune_bir_darbe_daha.html

5 <https://www.setav.org/rapor-uluslararası-medya-kuruluşlarının-türkiye-uzantıları/>

6 <https://bianet.org/bianet/ ifade-ozgurlugu/210159-tgs-seta-raporu-hakkında-suc-duyurusunda-bulunacak>

7 <https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2019/07/07/setanın-abd-subesine-türkiyeden-1-125-milyon-dolar/>

8 <https://twitter.com/ctisik/status/1147800496511574018>

Cezaevi’nde tutuklu *Özgür Gelecek*’in eski Yazı İşleri Müdürü Aslı Ceren’e altı yıl 10 ay 15 gün hapis cezası verdi. Ceren’e, *Özgür Gelecek*’in, Mart-Haziran-Ekim-Kasım 2016 döneminde yayımlanan sayılarında “terör örgütü propagandası” yaptığı iddiasıyla ve Aralık 2016’da iki ayrı sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek ceza verildiği öğrenildi. Ceren, 27 Şubat 2017’de Şanlıurfa’da örgüt üyeliği suçuyla tutuklanmıştı.⁹

9 Temmuz 2019

- İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi, “FETÖ üyeliği” suçlamasıyla tutuklu yargılanan eski *Milliyet* yazarı Mehmet Gündem’e, “silahlı terör örgütü üyeliği” suçundan altı yıl 10 ay 15 gün hapis cezasına hükmetti. Mahkeme, Gündem’in tutuklu kaldığı süreyi göz önünde bulundurarak yurt dışına çıkış yasağıyla tahliyesine karar verdi.¹⁰

11 Temmuz 2019

- *Yurt* muhabiri Baran Furkan Gül, *Twitter*’dan “Gazetecilik yapmamı engelliyorlar” başlığıyla yayımladığı yazısında istifa etmek zorunda bırakıldığını duyurdu. Gül, dört aydır maaşını alamadığını ve sigortasının yatırılmadığını, sigorta sisteminde meslek kodu yanlış girildiği için sendikalı olmadığını ve son olarak haberine sansür uygulandığını açıkladı. Gül, “*Yurt* dahil birçok gazeteye Atatürkçü Düşünce Derneği içerisinde muhalif olan bir grubun gönderdiği bir bildiriye Başkan’ın (Hüseyin Emre Altınışık) Çankaya Belediyesi’nde devlet memuru olarak çalıştığı iddia ediliyordu. Konuyu başkana sorduğumda ise durumu kabul ederek, bunun haber yapılmamasını istedi. Ancak ben bir gazeteciyim, işim bu durumu halktan gizlemek değil. Haberde tek bir itham ve yorum bulunmuyordu. Haberi yapmama onay veren yönetim on dakika sonra haberi kaldırmak istedi. Haberi kaldırmaları durumunda istifa edeceğimi söyledim ‘sen bilirsin’ dediler. Haber *yurtgazetesi.com.tr*’den kaldırıldı ancak farklı portallarda halen yayında. Haklarımın gasp edilmesinin yanında emeğimin de hiçe sayılması bana istifadan başka bir yol kalmadı” dedi.¹¹

- İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi’nce hakkında üç yıl dokuz ay hapis cezası verilen gazeteci Hüseyin Aykol, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 3. Ceza Dairesi’nin bu cezayı onaması üzerine Sincan F Tipi Kapalı Cezaevi’ne konuldu.¹² Aykol, *Özgür Gündem* eş genel yayın yönetmenliği görevi nedeniyle 16 Ocak 2018’de “örgüt propagandası yaptığı” gerekçesiyle hapis cezasına çarptırılmıştı.¹³ Aykol hakkında bugüne kadar 63 dava açıldığı ve davalardan pek çoğunun halen devam etmekte olduğu belirtildi.¹⁴

- İstanbul 32. Asliye Ceza Mahkemesi, *Twitter* aracılığıyla Sosyal Doku Derneği Başkanı Nurettin Yıldız’a hakaret ettiği gerekçesiyle üç ay 15 günden iki yıl dört aya kadar hapis istemiyle *Cumhuriyet* yazarı Zafer Arapkirli’nin yargılanmasına başladı.¹⁵ Arapkirli, savunmasında, “Hakkımda şikayette bulunan şahıs altı yaşındaki kız çocuklarıyla dahi evlenilebileceğini savunmuştur. Bunları duyup okuduğumda her sorumlu vatandaş gibi üstüne üstlük görevi topluma haber vermek olan bir gazeteci, daha önemlisi bir kız çocuğu babası sıfatıyla tepki göstermek istedim” dedi.¹⁶

15 Temmuz 2019

- İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi, KHK’yla kapatılan *Zaman*’ın yazı işleri müdürü,

9 <https://www.gazetepatika10.com/ozgur-gelecek-eski-yazi-isleri-muduru-asli-cerene-7-yil-hapis-cezasi-41105.html>

10 <https://www.dha.com.tr/yurt/gazeteci-mehmet-gundeme-hapis-cezasi/haber-1679067>

11 <https://twitter.com/baranpress/status/1149407589702262789?s=12>

12 <https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2019/07/11/gazeteci-huseyin-aykol-gozaltina-alindi/>

13 <https://www.sozcu18.com/gazeteci-huseyin-aykol-ev-baskiniyla-gozaltina-alindi-28497h.htm>

14 <https://www.dw.com/tr/gazeteci-h%C3%BCseyin-aykol-tutukland%C4%B1/a-49557356-0>

15 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1483419/_Cocuk_yasta_evlilik_suctur_.html

16 <https://www.sozcu.com.tr/2019/gundem/gazeteci-arapkirliye-nurettin-yildiz-davasi-5225578/>

tutuklu yargılanan Harun Reşit Çümen'e FETÖ "örgüt üyeliği" suçlamasıyla yedi buçuk yıl hapis cezası verdi. Çümen ile birlikte yargılanan Adem Aksoy ve Mehmet Çokyılmaz'a "silahlı FETÖ terör örgütü üyeliği" suçlamalarıyla altışar yıl üçer ay hapis cezası verildi. Mahkeme, Ali Aydeniz'e de "FETÖ'ye üye olmamakla beraber örgüte yardım" suçlamasıyla üç yıl bir ay 15 gün hapis cezasına hükmetti.¹⁷

18 Temmuz 2019

• Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi, "örgüt üyesi olmak" ve "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklu yargılanan *JinNews* muhabiri Kibriye Evren'in tutukluluğunun devamına hükmederek, davayı 24 Eylül'e erteledi.¹⁸ Evren, aralarında gazeteci ve siyasetçilerin bulunduğu 142 kişinin gözaltına alındığı operasyon kapsamında 11 Ekim 2018'de tutuklanmıştı.¹⁹

• *Gazete Fersude*, *Twitter* aracılığıyla haber sitesine erişim engeli getirildiğini duyurdu. Açıklamada, "*Gazete Fersude*'ye ayrı ayrı birkaç haberdan dolayı erişim yasağı gelmiştir. Bununla ilgili çalışıyoruz" denildi.²⁰

• Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, *Cumhuriyet* yazarlarıyla ilgili tebliğnamede, davaya konu dönemde ki Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu Başkanvekili Akın Atalay, Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Erinç, Genel Yayın Yönetmeni Murat Sabuncu, Yönetim Kurulu Üyesi ve yazar Hikmet Çetinkaya, yazar Aydın Engin'e verilen hapis cezası kararlarının bozulmasını ve beraatlarına karar verilmesi istendi. Başsavcılık, bu yöndeki bozma kararlarının Kadri Gürsel, Bülent Utku, Musa Kart, Hakan Karasınir, Mustafa Kemal Güngör, Önder Çelik ve Güray Öz'e de sirayet ettirilmesi gerektiğini açıkladı. Başsavcılık, Yunus Emre İper'in üç yıl bir ay 15 gün ve Ahmet Kemal Aydoğdu'nun 10 yıl hapis cezalarının ise onanmasını istedi. HDP İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın "örgüte yardım" suçundan aldığı yedi yıl altı ay hapis cezasının bozulması talep edilerek, Şık'ın "örgüt propagandası" ve "devletin kurum ve organlarını alenen aşağılaması" suçundan yargılanması gerektiğini kaydedildi.²¹

19 Temmuz 2019

• Van 4. Asliye Ceza Mahkemesi, sosyal medyada "Cumhurbaşkanı'na hakaret" iddiasıyla tutuksuz yargılanan *Mezopotamya Ajansı (MA)* muhabiri Adnan Bilen'in davasını 8 Kasım'a erteledi. Bilen, savunmasında, "Söz konusu manşet ve köşe yazısı, yayımlandığı tarihten bugüne kadar neredeyse sayısı milyonu aşan kişi tarafından paylaşıldı. Sadece sosyal medya değil, yüzlerce site yazıyı ve manşeti kendi sitelerine taşıdı. Paylaşımlar hakaret değil eleştiridir" dedi. Bilen hakkında *Facebook*'tan Berkin Elvan'ın fotoğrafının altına yazılan "Kaşların Karası" paylaşımı ile Soma'da hayatını kaybeden madencilerin fotoğraflarının bulunduğu karenin altına yazılan "Kömür Karası" ve Erdoğan ve aile bireylerinin yer aldığı fotoğrafın altına yazılan "Yüz Karası" başlığıyla *T24*'deki "faşoğa" görselinin bulunduğu yazıları paylaştığı gerekçesiyle iki kez cezalandırılması talebiyle dava açılmıştı.²²

• *Sputnik*, eski Başbakan Ahmet Davutoğlu ile kişisel *Youtube* hesaplarından yaptıkları söyleşi ardından gazeteciler Yavuz Oğhan, İsmail Saymaz ve Akif Beki'nin *RS FM*'deki programlarına son verildi. Radyo, sabahları yayınlanan "Seyr-i Sabah" programını sunan gazeteci Zafer Arapkirli ile de yollarını ayırdı. Arapkirli, *Twitter* hesabından "*RS FM* ile buraya

¹⁷ <https://magduruyetler2.blogspot.com/2019/07/gazeteci-harun-cumene-75-yil-hapis-cezas.html>

¹⁸ <http://gazetekarınca.com/2019/07/gazeteci-kibriye-evrenin-tutukluluguna-devam-karari/>

¹⁹ <https://gazetekarınca.com/2018/10/gazeteci-kibriye-evren-tutuklandi/>

²⁰ <https://www.birgun.net/haber-detay/gazete-fersudeye-erisim-engeli.html>

²¹ <https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2019/07/18/yargitay-cumhuriyet-yazarlarinin-beraatini-istedi/>

²² <https://www.evrensel.net/haber/383294/gazeteci-adnan-bilen-paylasimim-hakaret-degil-elestiridir>

kadarmış... Özgürce, onuru ile gazetecilik yapmak isteyenlere yer mi yok? Mekan mı yok? Görüşürüz” notunu paylaştı.²³

20 Temmuz 2019

• Muğla-Fethiye’de kordondaki bir dalış teknesinde, dalış tüpü patlaması olayını görüntüleyen Fethiye Gazeteciler Derneği Başkanı ve Ege Gazetesi imtiyaz sahibi Mesut Bölük darp edildi. Sol gözünden yaralanan Bölük’ün, kendisine fiziksel ve sözlü şiddet uygulayan vatandaştan şikayetçi oldu.²⁴

• Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği, Gezi Davası’na ilişkin kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla kurulan *geziyasavunuyoruz.org*²⁵ sitesine erişim engeli getirdi. Siteye giriş denemesi yapıldığında söz konusu mahkeme kararı ile birlikte “Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından koruma tedbiri uygulanmaktadır” yazısıyla karşılaşıldığı belirtildi.²⁶

23 Temmuz 2019

• Yazar Ahmet Nesin, *Özgür Gündem* davasından beraat etmesine karşın pasaport alamadığını söyledi. Sosyal medya hesabından açıklama yapan Nesin, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkacağını duyurdu. Nesin, “Özgür Gündem Gazetesi’nde bir günlük genel yayın müdürlüğü yaptım diye önce tutuklandım, sonra da beraat ettim. Ona rağmen hala pasaport verilmiyor. Demokratik Faşizm diye yazdığım bu olsa gerek. Yarın dilekçeyle vatandaşlıktan çıkma başvurusu yapacağım” ifadesini kullandı.²⁷ Nesin, İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliği’nin kararıyla “silahlı terör örgütü propagandası” yaptığı gerekçesiyle 11 gün Silivri Cezaevi’nde tutuklu kalmış, İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi’nin kararıyla 1 Temmuz 2016’da tahliye edilmişti.

26 Temmuz 2019

• *Medyadarad*, Dünya gazetesi çalışanlarının üç aydır maaş alamadıklarını ve içeride yedi maaşlık ödemelerinin bulunduğu gerekçesiyle eylem yapacaklarını öne sürdü. Haberde, iki yıldır zam alamadıkları belirten personel ağzıyla “Kıramızı ödeyemiyoruz. Gazete ayakta kalsın diye son ana kadar çalışıyoruz. Geçen yıl Eylül ayında sorunlar çözülecek dendi ama neredeyse bir senedir devam ediyor. Yazı işleri maaşlarını alamıyor. Gazete dışında bazılarına ödemeler yapılıyor. Binanın satışı üç dört aydır konuşuluyor. Gazeteye abonelerden, ilanlardan, projelerden para giriyor ama bize verilmiyor. Eğer buna bir son verilmezse gelecek hafta eyleme geçeceğiz. İlk planda iş yavaşlatma olacak. Sonrasında ise Allah büyük” ifadeleri kullanıldı.²⁸ Haberden bir gün sonra *Dünya* yönetimince çalışanlara bir aylık maaşlarını verdiği bildirildi.²⁹

27 Temmuz 2019

• *Aydınlık*’ta beş aydır maaşını alamayan çalışanların iş yavaşlatma eylemi yaptığı iddia edildi. Ancak gazete yönetimince yılbaşına kadar ödeme yapılamayacağı bildirildi.³⁰

29 Temmuz 2019

• Varlık dergisi, *Turkuvaz Dağıtım*’ın maddi taleplerini karşılayamadığı gerekçesiyle Ağustos ayından itibaren *D&R* mağazalarında derginin satılmayacağını duyurdu. Dergiden yapılan açıklamada, “Bu kitabevi zinciri; dergi söz konusu olduğunda yayınevleriyle doğrudan

23 <https://twitter.com/ZaferArapkiri/status/1152233516052168705>

24 <https://www.yeniakit.com.tr/haber/fethiye-gazeteciye-sakiri-851830.html>

25 <http://geziyasavunuyoruz.org/>

26 <https://bianet.org/bianet/insan-haklari/210702-gezi-davasi-icin-acilan-siteye-erisim-engeli>

27 https://twitter.com/ahmetnesin1/status/1153669804189990914?ref_src=twsrc%5Etfw

28 <https://www.medyaradar.com/dunya-gazetesinde-neker-oluyor-calisanlardan-eylem-sinyali-medyaradarozel-haberi-2011710>

29 <https://www.medyaradar.com/dunyadan-sevindirci-haber-yonetim-adim-atti-bir-maas-hesapta-haberi-2011755>

30 <https://www.medyaradar.com/dunyadan-sonra-bir-kriz-de-aydinlikta-alacaklar-birikti-medyaradarozel-haberi-2011763>

çalışmıyor, sadece iki dağıtım şirketinden dergi almayı kabul ediyor. Bir süredir çalıştığımız Dünya Dağıtım mali açıdan zor durumda olduğundan bize ödeme yapamıyor, diğer seçenek *Turkuvaz Dağıtım*'ın maddi taleplerini ise –Türkiye’de bir edebiyat dergisi için çok ağır olduğundan– biz karşılayamıyoruz. *Varlık*’ı raflarında buldurmak isteyen kitabevleri çalıştığımız dağıtımçı, vb. konularda bilgi almak için bize yazabilir veya telefonla ulaşabilirler. Hem dergimizi edinmek hem de 86 yıllık dijital arşivimize erişmek isteyenler ise varlikonline.com adresinden *Varlık*’a abone olabilirler” denildi.³¹

30 Temmuz 2019

• Tekirdağ Çorlu Cumhuriyet Başsavcılığı, *Artı Gerçek* muhabiri Rıfat Doğan hakkında Çorlu’da yaşanan tren kazasıyla ilgili davada duruşma salonunda görüntü çektiği iddiasıyla soruşturma başlattı. Savcılık tarafından 900 lira adli para cezası ödemesi durumunda dava açılmayacağını iletilen Doğan’ın teklifi reddettiği belirtildi. İstanbul’da Şişli İlçe Emniyet Müdürlüğü’nde ifade veren Doğan, “Çalışmış olduğum *Artı Gerçek* haber sitesi tarafından görevlendirildiğim için mahkemeye gittim. Mahkeme salonunda mağdur yakınları duruşma salonunun kapılarının kilitletmesini alkışlarla protesto etti. Olaylar esnasında polis ile mağdur yakınları arasında tartışma yaşandı. Ben de bir gazeteci olarak o bölgeye yöneldim. Kapıda yaşanan gerginlikle alakalı *Twitter*’da paylaşılmış video vardı. *Twitter*’da gezerken bu görüntülere denk geldim ve kendi hesabımda paylaştım. Görüntüleri kendim çekmedim. Görüntülerde de hakimler olmadığı için suç olmadığını düşünerek paylaştım” dedi.³²

31 Temmuz 2019

• Yurt Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Ali Avcu, Bolu’da gözaltına alındı. “Hakaret” suçlamasıyla hakkında arama kararı olduğu gerekçesiyle göz altına alınan Avcu, ifadesinin ardından serbest bırakıldı. Avcu, “Taraflıma daha önceden tebliğ edilmiş bir durum olmamasına rağmen, ifade vermem gerektiğini Jandarma ekiplerinden öğrenmiş oldum. Bu tarz hamlelerle, gazetecilik yapmamız engellenmek istenmekte, gözdağı verilmek istenmektedir” dedi.³³

İfade ve Basın Özgürlüğünü Kullanmak İsteyenlere Müdahale

1 Temmuz 2019

• *Cem TV* yayını saat 00.10 sularında *Türksat* tarafından durduruldu. Kanal, *Twitter* aracılığıyla “Medyaya uygulanan ayrımcı uygulamalara *Cem Medya* ailesi olarak maruz kalmaktayız” açıklamasını yaptı.³⁴

• İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi, “Barış için Akademisyenler” imzacıları Okan Üniversitesi’nden Yrd. Doç. Dr. Umut Azak, İstanbul Kültür Üniversitesi’nden Arş. Gör. Erdem Üngür ve Işık Üniversitesi’nden Öğr. Gör. Emrah Dönmez’e bir yıl üç ay hapis cezası verdi. Mahkeme, akademisyenler hakkındaki hükümlerin açıklanmasını geriye bıraktı.³⁵

2 Temmuz 2019

• Sabitfikir dergisine A7 Kitap Yayıncılık’ın vermek istediği ilanda “Tarih Boyunca En Etkin 100 Eşcinsel” adlı kitap yer aldığı için *Turkuvaz Dergi Grubu* tarafından ilanı sansürlenme girişiminde bulunduğu iddia edildi. *Turkuvaz Dergi Grubu*’nun kitabın ilan listesinden

31 <https://t24.com.tr/haber/varlik-dergisi-artik-d-r-larda-satilmayacak.832661>

32 <https://bianet.org/bianet/ ifade-ozgurlugu/211071-arti-gercek-muhabiri-rifat-dogan-a-corlu-sorusturmasi>

33 <https://www.sozcu.com.tr/2019/gundem/yurt-gazetesi-genel-yayin-yonetmeni-ali-avcu-serbest-birakildi-5257586/>

34 https://twitter.com/cem_tv/status/1145683586068230145

35 <https://bianet.org/bianet/ ifade-ozgurlugu/209953-uc-akademisyene-1-yil-3-er-ay-hapis-cezası>

çıkartılması talebine karşılık A7 Kitap, “A7 Kitap Editörü Çeviri Kitaplar Seçkisi” başlığı altında Paul Russell imzalı söz konusu kitabın da yer aldığı 10 kitabını tanıtma amaçlı ilanını geri çekti. A7 Kitap’tan “Sansürü kabul etmeyip, ilanımızı geri çektik. A7 Kitap olarak yayımlama özgürlüğünün sansürlenmesi anlamına gelen bu talebi kınıyor ve kamuoyunun bilgisine sunuyoruz” açıklaması yapıldı.³⁶

• Gençlik ve Spor Bakanlığı’na bağlı Kredi ve Yurtlar Kurumu’nun (KYK), Ankara İl Emniyet Müdürlüğü’nün yazısı üzerine 10 Mayıs’taki ODTÜ LGBTİ+ Onur Yürüyüşü’nde gözaltına alınan öğrencilerin burs ve kredilerini kestiği öne sürüldü.³⁷

7 Temmuz 2019

• Şanlıurfa Barosu, 15 yaşındaki Nazlıcan Zilan Abla isimli çocuğun 10 gün gözaltında tutulduğunu ve avukatsız sorgulandığını duyurdu. Çocuğun uzun gözaltı süresi nedeniyle anti-depresan kullanmaya başladığı iddia edildi. Şanlıurfa Barosu İnsan Hakları Merkezi, *Twitter* hesabı aracılığıyla yaptığı açıklamada, “Abla adlı çocuk 10 gündür Şanlıurfa’da gözaltında tutulmaktadır. Çocuk komisyonumuzla birlikte bu durumun takipçisi olduğumuzu bildiriyoruz. Gözaltı süresinin uzatılması işlemi sorgu işlemidir. Hakimlerin usul ve yasaya uymayıp keyfi ve hukuksuz bir şekilde 15 yaşındaki çocuğu avukatsız sorguya alması, avukatına söz hakkı vermemesi ve çocuğun üstün yararının yok sayılması asla kabul edilemez” denildi.³⁸

8 Temmuz 2019

• ODTÜ yerleşkesinde Kredi Yurtlar Kurumu (KYK) yurdu yapılmasına karşı çıkan öğrencilere polis tarafından biber gazıyla müdahale edildiği bildirildi.³⁹

• HDP Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda, iki danışmanıyla birlikte gözaltına alındığını duyurdu. Dağ ve danışmanları daha sonra serbest bırakıldı.⁴⁰

10 Temmuz 2019

• İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği, AKP İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın talebi üzerine CHP İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş’ın da paylaşımın bulunduğu 14 ayrı sosyal medya paylaşımına erişimi engelledi. Yarkadaş, *Twitter* aracılığıyla “Yıldırım, aralarında benim de bir *tweet*imin olduğu 14 ayrı paylaşım hakkında Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği’nden erişim engeli kararı aldırılmış. *T24*, *Cumhuriyet*, *Evrensel* ve *Yurt*’ta yer alan haberler de sansürden payını almış. İtiraz edeceğim” mesajını paylaştı.⁴¹

11 Temmuz 2019

• İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi, “Barış için Akademisyenler” bildirisini imzacısı ODTÜ’den Arş. Gör. Sibel Bekiroğlu’na bir yıl üç ay hapis cezası verdi. Mahkeme hükmün açıklanmasını geriye bıraktı.⁴²

17 Temmuz 2019

• Artvin Ağır Ceza Mahkemesi, ÖDP Artvin İl Başkanı Sercan Dede’ye Şavşat’ta bir cenaze töreninde yaptığı konuşma gerekçesiyle 10 ay hapis cezası verdi. Mahkeme cezaı ertelemedi. Dede, Devyolcu İsrail Meydan’ın cenaze töreninde konuşmuş ve bu nedenle Artvin

³⁶ <https://www.gazeteduvar.com.tr/kitap/2019/07/02/sabifkirden-a7-kitapa-sansur/>

³⁷ <https://kaosgl.org/sayfa.php?id=28447>

³⁸ <https://twitter.com/urfabarosuik/status/1147414149611294721>

³⁹ <https://www.sozcu.com.tr/2019/gundem/odtude-polisten-gazli-mudahale-5219120/>

⁴⁰ <https://twitter.com/Dersimdag/status/1148250066479718404>

⁴¹ <https://haikt.com.tr/gundem/binali-yildirimdan-sosyal-medya-paylasimlarina-engelleme-398481h>

⁴² <https://bianet.org/bianet/ ifade-ozgurlugu/210357-sibel-bekiroglu-na-1-yil-3-ay-ceza>

Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hakkında “terör örgütü propagandası yapmak” suçundan dava açılmıştı.⁴³

18 Temmuz 2019

• Batman 2. Ağır Ceza Mahkemesi, “Bakur” isimli belgeselinde “terör propagandası yapmak” suçlamasıyla yargılanan gazeteci Ertuğrul Mavioğlu ve yönetmen Çayan Demirel’e dörder yıl altışar ay hapis cezası verdi. Ayrıca söz konusu yönetmenlere yurtdışına çıkış yasağı da konuldu. Mavioğlu, “Henüz son savunmamızı dahi vermemiştik” sözleriyle tepkisini gösterdi.⁴⁴ Kararın ardından İstanbul Taksim Hill’de düzenlenen basın açıklamasında, “Sinema Yargılanamaz” çağrısıyla duyuru yapan sinemacılara, HDP, CHP, İHD, Cumartesi Anneleri ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı da destek verdi. Açıklamada, Mavioğlu “İfade özgürlüğü denilen şey, insanı insan yapan esas gerçekliktir. İfade özgürlüğüne sahip çıkmak, insan olma mücadelesidir. Biz, Çayan Demirel ile kendimizi Bakur filminden ceza almış olan insanlar olarak görmüyoruz. Biz, hakikatin peşinden koşan insanlardan biri olduğumuz için başkalarına da ibret olsun diye ağır cezaya çarptırılmış insanlar olarak görüyoruz kendimizi” şeklinde konuştu.⁴⁵

• İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi, Gezi Parkı eylemlerine ilişkin 16 sanığın “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti’ni ortadan kaldırmaya teşebbüs” suçundan yargılandığı davada, Anadolu Kültür Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Osman Kavala’nın oy çokluğuyla tutukluluk halinin devamına karar verdi. Can Dündar, Mehmet Ali Alabora, Pınar Ögün, Meltem Arıkan, Gökçe Yılmaz ve Hanzade Hikmet Germiyanoglu hakkındaki yakalama kararının ise devamına hükmedildi. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı’na hazırlanan 657 sayfalık iddianamede, sanıkların, 2011’den itibaren yönlendirme yaptıkları, 2013’te meydana gelen olayların ve eylemlerin finansmanı ile koordinasyonunu sağladıkları belirtilerek, tüm sanıklar hakkında “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti’ni ortadan kaldırmaya teşebbüs” suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası talep ediliyor.⁴⁶

19 Temmuz 2019

• Yargıtay 16. Ceza Dairesi, sinema ve tiyatro sanatçı Zuhul Olcay hakkında “Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan’a hakaret ettiği” iddiasıyla verilen 11 ay 20 gün hapis cezasını onadı. Olcay, 5 Ağustos 2016’daki konseri sırasında yaptığı el hareketi nedeniyle bir seyirci tarafından ihbar edilmiş ve İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı’na hakkında iddianame hazırlanmıştı. İstanbul 46. Asliye Ceza Mahkemesi de, 22 Mart 2018’de Olcay’ı “Cumhurbaşkanı’na hakaret” suçundan 10 ay hapis cezasına mahkum etmişti. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi ise, 12 Temmuz 2018’de Olcay hakkındaki cezayı 11 ay 20 güne çıkartmış ancak cezayı ertelemişti. Erdoğan’ın avukatları ise Daire’nin Olcay’ın 11 ay 20 günlük hapis cezasının ertelenmesi yönünde verdiği kararı temyiz etmişti.⁴⁷

20 Temmuz 2019

• Terör örgütü İŞİD’in 20 Temmuz 2015’te Şanlıurfa’nın Suroç ilçesinde gerçekleştirdiği ve 34 can kaybına yol açan saldırının dördüncü yıldönümünde İstanbul Kadıköy’de yapılması planlanan yürüyüşe polis müdahale etti. Müdahalede HDP’li ve CHP’li milletvekilleri yaralanırken, 27 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar daha sonra serbest bırakıldı. Polislin attığı biber gazı ve plastik mermi sonucu yaralanan CHP’li Milletvekilleri Ali Şeker, Sezgin Tanrıkulu, HDP’li Erol Katırcıoğlu, Gülistan Kılıç Koçyiğit ve HDK Eş Sözcüsü Sedat Şenoğlu

43 <https://www.samsungazetesi.com/artvin/artvin-il-baskanina-10-yil-hapis-cezası-h1211035.html>

44 <https://www.dw.com/tr/mavio%C4%9Flu-ve-demirel-belgesel-nedeniyle-hapis-cezası-C4%B1/a-49639619>

45 <https://bianet.org/bianet/sanat/210709-baskalarina-ibret-olsun-diye-agir-cezaya-carptirildik>

46 <https://www.ntv.com.tr/turkiye/gezi-davasinda-osman-kavalanin-tutukluluk-halinin-devamina-karar-verildi,oaBznTrx-ECGa1-ZCPOZCA>

47 <https://www.birgun.net/haber-detay/zuhul-olcaya-cumhurbaskanina-hakaretten-verilen-hapis-cezası-onandi.html>

Haydarpaşa Numune Hastanesi'ne kaldırıldı. Ankara'da ise Sakarya Meydanı'nda basın açıklaması yapmak isteyen gruba polis müdahalesinde sekiz kişi gözaltına alındı. Bu kişiler daha sonra serbest bırakıldı.⁴⁸

24 Temmuz 2019

- Kürt müzisyen Mem Ararat'ın 31 Temmuz'da Van'da vereceği konser valilik tarafından yasaklandı. Valilik ise gerekçe olarak kent genelinde ilan edilmiş yasakları gösterdi. Ararat, yasak kararını sosyal medya hesabından, "Konser yasağı Türkçe müzik yapan sanatçılar için de geçerli mi?" notuyla paylaştı.⁴⁹ Ararat'ın 2 Eylül 2018'de Diyarbakır'da vereceği konser de Diyarbakır Valiliği tarafından yasaklanmıştı.⁵⁰

25 Temmuz 2019

- Manisa'nın Turgutlu ilçesinde, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a *Facebook* sayfasından hakaret ettiği gerekçesiyle CHP üyesi avukat Mehmet Demirek tutuklandı. AKP Turgutlu İlçe Teşkilatı Başkanı Kazım Dilek'in, Turgutlu Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusu üzerine Demirek'i ifade vermeye davet edilmişti. Ardından savcılık, Demirek'in, tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmasına, bir üst mahkemede itiraz etmişti.⁵¹

27 Temmuz 2019

- *Star TV*, televizyonda ilk kez notuyla yayınladığı "Aşıklar Şehri (La La Land)" filmindeki içkili mekanda geçen sahneleri keserek sansür uyguladı. Filmde devamlılık açısından önemli olan sahnelerin kesilmesi ile seyircilerin konuyu anlayamadığı belirtildi.⁵² Söz konusu bölümde Sebastian karakterinin çalıştığı restoranda patronuyla yaşadığı tartışma, kovulması ve uğradığı baskı yer alıyordu.⁵³

RTÜK Cezaları

11 Temmuz 2019

- *RTÜK* üyeliklerine AKP kontenjanından Nurullah Öztürk, CHP'den Faruk Bildirici ve HDP'den Ali Ürküt'ün seçilmesine ilişkin TBMM Genel Kurulu'nun kararı *Resmi Gazete*'de yayımlandı.⁵⁴ *RTÜK*'te 14 Temmuz'da boşalacak olan AKP, CHP ve HDP gruplarına düşen birer üyelik için Meclis Genel Kurulu'nda oylama yapılmıştı.⁵⁵

İfade ve Basın Özgürlüğüne Yönelik Yurtiçi ve Yurtdışından Gelen Tepki

2 Temmuz 2019

- Özgür Gazeteciler İnisyatifi'nin (ÖGİ), Ocak-Haziran 2019 dönemi "Gazetecilere Yönelik Hak İhlal Raporu"na göre; cezaevlerinde halen 154 gazeteci bulunuyor. Son altı ay içinde tutuklanan gazeteci sayısı 11. Rapora göre; 34 gazeteci gözaltına alındı, 29 gazeteciye soruşturma sekiz gazeteciye ise dava açıldı. 287 gazeteci yargılandı ve 41 gazeteciye toplam 119 yıl üç ay hapis cezası verildi. İki gazeteci sınır dışı edildi, bir basın kuruluşuna ise baskın düzenlendi. Rapora ilişkin yapılan açıklamada, "Bunca bilgi kirliliği ve yanlış haber bombardımanına karşı toplumun sesi, gözü ve kulağı olan, aynı zamanda toplumun doğru haber

48 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1497814/Suruc_anmasina_polis_mudahalesi_milletvekilleri_yaralandi.html

49 <https://twitter.com/araratmem/status/1153633284582195203>

50 <http://susma24.com/mem-araratin-van-konseri-yasaklandi/>

51 <https://www.sabah.com.tr/gundem/2019/07/25/cumhurbaşkanına-hakaretle-suçlanan-avukat-tutuklandı-chp-de-disipline-sevk-etti>

52 <https://www.medyaradar.com/star-tvden-la-la-land-filmine-sok-sansur-haberi-2011762>

53 <http://haber.sol.org.tr/kultur-sanat/star-tvden-la-la-land-filminin-onemli-sahnesine-sansur-267390>

54 <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/07/20190712-2.pdf>

55 <https://www.ntv.com.tr/turkiye/rtukun-3-yeni-uyesi-belli-oku,If6ADN4REiWN3Q9UfPbKQ>

alma hakkını savunan gazeteciler, bu altı ayda da yılmadan, kararlı bir şekilde ‘Gazetecilik Suç Değildir’ diyerek, hakikati savundu. Dün olduğu gibi bugün de mesleğimize, haberlerimize, kimliğimize yapılan her baskıyı ve saldırıyı, örgütlü ve kararlı bir duruşla boşa çıkarmanın çabası içerisinde olacağız. Gazetecilere yönelik gözaltı, tutuklama, soruşturmalar ve davalar son bulsun. Habere, gazeteciliğe, basına, ifadeye özgürlük!” denildi.⁵⁶

3 Temmuz 2019

• Eşit Haklar İçin İzleme Derneği, Hakikat Adalet Hafıza Merkezi ve Hollanda Helsinki Komitesi tarafından Türkiye’de risk altında çalışmalarını sürdüren insan hakları savunuculara yönelik baskı, yargılama, soruşturma ve açılan davaların güncel olarak takip edilebileceği *sessizkalma.org* sitesi açıldı. Ortak açıklamada, “web sitesi aracılığıyla insan hakları kurumlarının uğradığı baskıları görünür kılmayı, alana ilişkin güncel bilginin yaygınlaştırılmasını amaçlıyoruz. Sitede çalışmamız kapsamında izlediğimiz temel davalara ilişkin özetlere ve dava takvimine ulaşabilir, yeni gelişmeleri haberler bölümünden izleyebilir, durumlarını yakından takip ettiğimiz insan hakları savunucularının portrelerini inceleyebilirsiniz” denildi.⁵⁷

4 Temmuz 2019

• İzmir’de yayın yapan yedi yerel gazete temsilcisi, “Yargı Reformu Strateji Belgesi”nde yer alan icra ve iflas ilanlarının gazetelerde yayımlanma zorunluluğunun kaldırılması maddesine tepki gösterdi. İzmir Gazeteciler Cemiyeti öncülüğünde yapılan açıklamada, sosyal medyada “yerel basına ses ver” etiketiyle bir kampanya başlatılacağı ve yarın yedi yerel gazetenin aynı manşet ile basılacağı belirtildi. Ege Telgraf Gazetesi, Haber Ekspres Gazetesi, İkses Gazetesi, Ticaret Gazetesi, Yeni Bakış Gazetesi, Yenigün Gazetesi ve Dokuz Eylül Gazetesi’nin temsilcileri maddenin yürürlüğe sokulması halinde ekonomik anlamda büyük sıkıntılar yaşayan yerel gazetelerin binlerce istihdamı karşılayamayıp, varlıklarını sürdüremeyecekleri bildirildi.⁵⁸

• *Demirören Medya Grubu*’ndaki *Hürriyet*’ten 3 Mart’ta işten çıkartılmış olan ombudsman Faruk Bildirici, gazetenin internet sitesinde halen “okur temsilcisi” olarak görünmesine, *Twitter* mesajıyla tepki gösterdi. Bildirici, “Bu kadarı ayıp artık! *Hürriyet*’ten atılmamın üzerinden dört ay geçti ama hala internet sitesinde ‘okur temsilcisi’ görünüyorum. Defalarca e-posta gönderdim, telefonla aradım, olmadı. Bir de buradan sesleniyorum, Ey *Hürriyet* adımı sitenizden çıkarın” şeklinde yazdı.⁵⁹

6 Temmuz 2019

• DİSK’e bağlı Basın-İş Sendikası, SETA’nın hazırladığı “Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları” raporuna, “Raporda adı geçen tek bir meslektaşımızın başına gelecek olumsuzluktan, raporu hazırlayan, talimat veren ve yayına sunanlar sorumludur” sözleriyle tepki gösterdi. Basın-İş Sendikası, *Twitter* aracılığıyla “Kimi zaman üniforma giydiler, kimi zaman sivil kıyafetler, Andıç hazırlamaktan, gazeteciler fişlemekten, tehdit etmekten vazgeçmediler. Bizler de gazetecilik yapmaktan, gerçekleri yazmaktan vazgeçmeyeceğiz. Siz ‘uluslararası basın Türkiye’deki uzantıları’nı yazın, Bizler de Uluslararası Sermayenin Türkiye’deki uzantılarını yazacağız. Gerçekleri öğrenmek isteyenlere, hapisteki meslektaşlarımıza sözümüz olsun” mesajını paylaştı.⁶⁰ Gazeteci Nevzat Çiçek ise “Zamanında internet andıcı vardı bunun da ondan aşağı kalır yanı yok Anladık ki Katar ve İran medyası

⁵⁶ <https://www.gazeteduvar.com.tr/turkiye/2019/07/01/ozgur-gazeteciler-insiyatifi-154-gazeteci-tutuklu/>

⁵⁷ <https://hakikatadalethafiza.org/hak-savunuculari-icin-sessizkalma/>

⁵⁸ <https://www.dha.com.tr/son-dakika/izmir-yerel-gazeteleri-yerel-basina-ses-ver-diyecek/haber-1675623>

⁵⁹ <https://twitter.com/farukbildirici/status/1146682942632189957>

⁶⁰ <https://www.gazetefersude.com/disk-basin-isten-gazetecilerin-fislendi-rapora-tepki-65648/>

yabancı medya statüsüne girmiyor Mesela şu sorunun cevabını verseydiniz ‘Neden yabancı medya bu kadar okunuyor, Neden bu kadar alan buluyor, Nerede yanlış yapılıyor?’” paylaşımında bulundu.⁶¹

• Aralarında Basın Konseyi, Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) ve Gazeteci Dayanışma Ağı’nın bulunduğu çok sayıda örgüt SETA’nın hazırladığı “Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları” raporuna tepki gösterdi. Basın Konseyi, “Basın kurumlarının özgürce faaliyet göstermelerinin önüne geçme gayretlerine Basın Konseyi olarak karşıyız. Türkiye’de özgür medya uğrunda çalışan gazetecileri ve kurumlarını ‘fişleme’ çalışmalarını reddediyoruz. Bu kuruluşun, basının üzerinden ellerini ve gözlerini çekmesinin daha doğru olacağını hatırlatıyoruz” açıklaması yaptı. RSF Türkiye Temsilcisi Erol Önderoğlu, “SETA’nın sözüm ona raporu, ‘uzantı’ söylemiyle uluslararası medya çalışanlarına yönelik tahammülsüzlüğü onları hedef gösterecek şekilde açıkça ortaya koydu. Demokratik anlayışla bir alakası olmayan bu taciz belgesinde sorumluluğu olanları kınıyoruz” dedi. Gazeteci Dayanışma Ağı, “SETA’nın fişleme raporu basın tarihimizdeki kara lekelerden biridir. Hedef gösterilen meslektaşlarımızı hukuki haklarını kullanmaya çağırıyoruz” tepkisini gösterdi. Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti, “Raporun satır aralarında meslektaşlarımıza yönelik olumsuz algı yaratılmaya çalışıldığı, yabancı medya kuruluşlarında çalışan gazetecilerin isim isim, çalıştıkları kurumlar, yaşadıkları yerler de açıkça belirtilerek, hedef gösterildiği ve fişlendiği açıktır” açıklamasını paylaştı.⁶²

7 Temmuz 2019

• HDP, SETA’nın “Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları” başlıklı raporuna “Gazetecilik değil gazetecileri hedef göstermek suçtur!” başlıklı açıklama ile tepki gösterdi. HDP Basın, Yayın ve Propagandadan Sorumlu Eş Genel Başkan Yardımcısı Azad Barış, “Medya kuruluşlarına yönelik sansür ve gazetecilere yönelik işten çıkarmalar teşvik edilmiş, vatandaşlar ihbarcılığa yönlendirilmiştir. Rapordan çok savcılık iddianamelerini anımsatan bu belge, darbe dönemlerinin medya andıçlarından farksızdır. Belgede bahsi geçen gazeteciler Türkiye’nin en saygın gazetecileridir. Bu isimler, gazetecilere yönelik tüm baskı ve tehditlere rağmen mesleklerini yapmakta direnmekte, gerçekleri kamuoyuyla buluşturmaktadırlar. Bu, suç değil onur duyulması gereken bir durumdur. Esas suç medyayı boyunduruk altına almak, kamuoyunun haber alma hakkını engellemek, gazetecileri fişlemek, hedef göstermektir. HDP olarak bir kez daha halkın haber alma hakkını ve gazetecilik mesleğinin onurunu savunuyoruz. SETA’nın belgesinde ismi geçen bütün gazetecilerle dayanışma duygularımızı ifade ediyoruz. Tarihe not olarak düşen bu kara günler geçecek ve geriye onurlu insanların yarattığı değerler kalacaktır” dedi.⁶³

• TGC, SETA’nın “Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları Raporu”yla gazetecilerin fişlendiğini ve hedef gösterildiğini duyurdu. TGC’nin açıklamasında, “Türkiye’de düşünce özgürlüğünün geliştirilmesi için iktidar tarafından kamuoyuna yargı reformunun sunulduğu bir ortamda SETA 196 sayfalık bir rapor hazırlamıştır. *BBC Türkçe, DW Türkçe, VOA Türkçe, Sputnik Türkiye, Euronews Türkçe, Independent Türkiye* ve *CRI Türk* (Çin Uluslararası Radyosu) çalışanlarının özgeçmişleri ve daha önce çalıştıkları kurumlar ve sosyal medya paylaşımları listelenmiştir. Gazetecilerin haberleri, basın ve düşünceyi ifade özgürlüğü konusundaki paylaşımları, hükümet karşıtı ve tek sesli olarak tanımlanmıştır. Bu rapor iktidara yakın olmayan, eleştirel gazetecilik yapan tüm gazeteciler açısından açık bir hedef göstermedir. Akademik çalışma değil, polis raporu niteliğinde fişleme belgesidir. Türkiye demokrasisine,

61 <https://twitter.com/nevzatciçek/status/1147518927758602240?s=12>

62 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1474397/Gazetecileri_fislediler__Basin_organlerinden_SETA_ya_tepki.html

63 <https://t24.com.tr/haber/hdp-den-seta-nin-gazetecileri-fisleme-raporuna-tepki,829468>

basın ve ifade özgürlüğüne vurulan ağır bir darbedir. İsmail Çağlar, Kevser Hülya Akdemir ve Seca Toker imzalı raporda, basın kuruluşlarına ‘gazetecileri denetleyin’ önerisi de getirilmiştir. Bu raporu hazırlayanlar, raporda hedef gösterdikleri meslektaşlarımıza yönelik her türlü saldırıdan sorumlu olduklarını unutmamalıdır. Raporda fişlenen ve hedef gösterilen tüm gazetecilerin yanında olduğumuzu kamuoyuna bildiriyoruz. Hala anlamayanlara gazeteciliğin ‘iktidara değil, halkın haber alma ve gerçekleri öğrenme hakkına hizmet eden bir meslek olduğunu’ bir kez daha tekrar hatırlatıyoruz” denildi.⁶⁴

• ÇGD, SETA’nın “Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları” başlıklı rapora tepki göstererek, “İktidara yakın basın kuruluşlarında haber görüntüsü altında sürdürülen eleştirel basına yönelik hedef gösterme ve çeşitli şekillerdeki fişleme çalışmaları son olarak, SETA adıyla faaliyet yürüten kuruluş tarafından yapılmıştır” açıklaması yaptı. Açıklamada, “Gazetecilik, hükümete destek vermek ya da vermemekle kategorize edilebilecek bir meslek değildir. Bunu böyle kategorize etmek hem suç uydurmak hem de suç işlemektir. Gazeteciliğin en temel, basit kuralı olan eleştirel bakış açısı söz konusu raporda suç gibi yansıtılmaktadır. Gazeteciliğin ne olduğunu bilmedikleri ortada olan fişlemecilerin, gerçekte yüzleşecek kadar cesaretleri olmadığı da ortadadır. Yasal ve meşru çalışma yapan yabancı medyanın Türkiye’deki etkinliğinin niye bu düzeylere ulaştığı asıl yanıtlanması gereken sorudur. Gazetecilerin işsiz, gazetelerin habersiz olduğu bir ortamda halkın doğru haber alma hakkını doğal olarak başka haber kaynakları karşılanmaktadır. Bugün birçok deneyimli gazeteci, birilerinin ifadesiyle ‘yerli ve milli medya’ hem yok edildiği hem de haber üret(tirilmediği için yabancı kuruluşlarda çalışmakta, bu mecralarda gazetecilik faaliyetlerini sürdürmektedir. Gerçek gazeteciler tüm bu saldırılara karşı her zaman olduğu gibi evrensel gazetecilik ilkeleri çerçevesinde görevlerini yapmaya devam edeceklerdir” denildi.⁶⁵

8 Temmuz 2019

• Ankara Barosu, SETA’nın raporuna ilişkin basın açıklaması yayımladı. Baro, rapor için “kağıt israfı” benzetmesinde bulunarak, raporda sansür ve tutuklu gazetecilerle ilgili hiçbir şey yazmamasını da eleştirdi. Baro, SETA yetkilileri hakkında yasal işlem başlatacağını kamuoyuyla paylaşırken, yayımlanan rapor için ‘nitelsiz bir akademik tetikçilik örneği’ ifadesini kullandı. Açıklamada, “Hiçbir mesnete dayanmadan niyet okuyuculuğu yaparak hazırlanan bu rapor, hükümeti eleştirmeyi adeta bir suçmuş gibi sunmakta, adı geçen her gazeteciye ayrı ayrı fişlemekte ve hedef göstermektedir. Ancak en kötüsü, anılan rapor, yakın gelecekte yaşanması muhtemel özgürlük kısıtlamalarına meşrulaştırıcı bir zemin hazırlama çabasıdır. Rapor içeriğinde bulunan ve adeta bir suç dosyasının araştırılma evresini anımsatan şemalar da bu çabanın grafiksel delilleridir. Bu rapor, Danıştay hakimlerini fotoğraflarıyla hedef göstererek Danıştay saldırısını azmettiren Akit tetikçiliğinin 2019 senesindeki atıflı versiyonudur” denildi.⁶⁶

9 Temmuz 2019

• CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, SETA’nın “Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları” raporuna, “Bu kuruluş iktidarın borazanı olmuş, rapor medya tarihimizin yüz karasıdır, fişlemedir. Siz gazeteciye ötekileştirirseniz doğru haberi nereden alacağız?” sözleriyle tepki gösterdi. Kılıçdaroğlu, “SETA dediğimiz kuruluş iktidardan beslenen kuruluştur. TGS, raporla ilgili suç duyurusunda bulundu. Medyanın yüzde 95’i kontrol altında diye. SETA aracılığıyla gazetelerinden atılanları da suçlar noktaya geldiler. Bu gazeteciler çok çalışkan ve yetkin gazeteciler. Böyle bir rapora ihtiyaç var mıydı? Bu SETA’nın araştıracağı

⁶⁴ <https://www.birgun.net/haber-detay/tgden-gazetecilerin-fislenmesine-tepki-seta-raporu-fisleme-belgesidir.html>

⁶⁵ <http://www.cgd.org.tr/index.php?Did=3828&Page=1>

⁶⁶ <https://www.gercekgundem.com/medya/104198/ankara-barosundan-seta-raporu-tepkisi>

başka bir şey yok muydu?” dedi.⁶⁷

• CHP İstanbul Milletvekili Özgür Karabat, 23 Haziran seçimi öncesi *İstanbul Times* adlı *Youtube* kanalına verdiği röportaj nedeniyle Reis Boz’un evine bıçak saplanarak tehdit edilmesini⁶⁸ İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’na yönelttiği soru önergesiyle TBMM gündemine taşıdı.⁶⁹ Bakanlığa daha önce de söz konusu röportajları yapan *İstanbul Times TV*’ye yönelik engelleme ve tehdit iddialarını sorduğunu anımsatan Karabat, “Konuyu yazılı olarak aylar önce İçişleri Bakanı’na sorduk, hala önergemize cevap bekliyoruz. Hem röportajı yapan vatandaşın ve ailesinin tehdit edilmesi hem de haber kanalının çalışmalarının valilikçe engellenmesi haklı olarak bizleri kaygılandırmaktadır” dedi.⁷⁰

• CHP Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, uluslararası basın kuruluşları bünyesindeki Türkçe servislerinde görevli muhabirleri hedef gösteren SETA’nın 2013 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile vergiden muaf tutulduğunu açıkladı.⁷¹

• SETA’nın “Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları” raporuna ilişkin *TGC*, *TGS*, *DİSK Basın-İş*, *Türkiye Yazarlar Sendikası (TYS)*, *Türkiye Yayıncılar Birliği (TÜRKYAYBİR)*, *HABER-SEN* ve *Çağdaş Gazeteciler Derneği (ÇGD)* ortak basın toplantısı düzenledi. Açıklamada, “Gazetecilerin görevi iktidarın istediği yayını yapmak değildir” denildi. Açıklamada devamla, “Evrensel gazetecilik ilkelerine göre ifade özgürlüğü sadece olumlu karşılanan, zararsız haber ya da düşünceleri değil, aynı zamanda devleti şoke eden, inciten, rahatsızlık veren düşünceleri de kapsamaktadır. Gazeteciliği siyasi iktidarların emrine sunmayı amaçlayan SETA, niyet okuyarak, internetten topladığı bilgileri çarpıtarak yasal ve meşru çalışma yapan gazetecilere gözdağı vermiştir. SETA’nın gazetecilerin haberlerini, basın ve düşünceyi ifade özgürlüğüyle ilgili görüş ve paylaşımlarını gündemine alan, yönlendirmeler yaparak onları hedef haline getiren fişleme çalışmasının suç olduğunu duyuruyor ve kınıyoruz” denildi.⁷²

• *Voice of America (VOA)* Genel Müdürü Amanda Bennett, SETA’nın “Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları” başlıklı raporuna tepki göstererek, “Hangi haberleri yayınlayacağımıza ve nasıl haber yapacağımıza başka örgütler değil muhabirlerimiz ve editörlerimiz karar verir” dedi. Bennett, devamla, “Herhangi ve her türlü siyasi müdahaleden bağımsız, en profesyonel standartlarda gazeteciliği yansıtan içerikler üretmeye devam edeceğiz” ifadesini kullandı.⁷³

• Dünya çapında 21 gazetecilik örgütü, SETA’nın “Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları” başlıklı raporunu kınadı. *Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü (RSF)* tarafından yapılan ve 21 gazetecilik örgütünün de imzası bulunan açıklamada, SETA’nın hükümete yakın bir kuruluş olduğu belirtilerek, söz konusu raporun da “akademik çalışma” görüntüsü altında sunulduğuna işaret edildi. Açıklamada, “Bu çalışma, Türk toplumunu karakterize eden gerilim ve siyasi kutuplaşma bağlamında özellikle tehlikeli bir cadı avıdır. Bu raporda, çoğulculuğun imhasını hafifletmek için, uluslararası kuruluşların Türkiye’deki varlığını güçlendirdikleri bir dönemde uluslararası medyayı itibarsızlaştırma girişimini görmemek çok zor. Türkiye, *RSF*’nin ‘2019 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’nde 180 ülke arasında 157. sırada yer alıyor. Ülke, tutuklu medya çalışanı sayısı açısından dünya rekorunu elinde tutuyor”

67 <https://www.sozcu.com.tr/2019/gundem/kilicdaroglu-grup-toplantısında-konusuyor-13-5221675/>

68 <http://www.yeniasamgazetesil.com/secimi-degerlendiren-kurt-yurttasa-bicakli-tehdit/>

69 <https://www.birgun.net/haber-detay/muhalefete-bicakli-tehdide-soru-onergesi.html>

70 <https://www.evrensel.net/haber/382726/chpli-karabat-muhalefete-bicakli-tehdit>

71 <https://t24.com.tr/haber/chp-li-cakirozer-gazetecileri-fisleyen-seta-nin-vergi-muafiyetini-meclis-gundemine-tasidi,829807>

72 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1478538/_Meslektaşlarımızın_basına_bir_sey_gelirse_sorumlu_SETA_dir_.html

73 <https://www.amerikaninsesi.com/a/voa-gene1-muduru-bennettan-seta-aciklamasi/4994153.html>

denildi.⁷⁴

10 Temmuz 2019

• Gazeteciler Cemiyeti, SETA'nın "Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları" raporunu kabul edilemez bulduğunu belirterek, rapora "Gazetecilerin fişlenmesi, hedef gösterilmesi suçtur" sözleriyle tepki gösterdi. Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nazmi Bilgin, "Bu arkadaşlarımızın neredeyse tümünün özgeçmişleri, sosyal medya etkileşimleri ve daha önce çalıştıkları kurumlarla ilgili bilgiler ne maksatla raporda yer verildi? Niye bu arkadaşlarımız ve görev yaptıkları medya kuruluşları algı operasyonu yürütmekle suçlanıyorlar? Raporun 'Uluslararası Medya kuruluşlarına Öneriler' kısmında 'Medya aracının çalışanlarını bu noktada denetlemesi ve haber diline siyasi kimliğinin yansımamasına özen göstermesi gerekmektedir' ifadesinin açık ve kabul edilemez bir gözdağı çabasıdır. Meslektaşlarımızın Türkiye gelişmelerini dünya kamuoyuna aktarmadaki üstün gayretleri takdir edileceğine fişlenmeleri ve hedef gösterilmeleri üzüntü vericidir. Bu utanç verici çalışmayı bir düşünce kuruluşunun yapması, yayınlaması ayrıca çok düşündürücü ve irkilticidir. Kıyıyoruz" dedi.⁷⁵

• Avrupa Komisyonu Sözcüsü Maja Kocijancic, iktidarca finanse edilen SETA düşünce kuruluşunun hazırladığı "Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları" başlıklı rapora ilişkin "Türkiye'de yaşanan erozyondan son derece endişeliyiz. Çok sayıda gazetecinin hapiste olması ve bunun gibi gelişmeler Türkiye'de basın ve ifade özgürlüğüne yönelik çağrılarımızı tekrar etmemizi gerektiriyor" dedi.

• Uluslararası Gazeteciler Federasyonu Genel Sekreter Yardımcısı Jeremy Dear da, SETA'nın raporunu "kabul edilemez" olarak nitelendirerek, "Özgür medyayı susturma ve bağımsız gazetecileri sindirme adına uygulandığını gördüğümüz bir politikanın devamı ve uzantısı bu. Yurt dışında olup Türkiye'de olan olayları haberleştiren mecralar ve gazeteciler hedefe konuyor. Bu durum basın özgürlüğüne tamamen aykırı. Bu kadar ileri giden az sayıda ülke var. Bu olay gazetecileri bireysel olarak izole edip onlara korku salmak ve haber tarzlarını değiştirmek veya külliyen haber yapmalarını durdurmak için kurulan baskı trendinin bir parçası" ifadesini kullandı.⁷⁶

11 Temmuz 2019

• Tutuklu *Dicle Haber Ajansı*'nın (*DİHA*) stajyer muhabiri Ziya Ataman için *chance.org*'da imza kampanyası başlatıldı. Ataman, 11 Nisan 2016'da "örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklanarak, Van Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'ne konulmuştu. Ataman'ın, sağlık sorunlarının cezaevi koşullarında kötüleştiği belirtilerek, uygun tedavinin yapılması talep edildi. Ataman'ın davası, 24 Eylül'de Şırnak 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek.⁷⁷

12 Temmuz 2019

• TGS, DİSK'e bağlı Basın-İş Sendikası ve Diyarbakır Barosu'nun aralarında bulunduğu örgütler, gazeteci Hüseyin Aykol'un hapse konulmasına tepki gösterdi. TGS, "KHK ile kapatılan Özgür Gündem'in Eş Yayın Yönetmeni Aykol, gazetecilik faaliyeti nedeniyle cezaevine konuldu. Gazetecilik hapsedilemez!" mesajını paylaştı. DİSK'e bağlı Basın-İş Sendikası, "Aldığı hapis cezasına, hakkındaki 63 davaya rağmen gazetecilik yapmaktan geri durmayan Aykol bir an önce serbest bırakılmalıdır" açıklaması yaptı.⁷⁸ Diyarbakır Barosu da "Bir an önce bu konuda

⁷⁴ <https://bianet.org/bianet/insan-haklari/210279-21-gazetecilik-orgutunden-seta-ya-kinama>

⁷⁵ <http://www.24saatgazetesi.com/bilgin-fisleme-suctur/>

⁷⁶ <https://tr.euronews.com/2019/07/10/video-seta-raporuna-ab-den-tepki-basin-ozgur-hu-gur-hu-turkiyede-yasanan-erozyondan-endiseli>

⁷⁷ [https://www.change.org/p/1-c-adalet-bakan%C4%B1%C4%9F%C4%B1-hasta-tutuklu-gazeteci-ziya-ataman-a-%C3%B6z%C3%BCr%C3%BCk%C3%BCk](https://www.change.org/p/1-c-adalet-bakan%C4%B1%C4%9F%C4%B1-hasta-tutuklu-gazeteci-ziya-ataman-a-%C3%B6z%C3%BCr%C3%BCk%C3%BCk%C3%BCk)

⁷⁸ <https://www.dw.com/tr/gazeteci-h%C3%BCseyin-aykol-tutukland%C4%B1/a-49557356-0>

bir düzenleme yapılması gerektiği kanaatindeyiz. Aykol, fikirlerinden kaynaklı gözaltına alınıp tutuklandı. Hakkında çok sayıda dava da açılmış durumda. Tamamı gazetecilik faaliyetlerinden kaynaklı. Fikir ve ifade özgürlüğü konusunda bir düzenleme yapılmasının zorunluluk arz ettiğini ve ivedilikle bunun çözülmesi gerektiğini düşünüyoruz” açıklamasında bulundu.⁷⁹

17 Temmuz 2019

• Gazeteciler Cemiyeti’nin Özgürlük için Basın (ÖiB) programı kapsamında yayınladığı Haziran 2019 raporunda, cezaevlerinde 58’i hükümlü olmak üzere 140 gazetecinin bulunduğu kaydedildi. Raporda, *Demirören Medya Grubu* başta olmak üzere sektördüğü işsizliğe vurgu yapılarak, Beşiktaş Spor Kulübü’nün yayın organı olan *BJK TV*’nin kapatılmasıyla personelin işsiz bırakılması ile *The Independent*’ın Türkçe haber sitesi açma hakkına sahip Media Arabia’nın yeni kurduğu Türkiye’deki ofisinden 16 kişiyi işten çıkarılmasına dikkat çekildi. Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nazmi Bilgin, Haziran 2019 dönemi raporuna ilişkin açıklamasında, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Haziran ayında açıkladığı Yargı Reformu Strateji Belgesi’nin hayata geçirilmesi sırasında gazetecilere yönelik yargı süreçlerinde iyileştirme yapılması ve yerel basına yönelik teşvik edici düzenlemelere yer verilmesi çağrısında bulundu. Bilgin, “Söz konusu belge gazetecilere yönelik yargılamalar ve basın kuruluşlarına resmi ilan verilmesi başlıklarında getirdiği değişiklik önerileriyle tartışma yarattı. Gazetecilere yönelik yargılamalarda kamuoyunda ‘adalet’ duygusu hissedilebilmesi için reform önemli şekilde yankı buldu ve bir an önce hayata geçirilmesi talep edildi. Yargıda yapılacak reformla sağlanabilecek bu olumlu gelişme ihtimaline karşın yerel basına ilişkin düzenleme ise endişeyle karşılandı. Meslek örgütleri ve özellikle yerel basın kuruluşları, söz konusu belgeyle kamu ilanlarından vazgeçilmesi ihtimalini eleştirdi. Eğer kamu ilanları gelirleri kesilirse bunun işten çıkarmalara yol açacağı vurgulanarak, Cumhurbaşkanlığı’na Yargı Reformu Strateji Belgesi’ndeki kamu ilanları sistemine ilişkin öneride değişiklik yapılması istendi. Biz de Gazeteciler Cemiyeti olarak yerel basını ayakta tutma işlevine sahip kamu ilan gelirleri konusunda gazetecilik meslek örgütlerine kulak verilmesi çağrısını yineliyoruz” dedi.⁸⁰

• TGS Başkanı Gökhan Durmuş, 1 Mart 2018’de yayımlanan 6183 sayılı “Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun”un 1 Temmuz 2019’da uygulanmaya başlamasına, “düzenleme, gazeteleri yeniden derin bir krizin içine atacak” sözleriyle tepki gösterdi. Düzenleme ile bundan sonra gazetelerin gecikmiş vergi borcu varsa, Basın İlan Kurumu’ndan gelecek olan meblağ, gazeteye değil borcu karşılığı olarak vergi dairelerine yatırılacak. Durmuş, uygulamaya ilişkin “Dövizdeki artış gazeteleri kağıt alamaz hale getirdiği günden beri, resmi ilan ücretlerine bir artış yapılmış olsa da beklenen iyileşme sağlanamadı. 1 Temmuz’da yürürlüğe giren vergi ve SGK borcu olana resmi ilan verilmesini engelleyecek düzenleme, gazeteleri yeniden derin bir krizin içine atacaktır. Demokrasinin en temel unsurlarının başında gelen medyanın yaşayacağı bu kriz hali demokrasiye de zarar verecektir. Resmi ilanların adil dağıtılması konusunda bir düzenleme yapılmadan bu uygulamaya geçilmesi özellikle muhalif medya kuruluşları açısından sorun teşkil edecektir. Resmi ilanların yandaş medya kuruluşlarına daha fazla aktarılarak muhalif medya kuruluşlarına yaşatılan ekonomik sorunlar daha da derinleşecek” dedi.⁸¹

• Anadolu Yayıncılar Derneği Başkanı Sinan Burhan, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın genel yayın yönetmenleriyle yaptığı toplantıya bazı televizyon ve gazeteleri davet etmemesine, “tüm akreditasyon uygulamaları iptal edilmeli” sözleriyle tepki gösterdi. Burhan, “*Cumhuriyet, Sözcü,*

⁷⁹ <https://www.gazeteduvar.com.tr/turkiye/2019/07/12/diyarbakir-barosu-gazeteci-aykol-fikirlerinden-dolayi-tutuklandi/>

⁸⁰ <http://www.24saatgazetesi.com/bilgin-yargi-reformu-la-gazetecilik-ve-yerel-basin-yasatilimali/>

⁸¹ <https://www.gercekgundem.com/medya/106219/yerel-basina-mali-baski-kiskaci>

Yeniçağ ve *Fox TV* gibi kuruluşlarda Cumhurbaşkanımızı takip etmelidir. Bununla birlikte basın kuruluşları yayınlarını sadece objektiflik üzerine kurgulamalıdır. Bu çerçevede ilgili yayın organlarının yayın çizgisi ne kadar eleştirel olsa da külliyede yapılan programlara davet edilmelidir. Öte yandan CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun da yandaş medya söyleminden vazgeçmesi gerekir. CHP'nin bazı gazetelere akredite uygulaması kabul edilemez bir çifte standarttır. Bu çerçevede tüm akreditasyon uygulamaları iptal edilmelidir" dedi.⁸²

19 Temmuz 2019

• Eski Başbakan Ahmet Davutoğlu, *Sputnik*'in kendisiyle yaptıkları röportajı kendi *Youtube* hesaplarından yayınladıkları için üç gazeteciye işten çıkarmasına, "Her kapıyı kapatsalar da biz yeni kapı açacak, susmayacağız" tepkisini gösterdi. Davutoğlu, Yavuz Oğhan, İsmail Saymaz ve Akif Beki'nin programlarına son verilmesine ilişkin "Kendileri sadece gazetecilik yaptılar. Bu kararın hiçbir izahı yok" mesajını paylaştı.⁸³ Oğhan da, "Türkiye'de hiç bir iyi iş cezasız kalmaz, dün Davutoğlu ile mülakat yaptık bugün programlarımız bitti, üstelik yayını kendi *YouTube* kanalımızdan yaptığımız 'Söylenmesi Bizden' artık *RS FM*'de değil" dedi. Beki de, "Ben 'SETA raporu' diyeyim, gerisini siz anlayın. Bu kaçınıcı tur, biz kovulmaktan sıkıldık hedef gösterenler kovdurmaktan sıkılmadı" mesajını paylaştı. Saymaz da, "SETA raporunun 'gereği' yapıldı" ifadesini kullandı.⁸⁴

21 Temmuz 2019

• Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, "FETÖ'nün bir numaralı siyasi ayağı sarayda oturuyor" sözleri nedeniyle CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu hakkında fezleke düzenledi. Fezlekedede, Kılıçdaroğlu'nun, "FETÖ/PDY silahlı terör örgütüne mensup veya o örgütün çıkarlarına uygun çalışmalarda bulunan bir kişi olarak göstermek suretiyle; onur, şeref ve saygınlığını rencide edecek şekilde tahkir etmek suretiyle Cumhurbaşkanı'na hakaret suçunu işlediği yönünde yeterli kanuni delilin mevcut olduğu" ifadeleri kullanıldı. Fezlekedede, yasama dokunulmazlığının milletvekillerine mutlak bir koruma sağlamadığı, TBMM tarafından dokunulmazlıkların kaldırılabilmesi de kaydedildi. Kılıçdaroğlu, 12 Aralık 2018'de Ankara'da düzenlenen İnsan Haklarında Eşitlik ve Adalet Çalıştayı'nda "FETÖ'nün her ayağını ortaya çıkardılar. Baklavacı ayağı, sanayici ayağı, esnaf ayağı, gazeteci ayağı, bilmem ne bilmem ne. Bir şey eksik. FETÖ'nün siyasi ayağı. FETÖ'nün bir numaralı siyasi ayağı sarayda oturuyor" demişti.⁸⁵

• Gazeteci Yavuz Oğhan, eski Başbakan Ahmet Davutoğlu ile yaptıkları söyleşi gerekçesiyle *RS FM*'de yaptıkları programın sona ermesine ilişkin "Davutoğlu'nu üç sene sonra canlı yayına çıkarma şansı olup da buna hayır diyecek, söyleyeceklerinde haber değeri görmeyecek olan kendisine gazeteci demesin" yanıtını verdi. *Sputnik* Genel Yayın Yönetmeni Mahir Boztepe ise, yaptığı açıklamada, "Biz yayın politikamız gereği, Davutoğlu gibi bir figürü önemsemiyoruz ve açıklamalarının bizim üzerimizden yayılmasını istemiyoruz. Haber değerinin olduğuna inanmıyoruz. Oğhan'ı uyarmıştık" demişti.⁸⁶

22 Temmuz 2017

• CHP Genel Başkan Yardımcısı Faik Öztrak, eski Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun katıldığı program gerekçesiyle *Sputnik*'te yaşanan işten çıkarmalar konusunda, "Sarayın, eski Başbakan'ın eleştirilerine daha tahammülü yok" dedi. Açıklamada, "Röportajı yapan

82 <https://www.virinhaber.com/ulke-gundemi/burhan-tum-akreditasyonlar-iptal-edilsin-h29527.html>

83 <https://www.dw.com/tr/davuto%C4%9Flundan-sputnikin-karar%C4%B1na-tepki-susmayaca%C4%9F%C4%B1z/a-49657386>

84 <https://www.dw.com/tr/davuto%C4%9Flundan-sputnikin-karar%C4%B1na-tepki-susmayaca%C4%9F%C4%B1z/a-49657386>

85 <http://www.milliyet.com.tr/siyaset/kilicdarogluna-yeni-fezleke-duzenlendi-6002779>

86 <https://twitter.com/yavuzoghan/status/1152875887311896576>

gazetecilerin radyodaki programı jet hızıyla yayından kaldırıldı. Gazeteciler işinden oldu. Çalıştığı radyoyu eleştiren bir başka gazeteci de radyo ile yollarını ayırdı. Sarayın, eski Başbakan'ın eleştirilerine daha tahammülü yok. *RS FM Rusya'nın Sesi Radyosu*'nda yaşananlar, Türk ve Rus sarayları arasındaki şahsi dostlukların ulaştığı seviyenin ve basın özgürlüğü konusundaki ortak anlayışlarının en büyük örneklerinden birisi oldu. İktidar kendi içindeki çatlamanın hızlanmasından korkuyor. Korku arttıkça da kendisine muhalefet edenler üzerindeki baskısını artırıyor” denildi.⁸⁷

- Gazeteci Kadri Gürsel, *diken.com.tr.*'deki “*Sputnik Türkiye*'nin geçici ‘yol arkadaşlığı’ başlıklı yazısında, Rusya ve Türkiye'nin ikili ilişkilerinde yaşadıkları iniş ve çıkışların, *Sputnik Türkiye*'nin ülkedeki takipçi ve dinleyici kitlesiyle “yol arkadaşlığını derinden etkilediğini” yazdı. Gürsel, 19 Temmuz'da işlerine son verilen Yavuz Oğan, İsmail Saymaz, Akif Beki ve Zafer Arapkirli için “*Sputnik Türkiye*, bu ülkede bir inandırıcılık ve itibar inşa edebilmişse bunu öncelikle, kovduğu dört gazeteciye borçludur” ifadesini kullandı. Gürsel, “Bu üç gazeteciyle iş akdinin feshedilmesine velev ki Davutoğlu söyleşisi neden oldu, peki dördüncü gazeteci Arapkirli neden gönderildi?” diye sordu. Gürsel, devamla “Arapkirli, *Sputnik Türkiye*'den eleştireliliği nedeniyle gönderildi. Bu hususta kuruluşun yöneticileri tarafından daha önce birkaç kez uyarılmıştı. ‘Davutoğlu söyleşisi’ bu dört gazetecinin *Sputnik Türkiye*'den kovulmasını perdelemek için bir bahane olarak kullanılıyor... AKP'li muhalif Davutoğlu'nun önemsenmeyip haber değerini kaybetmesi, SETA raporunun yayımlanmasından ve S-400'lerin tesliminin başlamasından sonraya rastlıyor. Dört gazetecinin kovulmasının asıl nedeni Davutoğlu değil, fevkalade kişiselleşmiş ikili ilişkilerdeki artan yakınlaşma sonucunda, Moskova'nın *Sputnik Türkiye*'nin izlediği yayın politikası hakkında Ankara'dan gelen şikayetlere artık daha fazla kayıtsız kalamaması” diye yazdı.⁸⁸

- Kocaeli Kandıra Cezaevi'nde tutuklu *Cumhuriyet* çizeri Musa Kart'ın eşi Sevinç Kart, *Twitter* hesabı aracılığıyla “*Cumhuriyet* mensuplarına verilen cezaların haksız ve kanunsuz olduğu Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na tescil edilirken biz hala cezaevinde bu fotoğrafları çekirtmeye devam ediyoruz. Neden?” tepkisini paylaştı.⁸⁹

23 Temmuz 2019

- TGC, 24 Temmuz Basın Bayramı açıklamasında, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın şu ana değin 1.954 gazeteciye basın kartı vermediğini açıkladı. TGC'nin açıklamasında, “24 Temmuz'da gazetecilik mesleği tarihin en güç döneminden geçerken, gazeteciler işsizlik, sansür, oto sansür, davalar ve gözaltılarla baskı altında tutulmaya devam ediyor. Gazetecilerin görevlerini özgürce yapmalarına müdahale edilerek halkın haber alma hakkı engelleniyor. Gazetecilerin düşünceleri ve haberleri nedeniyle hedef gösterilmediği, işten atılmadığı, gözaltına alınmadığı, tutuklanmadığı bir Türkiye'de 24 Temmuz'u bayram olarak yaşamayı diliyoruz” denildi.⁹⁰

- TGS, 134 gazetecinin cezaevinde tutulduğuna, Türkiye'nin basın özgürlüğü konusunda 157'nci sırada olduğuna, 10 bini aşkın işsiz gazeteci, iptal edilen basın kartları, sendikasız ve toplu sözleşmesiz gazetecilerin olmasından ötürü basın bayramını kutlamadıklarını duyurdu. TGS'nin yaptığı açıklamada, “Türkiye böyle bir baskı dönemini yaşıyorken ‘Basın Bayramı’ demek de o günü kutlamak da zül. Bayram kutlayabildiğimiz günleri getirene kadar 24 Temmuz bizim için sadece tarihte bir gündür. Gazeteciler haklarına, toplum haberine sahip çıktığında 24

⁸⁷ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/1499784/Davutoğlu_nun_katıldığı_program_hakkında_CHP_den_acıklama.html

⁸⁸ http://www.diken.com.tr/sputnik-turkiyenin-gecici-yol-arkadasligi/?fbclid=IwAR0LiGux_jmDj6Wul2M-cPh7JDyYYffUChOKKO3Peg67tb-7m5LOUYLVK

⁸⁹ <https://twitter.com/sevinckart/status/1153310950172348421>

⁹⁰ <https://www.evrensel.net/haber/383533/24-temmuz-basin-bayrami-gazetecilerin-cezaevinde-olmadigi-bir-turkiye-istiyoruz>

Temmuz bayram olacaktır” denildi.⁹¹

• Güneydoğu Yerel Gazeteciler Derneği Başkanı Ömer Büyüktimur, 24 Temmuz Basın Bayramı dolayısıyla yaptığı açıklamada, “Gazetecilik Meslek Yasası”na ivedilikle ihtiyaç duyulduğunu bildirdi. Büyüktimur, “Girdilerin, ham madde üzerindeki artışlar, dövizdeki dalgalanma büyük ekonomik sıkıntılar yarattığı gibi, birçok kuruluş, özellikle yerel medya maaş ödeyemez hale geldi. Siyasal iktidarın ve muhalefetin işbirliği içerisinde, basının temel sorunlarına çözüm getirmeli. Öncelikle ifade ve basın özgürlüğünün önündeki kısıtlayıcı maddeler, Türk Ceza Kanunu’ndan çıkarılarak, evrensel ölçüler baz alınarak sorun üretici olmaktan çıkarılmalıdır” dedi.⁹²

24 Temmuz 2019

• Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nazmi Bilgin, Türk medyasının içinde bulunduğu şartlar nedeniyle “Basın Özgürlüğü Günü” olarak da anılan 24 Temmuz Basın Bayramı’nın bu yıl da kutlanmasının mümkün görülmediğini açıkladı. Bilgin, 24 Temmuz’un 1971’e kadar “Basın Bayramı” olarak kutlandığını ancak daha sonra “Basın Özgürlüğü için Mücadele Günü” ilan edildiğini hatırlatarak, “Bizim açımızdan bugün mücadele ve dayanışma günüdür. Basının hali içler acısı. Bugün kimlere, nasıl ve hangi kriterlere göre verildiği pek de belli olmayan alacalı bulacalı bir basın kartımız var. Atatürk’ün Türkiye’nin sesini duyurmak maksadıyla ve özel statüde kurulan AA Cumhurbaşkanlığı’na bağlanmaya çalışılıyor. Altı aydır genel kurulunu toplayamayan Basın İlan Kurumu’muz var. Çıkarılan yasalar ve KHK’larla öldürülmeye çalışılan bir yerel basınımız var. Hapiste ve hapse girecek gazeteciler ile dünya lideriyiz. Sansürde ve oto-sansürde çağ atlamış durumdayız. Bu şartlarda sansürün ilk kez kaldırılışının yıl dönümü, basın özgürlüğü günü veya adına ne dersek diyelim herhangi bir başka gün kutlanabilir mi?” dedi.⁹³

• ÇGD, 24 Temmuz Basın Bayramı nedeniyle yaptığı basın açıklamasında, “Biz gazetecilere düşen, mesleğimizin ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalmak, basın ve ifade özgürlüğümüz için örgütlenerek mücadele etmek, her türlü zor koşula karşın karanlığın üzerine yürümektir. Yayınlarımızı özgür yaptığımız zaman, kamu yararı için doğruların peşinde koştuğumuz zaman o günler bizim bayramımız olacaktır. Bu nedenle tüm meslektaşlarımızı ifade özgürlüğü için örgütlenmeye çağırıyor, basın özgürlüğü mücadele günlerini kutluyoruz” denildi.⁹⁴

• Sansür ve oto sansüre karşı platform (Susma), *Twitter* hesabı aracılığıyla 24 Temmuz Basın Bayramı’na ilişkin “Türkiye’de en az 138 gazeteci cezaevinde. *EngelliWeb* raporuna göre, en az 245 bin 825 alan adı yasaklı. Sansür kalktı mı dediniz?” sorusunu yöneltti.⁹⁵

25 Temmuz 2019

• Barış İçin Karikatüristlik Derneği ve Vakfı (CFP) ile Karikatürist Hakları Uluslararası Ağı (CRNI), cezaevinde üç ayını dolduran ünlü çizer Musa Kart, eski Cumhuriyet gazetesi yazarları Önder Çelik, Mustafa Kemal Güngör, Hakan Kara, Güray Öz ile *Cumhuriyet* muhasebecisi Emre İper’in derhal serbest bırakılmaları çağrısında bulundu. Ortak açıklamada, “Bir karikatüristi, terör örgütlerine yardım ve yataklık yapmakla suçlamak, ağır hapis cezalarına çarptırmak, sadece karikatüriste değil, bu ülkeye de kötülüktür. Oysa karikatür, eleştirel düşünce

91 <https://www.evrensel.net/haber/38353/24-temmuz-basin-bayrami-gazetecilerin-cezaevinde-olmadigi-bir-turkiye-istiyoruz>

92 <https://www.timeturk.com/guneydogu-yerel-gazeteciler-dernegi-basin-sektoru-sorunlarina-dikkat-cektiler-haber-1143108>

93 <http://www.24saatgazetesi.com/bilgin-basinin-hali-icler-acisi/>

94 <https://www.politikyoI.com/cgd-24-temmuz-bayram-degil-basin-ozgurlugu-icin-mucadele-gunudur/>

95 https://twitter.com/susma_24/status/1153937206752567296?s=19

demektir” ifadesi yer aldı.⁹⁶

- Ankara Düşünceye Özgürlük Girişimi, “Barış için Akademisyenler” bildirisini imzalayan akademisyenlere yönelik davaların düşmesi talebiyle imza kampanyası başlattı. *change.org* sitesinde başlatılan kampanyanın imza metninde, 17 Temmuz 2019 itibarıyla 58 ayrı mahkemede yargılanan 784 akademisyenin 204’ünün davalarının sonuçlandığı, hepsinde “örgüt propagandası” veya “örgüte yardım” suçlamasıyla mahkumiyet kararı verildiği, cezaların 36’sında erteleme uygulanmadığı aktarıldı. İmza kampanyasında, “Hak ve özgürlüklerin ceza tehdidi ile baskı altında tutulmasının önüne geçme görevi AYM’nin önünde duruyor. Hiçbir uygulama, hiçbir yargı kararı Anayasaya, kanunlara ve insan hakları alanındaki hukuksal normlara aykırı olamaz. Yüksek Mahkeme, akademisyenlerin başvurusunu derhal karara bağlamalı, akademisyenleri ve destekçilerini adliye koridorlarında yalnızlaştırmaya çalışan, tek tipleştirilmiş iddianamelerle, tek tip mahkumiyet kararlarıyla karşı karşıya bırakan hukuksuzluklara son vermelidir” denildi.⁹⁷

26 Temmuz 2019

- Aralarında yönetmen, muhabir, kameraman ve KJ operatörlerinin olduğu 11 çalışan, televizyonun hisselerini elinde bulunduran önceki CHP Genel Başkanı ve Antalya Milletvekili Deniz Baykal’a bir mektup gönderdiler. Mektupta, *Halk TV*’de yaşananlar anlatıldı. *Halk TV*’de “Medya Mahallesi” programını sunan gazeteci Ayşenur Arslan ise *Halk TV*’de yaşanan mektup krizini değerlendirerek, *Halk TV*’de çalışanların çok zor koşullarda işlerine devam ettiğini dile getirdi. Arslan, “Şahidim yaşadıkları sıkıntılara” diyerek, çalışanların sorunlarının çözülmesi için Baykal ailesinin elinden geleni yapacağına inandığını belirtti.⁹⁸

- CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, Milli Eğitim Bakanlığı’nın (MEB) liseli 100 öğrenciyi haremlik-selamlık kampa götürmesini, soru önergesiyle Meclis’e taşıdı. İlgezdi, MEB Bakanı Ziya Selçuk’a, “Geçen sene Tokat ve Mersin kamplarında yeni nesil Nurcu yapılanmalar olan ‘Çay House’ ve ‘Hayalhanem’ ekiplerinin çocuklara örnek olarak davet edildiğini ve tarikatlarının propagandasını yaptıklarını” belirterek, “Milli eğitimde tarikat modelini mi hedefliyorsunuz? Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve İnkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır” ilkesine aykırı bir kamp yapmasının gerekçesi nedir?” diye sordu.⁹⁹

28 Temmuz 2019

- İktisatçı yazar Mustafa Sönmez, AYM’nin “Barış için Akademisyenler” ile ilgili hak ihlali kararı vermesini “Katliam diyeni haklı buldu” başlığıyla duyuran *Hürriyet*’e tepki gösterdi. Sönmez, *Twitter* hesabı aracılığıyla “Bayi satışı Doğan’da iken 400 binlerdeydi, Saray güdümlü Demirören’de 40 bine kadar düştü *Hürriyet* paçavrasının. AYM kararını hazmedememiş. Alçakça başlık atmış. Daha da alçal, bu değil yerin!” ifadesini kullandı.¹⁰⁰

29 Temmuz 2019

- Almanya’nın Nürnberg kentinde yaşayan Kubilay Bozkurt isimli kişi, “Suçsuz yere tutuklanan tüm insanlar için” amacıyla 30 Haziran’da Türkiye’ye doğru başlattığı yürüyüşünü devam ettiriyor. Bozkurt, özellikle tutuklu gazetecilere ithaf ettiği yürüyüşünde Bosna Hersek’e ulaştı. İstanbul’a 70-75 günde ulaşmayı planlayan tiyatro ve edebiyat eğitmeni Bozkurt, “Sapiens Dönüyor” projesinin devamı olarak Almanya’nın Münih şehrinden İstanbul’a yola çıkmıştı.

⁹⁶ <https://journo.com.tr/dunya-karikaturistleri-musa-kart-icin-cagri-yapti>

⁹⁷ <https://m.bianet.org/bianet/insan-haklari/210886-aym-hukuksuzluklara-son-vermeli>

⁹⁸ <https://odatv.com/multira-gibi-mektup-25071955.html>

⁹⁹ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1505977/_Haremlik_selamlık_kamp__Meclis_gundeminde.html

¹⁰⁰ <https://twitter.com/mustafsmnz/status/1155483419578634240>

Bozkurt, Doğu Afrika’da yaşarken topraklarını terk ederek doğudan batıya yürüyerek dünyaya yayılmaya başlayan Sapiensler’in yürüyüşünden etkilendiğini ve ters istikametten yürüdüğü için bu projesini “Sapiens dönüyor” şeklinde nitelendirdiğini belirtti.¹⁰¹

30 Temmuz 2019

• “Barış için Akademisyenler” bildirisini imzaladığı için “terör örgütü propagandası” suçlamasıyla yargılandığı dava çerçevesinde tutuklu Lyon-1 Üniversitesi’nden Doç. Dr. Tuna Altınel için eski sınıf arkadaşları özgürlük çağrısında bulundu. Altınel’in Galatasaray Lisesi’nden devre arkadaşları tarafından yapılan açıklamada, “Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür’ olma ilkesini benimsemiş Galatasaray Liseliler olarak beklenti ve talebimiz, Türk yargısı adına atılan olumlu adımlara bir yenisinin eklenmesi ve 30 Temmuz’da Tuna Altınel’in serbest bırakılmasıdır” denildi. Pasaport tahdidini kaldırmak üzere gittiği Balıkesir’de tutuklanan Altınel için açılan imza kampanyasına 1025 kişinin katıldığı belirtildi. Altınel hakkında Fransa’da düzenlenen bir etkinlikte çevirmenlik yaptığı için yasadışı örgüt üyeliği suçlaması da bulunuyor. Altınel, 11 Mayıs’tan beri Balıkesir Kepsut Cezaevi’nde bulunuyor.¹⁰²

Diğer Gelişmeler

2 Temmuz 2019

• yeniakit.com.tr, başta *Yeni Akit* olmak üzere *Milli Gazete*, *Star*, *Odatv*, *TimeTürk*, *SoL Haber* gibi haber sitelerinde erişim sorunu yaşandığını öne sürdü.¹⁰³

• Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV), 16 Ağustos 2015’ten bugüne değin toplam 11 il ve en az 51 ilçede tespit edilebilen en az 369 resmi sokağa çıkma yasağının ilan edildiğini ve 214 ile en çok yasağın Diyarbakır’da yaşandığını açıkladı. TİHV Dokümantasyon Merkezi verilerine göre; 2019 yılı içinde üç ilde Bitlis, Siirt ve Diyarbakır olmak üzere toplam 18 kez sokağa çıkma yasağı ilan edildi.¹⁰⁴ Yasaklardan dolayı 2014 nüfus sayımına göre ilgili ilçelerde yaşayan en az 1 milyon 809 bin kişinin özgürlük ve güvenlik, özel ve aile hayatına saygı, toplanma özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, din özgürlüğü, bilgi alma ve verme özgürlüğü, mülkiyetin korunması hakları etkilendi.¹⁰⁵

• İfade Özgürlüğü Derneği’nin “Engelli Web 2018” raporuna göre; Türkiye’de 2018 sonu itibarıyla 52.156’sı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından olmak üzere en az 54.903 internet sitesine erişim engellendi. Türkiye’den erişime engellenen web sitesi sayısı, 2007’den 2018 yılı sonu itibarıyla 587 farklı kurum tarafından alınan 212.200 farklı karar ile en az 245.825’e yükseldi. Rapora göre, 2018 yılında erişime engellenen haber adresi en az 3.306 oldu. Medya kurumları itibarıyla ise 204 haber ile *Sözcü* 2018 yılında en çok haberi engellenen haber sitelerinin başında yer alırken, ikinci sırada 196 haber ile *Cumhuriyet*, üçüncü sırada ise 190 haber ile *Hürriyet* yer aldı.¹⁰⁶ Raporda, *Sözcü*’nün 23, *Cumhuriyet*’in 22 ve *Hürriyet*’in de 67 engellenen haberi web sitesinden kaldırdığına da işaret edildi. Ayrıca 2014’ten 2018 sonu itibarıyla “en çok haberi engellenen haber sitesi” listesinde başı 721 haber ile *Hürriyet*’in çektiği, *Hürriyet*’i 641 haber ile *Sabah*, 585 haberle *T24*, 580 haberle *Sözcü* ve 549 haber erişim engeliyle *Cumhuriyet*’in izlediği kaydedildi. Erişime engellenen haberleri en çok kaldıran ve silen haber sitelerinin başında ise 138 haberinin 135’ini sitesinden kaldıran *Odatv*’nin geldiği belirtildi.

101 <https://www.evrensel.net/haber/383900/tutuklu-gazeteciler-icin-almanyadan-turkiye-ye-yuruyor>

102 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1510790/Galatasaray_Liselilerden_Altinel_e_ozgurluk_cagrisi.html

103 <https://www.yeniakit.com.tr/haber/bircok-haber-sitesinde-erisim-engeli-824123.html>

104 <https://t24.com.tr/haber/tihv-4-yilda-en-az-369-kez-sokaga-cikma-yasagi-ilan-edildi,828545>

105 <https://tihv.org.tr/16-agustos-2015-1-temmuz-2019-tarihleri-arasinda-ilan-edilen-sokaga-cikma-yasaklari/>

106 <https://t24.com.tr/haber/turkiye-de-son-5-yilda-245-bin-825-web-sitesi-ve-alan-adi-engellendi,828756>

İkinci sırada 133 haberinin 115'ini kaldıran *T24* ve üçüncü sırada 77 haberi kaldıran Akşam gazetesi yer aldı.¹⁰⁷

- *Demirören Medya Grubu*'nun tüm yayın organlarıyla birlikte *Turkuvaz Medya Grubu*'na satıldığı iddia edildi. Yıldırım, Demirören'in borçları nedeniyle medya grubunu bir bütün olarak satmaya karar verdiği ve *Turkuvaz Medya Grubu* ile anlaştığı öne sürüldü.¹⁰⁸ Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş tarafından KAP'a yapılan açıklamada ise, satış iddiaları reddedildi. Açıklamada, "Son günlerde basında yer alan, şirketimiz de dahil olmak üzere *Demirören Medya Grubu*'nun el değiştireceğine ilişkin iddialar hiçbir surette gerçeği yansıtmamaktadır" denildi.¹⁰⁹

- Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş, LGBTİ bireylerin düzenlediği Onur Yürüyüşü'nü eleştirerek, "Anne olmayı devreden çıkararak bir kadın ve baba olmayı devreden çıkararak bir erkek tasavvuru, fitrata, yaratılışa aykırı bir sapkınlıktır" dedi. Erbaş, Konya'daki "İslam'a Karşı Küresel Meydan Okumalar Bağlamında Yeni Stratejiler" konferansındaki konuşmasında, "Dünyanın çeşitli yerlerinde, şimdi ülkemizde de yavaş yavaş olmaya başladı, zaman zaman bazı kavramlar, organizasyonlar, cinsiyet eşitliği gibi sloganlar adı altında birtakım sapkınlıkların gündeme getirildiğini ve yaygara yapıldığını görmekteyiz. Aileyi tahrip eden, insani ve ahlaki değerleri hiçe sayan söz konusu propagandanın, özgürlük, onur gibi kavramlarla servis edilmesi bir algı operasyonu ve aldatmacadır. Bu yüzden çocuklarımızı, gençlerimizi sapkın anlayışlara karşı eğitmek, bilinçlendirmek ve korumak hepimizin vazifesidir" diye konuştu.¹¹⁰

- MEB'in öğretmenlere yönelik çalışmasındaki metinlerinde laiklik mücadelesi "ahlak buhranı" ve Cumhuriyet'in ilk yılları "baskı dönemi" olarak tanımlanırken günümüz ise "rahatlık dönemi" olarak adlandırıldı. Cumhuriyet'in ilk yıllarında dini hayata ve dindarlara baskı uygulandığı, Hacca gidişin engellendiği ve Kuran'ın yasaklandığı öne sürüldü. Metinlerde, "Öğretim Birliği Yasası (430 sayılı 1924 tarihli Tevhid-i Tedrisat Kanunu)" eleştirilerek, "1930'dan itibaren din adamı yetiştirecek okulların kapanması ve din derslerinin özgün eğitim kurumlarından çıkarılması, 15-20 yıl içinde memlekette bir ahlak buhranına neden olmuştur" denildi. Metinde, "Bilhassa şu son yıllar din eğitimi ve öğretimi ve dini hayat bakımından en rahat döneme ulaşılmıştır denilebilir. Hem din eğitimi ve öğretimi yaptıran okulların kapalı olduğu, hem okul programlarındaki dini derslerin yok olduğu dönemler geride kalmış, artık sayısal olarak bütün cumhuriyet tarihinin en yüksek noktasına ulaşılmıştır" ifadesi yer aldı.¹¹¹

3 Temmuz 2019

- CHP İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, *TRT Genel Müdürlüğü*'ne verdiği dilekçede, *TRT Kürdi*'nin terör örgütü PKK'nın kurucusu Abdullah Öcalan'ın kırmızı bültenle aranan kardeşi Osman Öcalan'la röportaj yapmasının ardından programa çıkma talebinde bulundu. Tanal, talep dilekçesinde, "Dört dönemdir TBMM üyesiyim. Yani kurumunuz çalışanlarının maaşlarını vergileriyle ödeyen halkın seçtiği bir milletvekiliyim. Ancak bugüne kadar *TRT*'ye ne telefon bağlantısıyla ne de programa davet edilme yoluyla katılmam mümkün olmadı, hiçbir suretle görüşlerime başvurulmadı. Uygun göreceğiniz, belirleyeceğiniz tarih ve saatte, herhangi bir *TRT* kanalının herhangi bir programına katılarak toplumsal sorunlara, güncel konulara ilişkin görüş ve düşüncelerimi paylaşmak, program sunucularınızın sorularını yanıtlamak isterim. Söz

¹⁰⁷ http://privacy.cyber-rights.org.tr/wp-content/uploads/2019/06/EngelliWeb_2018.pdf

¹⁰⁸ <https://www.medyaradar.com/demiroren-pes-etti-medya-tarihini-en-buyuk-satisi-yakin-haberi-2010545>

¹⁰⁹ <https://www.kap.org.tr/Bildirim/770991>

¹¹⁰ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/1466898/Diyanet_isleri_Baskani_ndan_LGBTi_lere_nefret_soylemi.html

¹¹¹ <http://haber.sol.org.tr/turkiye/mebden-yeni-skandal-cumhuriyetin-ilk-yillari-ahlak-buhrani-265757>

konusu talebimin ivedilikle değerlendirilmesini ve kararın tarafıma bildirilmesini arz ederim” ifadesini kullandı.¹¹²

• İyi Parti, terör örgütü PKK’nın kurucusu Abdullah Öcalan’ın kardeşi Osman Öcalan’ın *TRT Kürdi*’ye çıkarılmasına ilişkin *TRT Genel Müdürü* ve kanal hakkında, “suç ve suçlu övme”, “kamu görevine ait araç ve gereçleri suçta kullanma”, “terör örgütü propagandası yapmak” gerekçeleriyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı’na suç duyurusunda bulundu. İyi Parti Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan, “Gazilerimizin, şehitlerimizin ve bütün Türk milletinin vicdanlarını yaralayan röportaj, *TRT* ekranlarından yayımlandı. Bebek katili Öcalan’ın kardeşi olan, 74 askerimizin katledilmesi emrini veren, hain terörist Osman Öcalan’ın *TRT* ekranlarına çıkarılması; Türk devletinin, milletinin vakarını örselemiştir” dedi.¹¹³

• CHP’nin, AA’nın Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı’na bağlanmasıyla ilgili düzenlemeye ilişkin AYM’ye yaptığı iptal başvurusunun görüşülmesi kabul edildi.¹¹⁴

4 Temmuz 2019

• *CNN International*’ın *CNN Türk*’ün kendi isim haklarına zarar verdiği gerekçesiyle isim hakkını çekeceği öne sürüldü. İddiaya göre; CHP’nin, *CNN Türk*’ten isim haklarını çekmesi için CNN’in Atlanta’daki genel merkezi önünde protesto gösterisinden sonra *CNN International*’ın marka yöneticileri ve hukuk departmanı yaptığı başvuru değerlendirildi. *CNN Türk*’ün yayın politikasının isimlerine zarar verdiği kanaatine vararak isim hakkını geri aldığı öne sürüldü. *CNN International*, bu kararını *Demirören Medya Grubu*’na ilettili ve kanala isim değişikliği için kısa bir süre verdi. *CNN International*, yeni bir ekip görevlendirerek *CNN Türk* çalışanları ile beraber çalışarak CNN standartlarına uymaları için uğraşı verecekleri deklare edildi. Söz konusu iddiaların sosyal medyada yoğun ilgi gördüğü ve *Twitter*’da “Haber Kanalına İsim Önerim” etiketiyle en çok paylaşım yapılan başlıklardan biri olduğu bildirildi.¹¹⁵

• *Yeni Akit* yazarı Abdurrahman Dilipak’ın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nde kaleme aldığı “8 Mart’ta ne oldu?” başlıklı yazısına soruşturma başlatıldı. Dilipak, “Bizde 8 Mart 2016’da Feminist Gece Yürüyüşü ile önce feminist gösteriye, ardından gay ve lezbiyenlerin, fahişelerin sokaklara çıktıkları bir gösteriye döndü. Bunların aile diye bir meseleleri yok. İffet’le dalga geçiyorlar, fahişelikten yanalar. Bunu özgürlük olarak görüyorlar” ifadelerini kullanmıştı. Dilipak hakkında CİMER’e yapılan başvuruda, “Dilipak’tan ve yazısını yayımladığı için gazetesi *Akit*’ten şikayetçiyim. Alenen insanları, özellikle de kadınları aşağılayan, bölen bir yazı ele almış. Bu gazeteyi okuyan insanları kin ve nefret söylemleriyle etki altına alarak, halkın bir bölümüne karşı kışkırtmıştır. Bugün 8 Mart Dünya Kadınlar Günü ve bu yazıyı bugün ele alması tamamen kasıtlıdır. Yazısındaki ifadelerin düşünce ve fikri özgürlüğü ile alakası olmadığını ve insanları, özellikle de kadınları aşağıladığını düşünüyorum. Gereğinin yapılmasını arz ederim” denildi.¹¹⁶

• Anadolu Yayıncılar Derneği, 320 yerel medya kuruluşunun terör örgütü PKK’nın kurucularından Cemil Bayık’ın yazısını yayımlayan *Washington Post*’a tepki mektubu göndereceklerini açıkladı. Dernek Başkanı Sinan Burhan, “Açıkça terör propagandası yapmaktadır. Bunun basın ve ifade özgürlüğü ile izah edilmesi mümkün değildir. 320 yerel medya kuruluşu *Washington Post*’a teröre yardım ve yataklık nedeniyle tepki mektubu gönderecektir. Bu skandal yaklaşım terörle mücadelede ikiyüzlü uygulamanın skandal bir

112 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1468750/CHP_ii_Tanal_dan_TRT_ye_basvuru.html

113 <https://www.sozcu.com.tr/2019/gundem/iyi-partiden-trtye-suc-duyurusu-2-5212009/>

114 <https://www.birgun.net/haber-detay/aym-chpnin-aa-basvurusunu-kabul-ettili.html>

115 <https://www.medyaradar.com/demirorene-buyuk-darbe-cnn-ismini-geri-mi-aliyor-haberi-2010730>

116 <https://t24.com.tr/haber/akit-yazari-dilipak-a-sorusturma-baslatildi,829107>

örneğini daha ortaya çıkarmıştır” dedi.¹¹⁷

5 Temmuz 2019

- *Hürriyet* muhabiri ve *CNN Türk* ekonomi yorumcusu Erdal Sağlam, “artık yazmak için uygun zemin kalmadığı” gerekçesiyle istifa ettiğini duyurdu. Sağlam, *Twitter* aracılığıyla “Artık yazmak için uygun zemin kalmadığı düşüncesiyle bugün itibariyle *Hürriyet*’ten ayrılmış bulunuyorum. Yaklaşık 25 yıldır gazetem *Hürriyet*’te muhabir ve ekonomi yazarı olarak görev yaptım. Ancak Mayıs ayı başından itibaren köşe yazısı yazma imkanım kalmadı. Eski arkadaşım genel yayın müdürümüz Vahap Munyar’ın ricası nedeniyle açıklama için bugünü bekledim” mesajını paylaştı.¹¹⁸

- Yargıtay 16. Ceza Dairesi, “FETÖ’nün Medya Yapılanması Davası” kapsamında yargılanan aralarında gazeteciler Ahmet ve Mehmet Altan ile Nazlı Ilıcak’ın da bulunduğu altı sanığa, “Anayasa’yı ihlal” suçundan verilen ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını bozdu. Yargıtay, sanıklardan Ahmet Altan ve Nazlı Ilıcak’ın eyleminin “Anayasa’yı ihlal” suçunu değil, “FETÖ’ye bilerek ve isteyerek yardım etmek” suçunu oluşturduğuna karar verdi. AYM kararı uyarınca daha önce tahliye edilen Mehmet Altan hakkındaki karar ise, yeterli ve inandırıcı delil bulunmadığından beraatine karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle bozuldu. Aynı davada “anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs” suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan diğer sanıklar Şükrü Tuğrul Özşengül, Fevzi Yazıcı ve Yakup Şimşek hakkındaki karar da bozuldu. Bu sanıkların eylemleri için “silahlı terör örgütü üyeliği” suçunu işaret edildi. Daire, tutuklu sanıklar Ahmet Altan, Ilıcak, Özşengül, Yazıcı ve Şimşek’in tahliye taleplerini de reddetti.¹¹⁹

- *TÜRKSAT* tarafından yayını durdurulan *Cem TV*, yaptığı yazılı açıklamada ayrımcılığa maruz kaldıklarını belirterek, sosyal medya üzerinden yayınlarına devam ettiklerini duyurdu.¹²⁰ *Cem TV*, “Siz izleyicilerimizin bu süreçte manevi desteklerini beklemekteyiz. Yayın hakkımıza erişene dek *Facebook* ve *Youtube* hesaplarımızdan yayın hayatımıza devam edeceğimizi belirtmek isteriz” paylaşımında bulundu.

- Şanlıurfa, Ceylanpınar’da ailesinin evine yapılan operasyonla annesi, babası ve iki kardeşiyle birlikte gözaltına alınan 15 yaşındaki kız çocuğu, 12 günün ardından serbest bırakıldı. Dosyada gizlilik kararı olduğu ve soruşturmanın sürdüğü aktarıldı.¹²¹

6 Temmuz 2019

- Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın imzasıyla yayımlanan 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin ek 35’inci maddesi ile 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 2’nci maddesi gereğince Merkez Bankası Başkanı Murat Çetinkaya görevden alındı, yerine yardımcısı Murat Uysal atandı.¹²² Uysal’ın 2001 yılında Marmara Üniversitesi bünyesinde hazırladığı "Enflasyon hedeflemesi: Dünya’da ve Türkiye’deki Uygulamaları" başlıklı yüksek lisans tezinde intihal iddiaları gündeme geldi.¹²³

7 Temmuz 2019

- Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS) ve Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği (MLSA), SETA’nın yayımladığı “Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları”

¹¹⁷ <http://www.gazeteciler.com/haber/320-yerel-medya-kurulusundan-washington-posta-bayik-mektubu/330538>

¹¹⁸ <https://www.medyaradar.com/hurriyet-gazetesinde-bomba-ayrilik-hangi-unlu-kose-yazari-veda-etti-haberi-2010766>

¹¹⁹ <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/yargitay-ilicak-ve-altan-kardeslerin-agirlastirilmis-muebbet-hapis-cezasini-bozdu/1524224>

¹²⁰ https://twitter.com/cem_tv/status/1147163739621380096

¹²¹ <https://www.birgun.net/haber-detay/12-gundur-gozaltinda-tutulan-15-yasindaki-cocuk-serbest-birakildi.html>

¹²² <https://www.sozcu.com.tr/2019/ekonomi/son-dakika-merkez-bankasi-baskani-murat-cetinkaya-gorevden-alindi-5216729/>

¹²³ <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-48906367>

başlıklı raporu hakkında suç duyurusunda bulunacaklarını duyurdu. TGS *Twitter aracılığıyla* “SETA hakkında suç duyurusunda bulunuyoruz. Fişlenen meslektaşlarımızla birlikte. Artık mahkemede görüşürüz. Çağlayan Adliyesi C Kapısı. Pazartesi-11:30” mesajını paylaştı. MLSA de “SETA Vakfı hakkında gazeteciliği kriminalize eden ve adeta bir iddianame gibi hazırlanmış olan ‘Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları’ raporunda gazetecileri fişlediği ve hedef gösterdiği gerekçesiyle suç duyurusunda bulunacak. Gazetecilik suç değildir” paylaşımında bulundu.¹²⁴

- SETA, “Uluslararası Medya Kuruluşlarının Türkiye Uzantıları” başlıklı raporuna yönelik eleştiriler üzerine, “Rapor herkesin ulaşabileceği haberler ve sosyal medya paylaşımlarını içermektedir. Özellikle muhalif gazetecilere odaklanan bir çalışma değildir” açıklamasında bulundu. Rapora yönelik “fişleme ve andıç” ithamlarının gerçeklikle ilgisinin bulunmadığını savunan açıklamada, “Gazetecilerin siyasi pozisyonu olması da bunların tespiti de meşrudur. Bu kuruluşların bazılarının Türkiye ofisinde çalışanlarının belirgin siyasi pozisyonlarının olması çalışmamızın değil adı geçen kuruluşların tercihidir. Tamamen açık kaynaklara dayanılarak yapılan, adı geçen gazetecilerin gazetecilik faaliyetleri dışındaki hiçbir bilgiyi içermeyen bu çalışmayı fişleme olarak itham etmek iyi niyet sınırlarının ötesindedir. Keza şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşılan ve sosyal medya ağ analizini içeren bilimsel bir çalışmayı andıç olarak nitelenmek de maksatlı bir suçlamadır. Buna karşın uluslararası medya kuruluşları ise çok sesli ve objektif bir yayıncılık yaptıklarını öne sürüyordu. SETA olarak retorik düzeyde ilerleyen bu tartışmaya somut bir katkıda bulunmak istedik. Rapor, bu çabanın bir ürünü. Bu raporda uluslararası medya kuruluşlarının kritik olayları haberleştirirken ürettikleri siyasi pozisyonlar incelendi. İlave olarak bu kuruluşlarda çalışan gazetecilerin sosyal ağ analizi yapıldı” denildi.¹²⁵

- Gazeteci yazar Hıfzı Topuz’un, *Cumhuriyet*’te köşe yazacağı açıklandı. Topuz’un gazetenin ikinci sayfasında “Ayda Bir” adlı köşede kültür, iletişim, yakın tarih, yıldönümleri ve dış dünyaya ilişkin konularda yazılar yazacağı bildirildi.¹²⁶

8 Temmuz 2019

- Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi, Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Eski Başkanı Sabri Uzun’un, “FETÖ terör örgütüne bilerek ve isteyerek yardım” suçlamasıyla yargılandığı davada tahliyesine karar verdi.¹²⁷

9 Temmuz 2019

- *RTÜK*’ün, “15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü” dolayısıyla üç gün boyunca etkinlik düzenleyeceği bildirildi. Üst Kurul, şehit ve gazi çocuklarını ağır layacağını, 15 Temmuz konulu panel ve fotoğraf sergisi düzenleneceğini ve bazı 15 Temmuz şehitlerinin ailelerinin de ziyaret edileceği duyuruldu.¹²⁸

- İstanbul 8. Asliye Ceza Mahkemesi, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Nurdoğan Rigel’e öğrencisine bilerek düşük not vererek, “görevi kötüye kullandığı” gerekçesiyle beş ay hapis cezası verdi. İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Bölümü son sınıf öğrencisi Savash Porghamrezaeieh, Bölge İdare Mahkemesi’ne başvurarak, Rigel’in girdiği derslerin vize ve finallerinden düşük not aldığını belirterek, kağıdının yeniden incelenmesini istemişti. İdare Mahkemesi, öğrencinin “Haber Analiz” dersinden 65-72

124 <https://t24.com.tr/haber/gazetecileri-fisleyen-seta-hakkinda-suc-duyurusu.829482>

125 <https://www.cnnturk.com/turkiye/setadan-rapor-aciklamasi>

126 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1474466/Usta_gazeteci_yazar_Hifzi_Topuz_yeniden_gazetesi_Cumhuriyet_te_Her_sey_cok_guzel_olacak.html

127 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1477071/Eski_istihbarat_Daire_Baskani_Sabri_Uzun_tahliye_ediildi.html

128 <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/rtuk-15-temmuz-etkinlikleri-duzenleyecek/1526896>

arası not alması gerekirken 35 aldığını tespit etmişti. Mahkeme, iyi hal indirimi ile cezayı beş aya düşürerek, beş yıl süre ile erteledi.¹²⁹

- *Star* yazarı Ömer Ekinci, *Twitter* aracılığıyla gazeteden ayrıldığını duyurdu.¹³⁰

• CHP Kozan İlçe Örgütü üyesi Yaşar Yıldız, Silivri Cezaevi'nde tutuklu eski CHP milletvekili ve parti meclisi üyesi Eren Erdem için Kozan'dan Adana'ya yürüyüş başlattı. Yıldız, "Ülkemizde FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün ne olduğunu, yapılanmasına dair ilk açıklamasını yapıp kitap yazan ve tehlikeye dikkat çeken Erdem, büyük çelişki ile FETÖ/PDY terör örgütüne üye olmamakla birlikte, bilerek ve isteyerek yardım etmekten dört yıl iki ay hapis cezası almış ve tutukluluk halinin devamına karar verilmiştir. Ciddi sağlık sorunları yaşayan ve cezaevi ortamında iyi tedavi olamayan Eren Erdem'in tutukluluk durumunun bir an önce sonlanmasını istiyorum" dedi.¹³¹

10 Temmuz 2019

• ÇGD Medya İzleme Komisyonu'nca hazırlanan Nisan, Mayıs ve Haziran aylarını kapsayan medya raporunda, yedi gazetecinin saldırıya uğradığı ve seçim sürecinde "havuz medyası" tarafından gazeteciliğin manipülasyon aracı olarak kullanıldığı ifade edildi. Raporunda, *Yeni Şafak* yazarı eski AA Genel Müdürü Kemal Öztürk'ün "İstanbul seçiminin yenilenmesiyle Ekrem İmamoğlu başkanlığı elinden alınmış mağdur bir siyasetçi olarak, daha da önemli bir siyasi figür haline geldi" dediği yazısı ve *Hürriyet* yazarı Ahmet Hakan'ın "Benden duymuş olmayın ama" başlığıyla kabinede bir revizyon olacağına ilişkin kaleme aldığı yazısının sansürlendiğine dikkat çekildi.¹³²

• HDP Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz, Adalet Bakanı Abdülhamit Gül'ün yanıtlaması talebiyle TBMM'de sunduğu soru önergesinde, *Dicle Haber Ajansı*'nın (*DİHA*) stajyer muhabiriyken tutuklanan gazeteci Ziya Ataman'ın Van M Tipi Cezaevi yönetimince hak ihlallerine maruz bırakıldığı iddialarını sordu.¹³³

11 Temmuz 2019

• Türkiye'nin teknoloji satın alma rehberi olma iddiasına sahip *Hardware Plus* dergisi¹³⁴, yazılı basın hayatına son verdi. *Hardware Plus*'ın *Youtube* ve internet sitesi üzerinden okurlarıyla buluşacağı belirtildi.¹³⁵

12 Temmuz 2019

• Cumhurbaşkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan *Resmi Gazete*'nin mobil uygulaması IOS ve Android platformlarda kullanıma sunuldu. Uygulama aracılığıyla *Resmi Gazete*'nin 1921'deki ilk sayısından itibaren tüm sayılarına arşiv ve mükerrer arşiv bölümlerinden ulaşılabilecek.¹³⁶

• İçişleri Bakan Yardımcısı Muhterem İnce, 125 bin KHK'lıya ilişkin pasaport yasağının yasal düzenlemeyle kaldırılmasıyla ilgili Adalet Bakanlığı'nın çalışması olduğunu açıkladı. İnce, "Haksızlığa uğrayan, herhangi bir pasaport hakkı olup da alamayan varsa, onların hepsini yaptığımız çalışmayla tamamladık ama KHK'liler konusunda kanuni bir düzenlemeye ihtiyaç var, bu düzenleme yapıldığı takdirde, Meclisimizden bu kanun çıktığı anda biz uygulamayı ona

129 <https://www.haberturk.com/dusuk-not-veren-unlu-profesore-5-ay-hapis-cezasi-2502724>

130 <http://www.gazeteciler.com/haber/star-gazetesi-hangi-yazarla-yollarini-ayirdi/330608>

131 <https://t24.com.tr/haber/eren-erdem-icin-ozgurluk-yuruyusu,829742>

132 <https://www.birgun.net/haber-detay/ozgur-basin-varsa-ozgur-toplum-vardir.html>

133 <http://bianet.org/bianet/insan-haklari/210310-hdp-li-vekil-kacmaz-adalet-bakani-gul-e-tutuklu-gazeteci-ziya-ataman-i-sordu>

134 https://twitter.com/Hwptr?ref_src=twsrc%5Egoogle%7Ctwcamp%5Eeserp%7Ctwgr%5Eauthor

135 <https://www.a24.com.tr/turkiyenin-bugunku-ajandasi-11-temmuz-2019-haberi-40154570h.html?h=55>

136 <https://www.haberturk.com/son-dakika-resmi-gazete-artik-cep-telefonlarinda-2503689>

göre aynı anda yapacağız. Yargı paketi içerisinde belki de bu çıkacaktır diye tahmin ediyorum” dedi.¹³⁷

14 Temmuz 2019

• Cumhurbaşkanı Erdoğan, İstanbul’daki Vahdettin Köşkü’nde “ulusal güvenlik konulu” toplantı kapsamında genel yayın yönetmenleriyle bir araya geldi. Erdoğan’ın toplantısına *Yeniçağ*, *Sözcü*, *Cumhuriyet*, *Halk TV* ve *Fox TV* gibi yayın kuruluşları çağırılmadı. İyi Parti Genel Başkan Yardımcısı Aytun Çıray, bu duruma “Erdoğan’a şunu hatırlatmak isterim ki, basın özgürlüğü yönetenlere değil yönetilenlere lazımdır ve bunu sağlamadan demokrasiden söz edilemez” sözleriyle tepki gösterdi. CHP Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba da, “İktidar kendi havuz medyasını, haram medyasını oluşturdu. Bu iktidar FETÖ ile işbirliği yaparken muhalif dedikleri basın onlara karşı duruyordu” dedi.¹³⁸

16 Temmuz 2019

• Oyuncu Orhan Aydın, *Twitter* aracılığıyla İzmir-Urla’da “hakkınızda dosya var” denilerek gözaltına alındığını duyurdu. Aydın, ifadesi alındıktan sonra serbest bırakıldı.¹³⁹ Aydın hakkında İstanbul Gaziosmanpaşa Savcılığı’na yürütülen bir hakaret soruşturması dosyası kapsamında gıyabi tutuklama kararı olduğu bildirildi. Aydın, gözaltına alınmasına ilişkin “Yedi buçuk saat karakol ve savcılık ifadesinin nedeni Esra Elönü’ye hakaret. Bir daha yazayım Esra Elönü’ye hakaret. Gazeteciymiş ve de yazar” dedi.¹⁴⁰

• Uluslararası Basın Enstitüsü’nün (IPI), Türkiye’nin yedi coğrafi bölgesindeki 67 gazetecilik bölümü öğrencisi ve tüm bölgelerden yerel gazeteci ve yayıncılar ile yaptığı röportajlar sonucunda hazırlanan raporu açıklandı. Raporda, “doğaçlama haber merkezleri kurma hedefine yönelik ilk aşama olarak yereldekiler başta olmak üzere ülke çapında güvenilir haber kurumlarını ve yerel muhabirleri belirleme ile erken evredeki gazetecilik girişimlerini desteklemek amacıyla kuluçka ve hızlandırıcı programlar hazırlama” önerilerinde bulunuldu. Raporda, ayrıca “toplumun yeni medya okuryazarlığını artırmak amaçlı, halk odaklı ‘Yaratıcı Kafeler’ ve ‘Gazetecilik Tecrübe Merkezleri’ açma, gazetecilik üzerine Türkçe, Kürtçe ve Arapça Kitleli Çevrimiçi Kurslar ve buna uygun açık kaynaklı müfredat hazırlama, Türkiye’nin genç gazeteci nesillerine eğitim ve motivasyon amaçlı sponsorlu yurtdışı staj programı sağlamak ve yeni bir gazetecilik ödülü oluşturma” görüşlerine de yer verildi. IPI Direktörü Barbara Trionfi, 150’den fazla gazetecinin hapiste bulunduğu ve yüzlerce gazetecinin yargılandığı bir ortamda gazetecilerin kaliteli ve özgürce gazetecilik yapmasından maalesef bahsedilemeyeceğini bildirdi. IPI Türkiye Ulusal Komitesi Başkanı gazeteci Kadri Gürsel ise “kaliteli gazeteciliğin nasıl yapılabileceği” üzerine araştırma yaptıklarını kaydetti.¹⁴¹

17 Temmuz 2019

• AYM, Yrd. Doç. Dr. Kerem Altıparmak ve Dr. Yaman Akdeniz’in bazı internet sitelerine ve sosyal medya hesaplarına yönelik içerik engellemesi kararlarıyla ifade özgürlüğü ve haberleşme haklarının ihlal ettiğine ilişkin başvurusunu “kişi bakımından yetkisizlik” gerekçesiyle reddetti. Adalet Bakanlığı’nın, Altıparmak ve Akdeniz’in başvuruları ile ilgili AYM’ye ilettiği yazılı görüşünde, “Başvuranların mağdur sıfatı taşımadığını ve halk davası niteliğinde olan başvurunun kabul edilemez olduğunu” savunduğu belirtildi. Altıparmak, karara “AYM, *BirGün* ve *Sputnik* gibi haber sitelerinin içeriklerinin engellenmesi ve vatandaşın habere

137 <https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2019/07/12/khkililere-pasaport-icin-yasa-hazirligi/>

138 <https://www.yurtgazetesi.com.tr/politika/erdogan-dan-o-yayin-kuruluslarina-sansur-h134699.html>

139 <https://www.ntv.com.tr/yasam/oyuncu-orhan-aydinserbrest-birakildi,DGVuzNoG10GLs1rdNxpMw>

140 <https://twitter.com/orhanaydin6/status/1151045318638755841?s=19>

141 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1491039/Gazetecilige_yasam_alani_yok.html

ulaşamaması mağduriyet değildir, şeklinde karar verdi. Engellenen 615 içeriği götürdük, kararda ‘terör örgütüyle ilişkili olanlar engellendi’ açıklamasını yapmışlar ama haber sitelerine ilişkin hiçbir yorum yapmamışlar” sözleriyle tepki gösterdi. Akdeniz ise, AİHM’e başvuracaklarını belirterek, “15 farklı başvurumuz birleştirilmiş ve bunları AYM işine geldiği gibi yorumlamış. Sanki sadece terör örgütlerinin sitesine girmek istiyormuşuz gibi bir algı oluşturmak istenmiş. Örnek olarak 321 *Twitter* hesabı ve 171 alan adı götürdük. Bunların arasında muhalif gazetecilerin *Twitter* hesapları ve haber siteleri var. İnternet alanında sistematik bir ihlal ve engelleme söz konusu” dedi.¹⁴²

• Agos Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink’in öldürülmesine ilişkin davada Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi, Ogün Samast’a “tasarlayarak adam öldürme” ve “ruhsatsız silah bulundurmak” suçlarından yaş küçüklüğünü dikkate alarak 22 yıl 10 ay hapis cezası verilmişti. Diğer sanıkların yargılandığı davada İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi Temmuz 2011’deki kararında sanıklara öldürmeye yardım ve yataklıktan ceza vermekle birlikte tamamı “silahlı terör örgütü üyeliği” suçundan beraat etmişlerdi. Yargıtay 9. Ceza Dairesi “örgüt” yönünden verilen beraat kararını bozarak, sanıkların “silahlı terör örgütü” değil, “suç işlemek amacıyla oluşturulan örgüt” üyesi oldukları gerekçesiyle yeniden yargılanmalarına hükmetmişti. Yeniden yapılan yargılama sonunda, İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi, azmettirici olarak yargılanan Yasin Hayal’e “silahlı suç örgütü kurmak ve yönetmek” suçundan yedi buçuk yıl hapis, saldırıyı gerçekleştiren Ogün Samast’a “Silahlı örgüt üyesi olmak” suçundan iki buçuk yıl hapis, Ersin Yolcu’ya “silahlı örgüt üyesi olmak” suçundan bir yıl 10 ay 15 gün hapis cezası verdi.¹⁴³ Mahkeme, sanıklar Ahmet İskender’e “silahlı örgütü üyesi olmak” suçundan bir yıl 10 ay 15 gün hapis, Zeynel Abidin Yavuz’a, “Hrant Dink’in Yasin Hayal’in azmettirmesi sonucu Ogün Samast tarafından öldürülmesine yardım” suçundan 12,5 yıl “silahlı örgüt üyesi olmak” suçundan bir buçuk yıl olmak üzere toplam 14 yıl 22 gün hapis cezasına hükmetti.¹⁴⁴ Yavuz’un, Dink’in öldürülmesine yardım suçundan tutuklanmasına da karar verildi. Sanıklardan Erhan Tuncel’e ise “6 mağdura karşı tasarlayarak ve bomba kullanmak suretiyle kasten öldürmeye teşebbüs”, “mala zarar vermek”, “Hrant Dink’in öldürülmesine yardıma teşebbüs”, “silahlı suç örgütüne üye olma” suçlarından toplam 99 yıl altı ay hapis cezasına hükmetti. Sanık Tuncay Uzundal ise, “Hrant Dink’in Yasin Hayal’in azmettirmesi sonucu Ogün Samast tarafından öldürülmesine yardım” suçundan 15 yıl ve “silahlı örgüt üyesi olmak” suçundan ise bir yıl 10 ay 15 gün olmak üzere toplam 16 yıl 10 ay 15 gün hapis cezasına çarptırıldı. Uzundal hakkında Dink’in öldürülmesine yardım suçundan yakalama kararı çıkartıldı. Salih Hacısalihoğlu ile Osman Hayal hakkında ise suçları sabit olmadığından beraat kararı verildi.¹⁴⁵

18 Temmuz 2019

• Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, Rus Büyükelçi Andrey Karlov’un öldürülmesine ilişkin görüntülerin *TRT*’de yayımlanmasıyla ilgili yürüttüğü soruşturma kapsamında biri eski, altı *TRT* çalışanını FETÖ üyesi oldukları iddiasıyla gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakıldı. Görüntülerin yayımlanması talimatını verdiği öne sürülen eski sunucu Erhan Çelik, gözaltı listesinde olduğu iddialarına ilişkin “İstanbul’da evimdeyim. Bırakın operasyonu ifadeye çağırın bile olmadı” dedi. Polislerce Çelik’in evine gidileceği sırada Ankara İl Emniyeti Müdürlüğü’nden üst düzey görevli polis şefinin İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun aradığını, operasyonu durdurmalarını ve gözaltı işlemini yapmamalarını söylediği iddia edildi.

¹⁴² <https://www.birgun.net/haber-detay/aymden-sosyal-medya-karari-habere-ulasamamak-magduriyet-degil.html>

¹⁴³ <https://odatv.com/hrant-dink-davasinda-flas-karar-17071915.html>

¹⁴⁴ <https://www.haberturk.com/son-dakika-hrant-dink-davasinda-9-sanik-hakkinda-karar-2505208>

¹⁴⁵ <https://www.sozcu.com.tr/2019/gundem/son-dakika-hrant-dink-davasinda-karar-eikti-5235277/>

Soruşturmayı yürüten Ankara Cumhuriyet Savcısı Adem Akıncı'nın, İstanbul Anadolu Savcılığı'na 17 Temmuz tarihli “çok ivedi” ibareli bir yazı yazarak Çelik'e yönelik gözaltı yapılması talimatını geri çektiği bildirildi. İlgili yazıda “yakalanarak gözaltına alınması istenilen Çelik isimli şahsın belirtilen adreste bulunmadığı yönünde kolluk görevlileri tarafından bilgi verildiği, buna ilişkin tutanak tutulduğu öğrenilmiş olmakla, ilgili yazımızın işlemsiz olarak bu aşamadan sonra herhangi bir işlem yapılmaksızın olduğu haliyle başsavcılığımıza gönderilmesi hususunda gereğini rica ederim” denildiği öne sürüldü.¹⁴⁶ Karlov'un 19 Aralık 2016'da saldırıya uğradığı görüntüler *TRT 1* kanalından medyaya yayılmıştı. Görüntüde saldırıyı gerçekleştiren polis memuru Mevlüt Mert Altıntaş'ın suikast sonrası söyledikleri de yer alıyordu.¹⁴⁷

- Kars'ta gözaltına alınan HDP Kağızman İlçe Başkanı Yaşar Özlü tutuklandı. Kars Cumhuriyet Başsavcılığı'nca “silahlı terör örgütüne üye olduğu” iddiasıyla hakkında yakalama kararı çıkarılan Özlü, çıkarıldığı nöbetçi sulh ceza hakimliğince tutuklanarak, Kars T Tipi Ceza İnfaz Kurumu'na gönderildi. Kağızman ilçesinde bir mitingde Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakaret ettiği öne sürülen Özlü, 4 Nisan 2019'da da gözaltına alınmıştı.¹⁴⁸

- İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi, CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu'na “Cumhurbaşkanı'na hakaret”, “Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni alenen aşağılamak” ve “terör örgütü propagandası yapmak” gerekçeleriyle dört yıl 10 aydan 17 yıla kadar hapis cezasıyla hazırlanan iddianameyi kabul etti. Mahkeme, ayrıca davaya müşteki sıfatıyla katılmayı talep eden 11 kişiyi de “halkı kin ve düşmanlığa tahrik” yönünden taleplerinde haklı buldu ve davayı erteledi.¹⁴⁹

- *Sabah* Spor Servisi Dış Haberler Sorumlusu Uğur Karakullukçu, gazeteden ve *A Spor*'dan ayrıldığını duyurdu.¹⁵⁰

19 Temmuz 2019

- Ankara 9. İdare Mahkemesi, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin, Çevre Şehircilik Bakanlığı ve Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne karşı açtığı davada, Bilkent Şehir Hastanesi'ne ulaşımı gerekçesiyle ODTÜ arazisinde ağaç kesimine neden olan yolun yürütmesini durdurdu. TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, ODTÜ Rektörü Verşan Kök ve Ankara Büyükşehir Belediyesi eski Başkanı Melih Gökçek hakkında suç duyurusunda bulundu.¹⁵¹

20 Temmuz 2019

- *Disney* ile *21. Century Fox* şirketlerinin birleşmesi sonucu oluşturulan yeni yapılanmayla birlikte Genel Yayın Yönetmenliği'ni Doğan Şentürk'ün yaptığı *Fox Haber*'de dört kişi işten ayrıldı. Bu kişileri işten çıkartmak yerine anlaşma yoluna gidildiği öne sürüldü. Cumhurbaşkanlığı muhabiri Umut Yertutan, *Fox Ana Haber* editörü Serdar Ertuğrul, sunucu İsmail Küçükkaya ile “Çalar Saat”in editörlüğünü yapan Necdet Yıldırım'ın bu kapsamda işten ayrıldığı öğrenildi. Yıldırım, “Çok sevdiğim evim diye nitelendirdiğim *Fox TV*'den kendi isteğimle ayrıldım. Bundan sonra İzmir'de yaşayacağım yeni görevimi resmi yazışmalar tamamlanınca açıklayacağım. Üzerimde çok emeği olan Doğan Şentürk, Fatih Portakal, İsmail Küçükkaya, İlker Karagöz ve Özgür Çakmakçı abilerime ve çok sevdiğim *Fox* haber ailesine çok

146 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1494714/Eski_sunucu_surprizi__TRT_ye_Karlov_operasyonu.html

147 <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201907181039695576-karlov-suikasti-sorusturmasinda-6-trt-calisanina-gozalti/>

148 <https://www.haberturk.com/kars-haberleri/70578937-hdp-kagitman-ilce-baskani-ozlu-tutuklandi>

149 <https://www.haberturk.com/son-dakika-canan-kaftancioglu-icin-mutalaa-aciklandi-2505486>

150 <https://te1.com.tr/her-sey-cok-guzel-olacak-pay-lasimindan-sonra-ekran-yasagi-gerlmisti-ugur-karakulluku-sabah-ve-aspordan-ayrildi-68595/>

151 <https://www.birgun.net/haber-detay/bilkent-sehir-hastanesi-yoluna-durdurma.html>

teşekkür ederim, iyi ki varlar” paylaşımında bulundu.¹⁵²

- *Cumhuriyet* davası avukatları, Yargıtay 16. Ceza Dairesi’ne başvurarak “İnfazları durdurun” talebinde bulundu. Avukat Evrim İnal, halen cezaevinde olan Güray Öz, Musa Kart, Hakan Kara, Önder Çelik, Mustafa Kemal Güngör ve Emre İpek’in ceza infazlarının durdurulmasını istedi. Söz konusu dilekçede, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı’nın hazırladığı tebliğnamedeki gerekçeler özetlenerek, cezaevindekilerin hemen tahliyesi istenildi.¹⁵³

21 Temmuz 2019

- Karar gazetesi yazarı Hakan Albayrak, 17-25 Aralık sürecinde katıldığı bir televizyon programına ilişkin pişmanlık duyduğunu söyledi. Dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan’a katıldıkları programda soru sormak yerine iltifat yağdırdığını söyleyen Albayrak, “Bunu Erdoğan’ın yüzüne karşı ve hele öyle bir programda yapmamalıydım” dedi. Albayrak, “Erdoğan ve arkadaşlarına duyduğum minneti o programda o şekilde ifade ettiğime pişmanım ve bundan mahcubiyet duyuyorum, ama o halet-i ruhiyemde kötü bir şey görmüyorum, iyi şeyler görüyorum. Erdoğan’ı eleştirmeme mani değildi o halet-i ruhiye” ifadesini kullandı.¹⁵⁴

22 Temmuz 2019

- TGS bünyesinde yayın yapan *Journo.com.tr* internet sitesi, “Satılık haber: '50 liradan başlayan fiyatlarla isterseniz röportajınızı da yayımlatırız” başlığıyla yayımladığı haberde, 50 liradan 4.500 liraya kadar değişen ücretlerle haber yayımlayan “ismi saklı” bir halkla ilişkiler ve danışmanlık şirketine ait fiyat tarifelerini yayınladı. Haberde, listenin ilk 20 sırasında aralarında *DHA*, *İHA*, *Star*, *Akşam*, *T24* ve *haberler.com* gibi önde gelen gazete, haber ajansı ve haber sitelerinin yer aldığı belirtildi. Halkla ilişkiler ve danışmanlık adı altında hizmet veren bazı şirketler tarafından “potansiyel müşterilerine” e-posta yoluyla ulaşarak çok sayıda haber sitesine istedikleri içeriği istedikleri biçimde, iki gün içinde yayımlatma garantisi verdiği iddia edildi.¹⁵⁵

- *Journo*’nun para karşılığı haber yapan siteler listesinde adı geçen *T24*, iddiayı yalanlayarak habere, “Para karşılığı haber/söyleşi/röportaj yayımlamak, para karşılığı yayından içerik kaldırmak gazetecilik adına utanç vericidir, kabul edilemez” açıklaması yaptı. *T24*, haber sitesinde reklam metinlerine yer verilen “Advertorial” sayfası ve diğer banner/reklam alanlarını şeffaf ve okurları yanıltmayacak şekilde belirgin şekilde sunduklarını vurguladı. *T24*’ün açıklamasında, “*Journo*’nun, gizlediği halkla ilişkiler şirketinin adını açıklaması, yasal yollara başvuru için de önem taşıyor. İddiayı reddediyor; hiçbir şirket, kurum, fon, dernek, örgüt, kişi ve kuruluşla maddi bir ilişki kurmadan bağımsız gazeteciliği kurumlaştırma çabamızı, bilgi kirliliği yaratarak/iftira atarak hedef alanlara karşı yasal yollara başvurmak için *Journo*’dan çağrımıza yanıt bekliyoruz” denildi.¹⁵⁶ Listede adı geçen *Mynet* de, iddiayı “gerçeğe aykırı” olarak nitelendirerek, *journo.com.tr*’ye “kişilik haklarına tecavüz edilmesi” nedeniyle içeriğin yayından kaldırılması için ihtarname göndererek yayından kaldırılmasını talep etti.¹⁵⁷ *Shiftdelete.net* sitesi de böyle bir uygulamaları olmadığını ve bir halkla ilişkiler şirketine ait listeden *Journo*’nun içeriği üzerine haberdar olduklarını belirtti. *DHA* da şirketin iddiasını yalanlayarak, ücret karşılığı haber yayımlanmasının söz konusu olmadığı ve 4.500 liralık fiyatın diğer ajansların da sunduğu video prodüksiyon bedeli olduğunu bildirdi.¹⁵⁸

- İsrail’in sınır dışı ederek Ürdün’e göndermeye çalıştığı AA’nın Filistinli foto muhabiri

¹⁵² <https://www.aydinlik.com.tr/fox-tv-de-deprem-pes-pese-istifalar-gelecek-medya-temmuz-2019>

¹⁵³ <https://ilerihaber.org/icerik/cumhuriyet-yazarlarindan-infaz-durdurma-talebi-100806.html>

¹⁵⁴ <https://t24.com.tr/haber/karar-yazari-albayrak-gecmiste-erdogan-a-soru-sormak-yerine-iltifat-yagdirimam-yanlis-ve-sevimsizdi,831581>

¹⁵⁵ <https://journo.com.tr/satilik-haber-internet-siteleri>

¹⁵⁶ <https://t24.com.tr/haber/t-24-ten-journo-ya-cagiri-para-karsiligi-haber-yaptirdigi-sitelerin-listesine-t-24-un-de-adini-koyan-ajansin-adini-aciklayim,831723>

¹⁵⁷ <http://www.diken.com.tr/para-karsiligi-haber-yaptirilan-sitelerin-fiyat-tarifesi-ortaya-cikti/>

¹⁵⁸ <https://t24.com.tr/haber/tgs-nin-journo-suna-t-24-ten-sonra-uc-yanlanlama-daha-mynet-icerigin-kaldirilmasi-icin-iltarname-gonderdi,831971>

Mustafa Kharouf'un avukatı Adi Lustigman, Ürdün'ün kararlı duruşuyla sınır dışı işlemi yapılamadığını ancak 22 Ocak'tan bu yana gözaltına tutulduğu Givon Sınır Dışı Merkezi'ne yeniden götürüldüğünü söyledi. Lustigman, muhabir Kharouf'un serbest bırakılması için her türlü hukuki yola başvuracaklarını ifade etti. İsrail, Kharouf'u "oturma izni olmadığı" gerekçesiyle 22 Ocak'ta Doğu Kudüs'teki evinden gözaltına almıştı. Kharouf sınır dışı edilirse eşi ve kızından ayrılmış olacak.¹⁵⁹

23 Temmuz 2019

• Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü (RSF) Türkiye Temsilcisi Erol Önderoğlu'nun hazırladığı BİA Medya Gözlem Raporu'na göre; Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında 213 gazeteci yargılandı, 10 gazeteci saldırıya uğradı, 14 gazeteci gözaltına alındı. Ayrıca 70 gazeteci toplam 493 yıl hapis talebiyle yargılandı ve 197 medya temsilcisi için 10 kez ağırlaştırılmış müebbet ile toplamda 2.362 yıl hapis cezası istendi. Son üç ayda Cumhurbaşkanı Erdoğan'a ilişkin görüş ve eleştirileri nedeniyle yedi gazetecinin toplam 32 yıl sekiz ay hapisle yargılandığı, birinin aklandığı, iki kişinin ise toplam iki yıl üç ay altı gün hapse mahkum edildiği belirtildi.¹⁶⁰

• Eskişehir'deki Anadolu Üniversitesi bünyesindeki Sosyal Medya ve Dijital Güvenlik Eğitim, Uygulama ve Araştırma Merkezi (SODİGEM) tarafından hazırlanan "Dijital bir terör örgütü olarak FETÖ" başlıklı raporda FETÖ'nün Türkiye aleyhinde altı dilde kara propaganda yaptığı ileri sürüldü. Raporda, FETÖ'nün para karşılığı milyonlarca takipçili fenomen hesapları satın alarak geniş kitlelere ulaşmaya çalıştığı ve örgütün Türkiye aleyhinde panel ve toplantıları sosyal medya üzerinden organize ettiği bildirildi. FETÖ'nün sosyal medya taktiklerine ilişkin "Gündem yaratma, hukuku yanıltma, devletin organlarını suçlu, hukuksuz gösterme, tehdit, sindirme, yıldırma ve şantaj, değerlerin istismarı, hedef saptırma, terör örgütü mensuplarına moral motivasyon, mağduriyet algısı oluşturma, sosyal medyada algı yönetiminde prime-time etkisi" bilgisine yer verildi.¹⁶¹

• Sosyal medya hesabında yaptığı paylaşımlarda, "Uyuşturucu madde kullanımını özendirdiği" gerekçesi ile "Pucca" lakaplı Pınar Karagöz'e İstanbul Anadolu 52. Asliye Ceza Mahkemesi verdiği beş yıl 10 aylık hapis cezasının gerekçesini açıkladı. Mahkeme, "Sosyal medyanın toplumlarda yarattığı etkiye bakınca, bu imkan kullanılarak dünyanın farklı yerlerindeki ülkelerde belli bir ideoloji çerçevesinde yapılan örgütlenmeler ile hükümetlerin devrilmesi sonucuna gidecek kadar neticeler elde edilebilmişti" gerekçesiyle karar aldı. Kararda, Karagöz'ün davaya konu sosyal medya paylaşımları ile doğrudan uyuşturucu madde kullanımını özendirdiği ve bu paylaşımların ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilemeyeceği kaydedildi. Kararda, sanığın, Kolombiya'nın Madellin şehrine ilişkin sosyal medya paylaşımına atıfta bulunularak, "Buradaki insanların uyuşturucu ticareti sayesinde hayatta kalabildiklerini belirtip, uyuşturucu madde kullanımı olması durumunda ekonomik döngüden dolayı Madellin'deki fakir insanların evlerine ekmek götürebileceklerini ima etmekte ve kişileri uyuşturucu kullandırmaya özendirmekte olduğunun tespit edildiği" ifadesi yer aldı.¹⁶²

24 Temmuz 2019

• CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi'nin hazırladığı "Medya ve Özgürlük" raporunda, Adalet Bakanlığı verilerine göre, 2009-2017 yılları arasında Cumhuriyet başsavcılıklarınca toplam 13.227 gazeteci hakkında işlem yapıldığını kaydedildi. Söz konusu yıllar arasında mahkum olan gazeteci sayısında yüzde 160 artış yaşandığı, basın yasasına

159 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-aa-muhabirini-yeniden-sinir-disi-merkezine-goturuyor-/1538592>

160 <https://odatv.com/trt-ve-aa-nasil-yer-aldi-23071930.html>

161 <https://www.medyaradar.com/sodigemden-carpici-rapor-feto-dijital-teror-orgutu-kuruyor-haberi-2011564>

162 <https://t24.com.tr/haber/pucca-nin-aldigi-hapis-cezasinin-gerekcesi-aciklandi-sosyal-medya-ile-hukum-ter-devrildi,831864>

muhalafet ettiği gerekçesiyle sanık sandalyesine oturan 5.898 gazeteciden 1.526'sının mahkum edildiği belirtildi. Raporda, 2017 yılında mahkum olan gazeteci sayısının bir önceki yıla göre yüzde 47 arttığı, beraat eden gazeteci sayısının ise yüzde 51 oranında azaldığı kaydedildi. 2009-2017 yılları arasında haftada 28 basın emekçisinin şüpheli sıfatıyla savcılıklarda işlem gördüğü ve hakkında dava açılan gazeteci sayısının yüzde 17 arttığı bildirildi.¹⁶³

• HDP Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'e yönelttiği soru önergesinde, Silivri Cezaevi'nde tutuklu bir mahpusa, gazeteci-yazar Hasan Cemal'in "Kürtler" adlı kitabının "örgüt propagandası" gerekçesiyle verilememesinin nedenini sordu. Önergede, "kitabın yasaklı olmamasına rağmen cezaevine alınmama gerekçesi, benzer şikayetlerin bakanlığı iletilmediği, son üç yılda cezaevlerinde çalışan personellerle ilgili şikayet ve soruşturma sayıları" soruldu.¹⁶⁴

• T24'ün kurucusu Doğan Akın, "Bir sen eksiktin Türkiye Gazeteciler Sendikası!" başlıklı yazısında, *Journo*'nun Distile Danışmanlık Şirketi'nin hazırladığı para karşılığı haber yapan yayın kuruluşlar listesini yayımlanmasına "zira önünüze konanın ardına bakmadığınız bir gazetecilik olmaz" sözleriyle tepki gösterdi. Akın, yazısında, "*Journo*; gazeteciliği değil, gazeteciliği arsızca pazarlayarak para kazanmaya çalışan bir şirketi, adını gizleyerek kolluyor, sonra bu tavrına 'reklamını yapmamak için' bahanesi üretiyor. TGS'nin uzun süredir çeşitli gerekçelerle iletişimde olduğu T24, iş bu kirli iddiayı yayımlamaya gelince bir telefon mesafesindeki imkana rağmen aranmıyor; yöneticilerine, çalışanlarına tek soru sorulmuyor. Bırakın para karşılığı haber yapmayı, yağmur gibi yağın şirket gezilerinde bedava ağır lanma davetlerini bile reddetmesine, bu türde tenezzül zaafınının da gazeteciliği kirlettiğini defalarca yazarak örnekleriyle ilan etmesine, velhasıl bu tavrı bilinmesine rağmen T24'e soru sorulmuyor, açıklama istenmiyor. Ne diyelim TGS ve *Journo*'suna? 'Satılık sendikacılık' diye başlayan bir haberle, 'TGS'ye istediğiniz iftirayı para karşılığı attırabiliriz, vaadinde bulunan bir PR şirketi var, ama adını gizliyoruz' karşılığını mı verelim? T24 ile TGS ve *Journo*'sunun bütçelerini kamuoyuna açarak 'kim nereden gelen hangi imkanlarla gazetecilik yapıyor' tartışsak, o 'haberi' kurgulayanların bile üzüleceğine kuşku yok" diye yazdı.¹⁶⁵

• TGS'nin yayın organı *Journo*, para karşılığı haber yapan site ve ajanslarla ilgili haberin ardından "4 soruda 'satılık haber' meselesi ve özeleştirimiz" başlıklı açıklamasında "Hakkında bir iddia bulunan kişi ve kurumlara yayından önce görüşlerini sormamak, geleneksel gazetecilik ilkeleri açısından yanlış oldu" ifadesini kullandı. Açıklamada, "Kendisini halkla ilişkiler ve danışmanlık şirketi olarak tanıtan bir kuruluşun gönderdiği toplu e-posta *Journo*'ya ulaşmıştı. Şirketin, 'istenilen içeriği onlarca haber sitesi ve ajansa yayımlatabilme' vaadini araştırdık. Fiyat listesindeki kimi yayıncılar haberi sert bir dille eleştirdi. İletişim Danışmanlığı Şirketleri Derneği (İDA) Yönetim Kurulu ise açıklamasında 'Bu tarz haberleri, kötü örneklerin ifşa edilmesi ve iyi örneklerin ayrıştırılması açısından son derece değerli buluyoruz. Bu nedenle *Journo* ekibine minnettarız' dedi. Bu süreçte gelen soru ve eleştirilere dört maddede cevap veriyor, haberin eksikleriyle ilgili özeleştirimizi de sunuyoruz. Etik değerlere aykırı ve kısmen yasa dışı bir faaliyette bulunduğunu düşündüğümüz bu şirketin ismini haber metninde yayımlamamız, bu işe ortak olmamız ve kendilerinin reklamını yapmamız anlamına gelecekti. Amacımız, gazeteciliğe zarar veren bu düzen yerine Türkiye'nin bu alanda uluslararası standartları benimsemesi ve 'doğal reklam' yahut 'advertorial' yayınlarının bu ilkelere göre yapılması. *Journo*, Avrupa Birliği'nin bir hibe desteğini almakta ve TGS sahipliğinde olmakla birlikte editoryal

163 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1502106/Yeni_sistem_gazeteci_dusmani.html

164 <https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2019/07/24/hasan-cemalin-kurtler-kitabi-meclis-gundeminde/>

165 <https://www.t24.com.tr/yazarlar/dogan-akin/bir-sen-eksiktin-turkiye-gazeteciler-sendikasi,23226>

bağımsızlığa haiz, özerk bir yayındır. TGS yönetimi söz konusu haberden diğer tüm *Journos* okurlarıyla beraber, yayımlandıktan sonra haberdar olmuştur ve herhangi bir müdahalede bulunmamıştır” denildi.¹⁶⁶

- Mardin’de düzenlenen ev operasyonlarında, aralarında Demokratik Bölgeler Partisi Mardin İl Eş Başkanı Leyla Bozkurt ve Nusaybin Belediye Başkan Yardımcısı HDP’li Ferhat Kut’un bulunduğu altı kişi gözaltına alındı.¹⁶⁷

- HDP Hukuk ve İnsan Hakları Komisyonu, gözaltı ve tutuklamalara tepki göstererek, “AKP, öfkesini gözaltı ve tutuklamalara bir kez daha hız vererek gidermeye çalışıyor” şeklinde değerlendirmede bulundu. Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran, HDP’lilere yönelik gözaltı ve tutuklamalara ilişkin “31 Mart 2019’daki Yerel Seçimde ve 23 Haziran 2019’daki İstanbul Seçiminde yenilgiye doyamayan AKP yönetimi, öfkesini gözaltı ve tutuklamalara bir kez daha hız vererek gidermeye çalışıyor” dedi. Başaran, “Adı yolsuzluğa karışmış kişileri büyük bir coşkuyla havalimanlarında karşılayan, halkın parasını ayakkabı kutularında saklayanları ödüllendiren AKP iktidarı, halkın tek kuruşunu dahi çarçur etmemiş belediye eş başkanlarımıza yönelik saldırılarına son vermelidir. Bize inanan halkımızın taleplerini her alanda dillendirmeye ve savunmaya devam edeceğiz” dedi.¹⁶⁸

25 Temmuz 2019

- TÜİK’in 2018 yılına ilişkin yazılı medya istatistiğine göre; gazete ve dergilerin sayısı 2017’ye göre yüzde 2.6 azalarak 5.962 oldu. Gazete ve dergilerin tirajı 2017’ye oranla yüzde 17.6 azaldı. Geçen yıl yayımlanan gazete ve dergilerin yıllık toplam tirajı 1 milyar 368 milyon 287 bin 463 olurken, bunun yüzde 94.2’sinin gazetelerden oluştuğu kaydedildi. Yine geçen yıl gazetelerin yüzde 91.3’ü yerel, yüzde 6.9’u ulusal, yüzde 1.8’i bölgesel yayın yaptı. Dergilerin ise yüzde 64.3’ü ulusal, yüzde 31.4’ü yerel, yüzde 4.’ü bölgesel yayın gerçekleştirdi. BİK’in idari kayıtlarından elde edilen bilgilere göre, 2018 yılında resmi ilan ve reklama yapılan ödemeler yüzde 2.2 artarak 454 milyon 398 bin 951 lira oldu.¹⁶⁹

- *The New York Times*, “Cumhurbaşkanı Erdoğan liderliğindeki AKP iktidarının Türk siyasetine birçok isim yetiştiren Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’ni yok ettiğini ve Mülkiye’den yetmiş birçok aydını tasfiye ettiğini” yazdı. Haberde, eski öğretim üyeleri İlhan Uzel, Canberk Gürer, Elçin Aktoprak ve Kerem Altıparmak’ın görevden alınış süreçleri, bu isimlerle birebir görüşülerek aktarıldı. Haberde, “Binlerce akademisyen işini, seyahat etme hakkını kaybetti, pasaportları iptal edildi. Kamu veya özel üniversitelerde bir daha çalışamaz hale geldiler. Haklarında açılan ve hala devam eden yasal süreçler bu insanları arafta bıraktı. Yurt dışında olanların birçoğu geri dönmedi. Basında adlarının geçmesinden hatta gazetecilere konuşmaktan korktular. Bazıları hapse mahkum edildi. En az biri intihar etti. Ankara Üniversitesi’nden tasfiye edilen 90 kadar akademisyenin 36’sı Mülkiye’den. Bu da 160 yıllık fakültenin özel bir hedef haline geldiğine ilişkin şüpheleri çoğalttı... Tüm bu atmosfer Türkiye’de yeni bir beyin göçünü tetikledi. Binlerce sosyal bilimci ve bilim akademisyeni ülkeyi terk etti” ifadesi yer aldı.¹⁷⁰

- AYM Başkanı Zühtü Arslan, Selahattin Mentеш’in yemin töreninde, “Giderek artan bireysel başvuru sayısı nedeniyle AYM’nin iş yükünün arttığını” belirterek, “Bireysel başvuru hakkının tanındığı 23 Eylül 2012’den bugüne kadar toplam 236 bin civarındaki başvurudan 190

166 <http://haber.sol.org.tr/medya/journodan-satilik-haber-aciklamasi-267236>

167 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1502470/HDP_ve_DBP_je_operasyon__Belediye_Es_Baskani_gozaltina_alindi.html

168 <http://www.realitehaber.com/2019/07/24/hdp-akp-ofkesine-gozali-ve-tutuklamalarla-hiz-veriyor/>

169 <https://www.medyaradar.com/iber-ortayli-hic-boyle-gormediniz-bir-anda-ayaga-kalkip-eline-sariki-haberi-2011650>

170 <http://www.diken.com.tr/new-york-times-derledi-erdogan-iktidari-aydinlarini-nasil-tasfiye-etti/>

binini mahkememiz karara bağlamıştır. Şu ana kadar derdest başvuru sayısı 46 bin kadardır. Bu 46 bin rakamının ne kadar büyük olduğunu anlamak için 47 ülkeden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yapılan başvuru sayısını da söylemek gerekiyor, 56 bin. Bununla karşılaştırdığımızda AYM önündeki iş yükünün hangi boyutlara ulaştığını daha iyi anlayabiliriz” diye konuştu.¹⁷¹

• Avukat Hakan Eren, UYAP Avukat Portalı'nda, taraf vekili olunan ceza davalarının bir ay öncesine kadar sistemde kısıtlama olmaksızın görülebildiğini ancak yeni güncelleme ile ceza davalarının görülebilir içeriğinin kısıtlandığını dolayısıyla avukatların dosya inceleme hakkının engellediğini belirterek, uygulamaya tepki gösterdi. Eren, “Görüştüğümüz kalem personelleri ve yazı işleri müdürleri bu durumu doğrulamış, sisteme attıkları evrakın avukat portalda görülebilmesi için ayrı ve özel bir işlem yaptıklarını, ancak bu işlem sonrası belgenin avukat portalda görülebildiğini, işlem yapılmaz ise evrakın avukat portalda görülemeyeceğini ifade etmişlerdir. Avukatın dosya inceleme hakkını açıkça kısıtlayan bu uygulamanın kaldırılması ve güncelleme öncesi duruma yani sisteme atılan / taranan her evrakın avukat portalda doğrudan görülebilmesi durumuna dönülmesi için gerekli kurumsal girişimlerin yapılmasını diler bu vesile ile saygılarımızı sunarız” dedi.¹⁷²

26 Temmuz 2019

• Gazeteci Faruk Bildirici, “Satılık haber metnindeki sorunlar ve suçlamaların ürkütücü yanı” başlıklı yazısında, *Journo*'daki haber iddialarına ilişkin “*Journo* internet medyasındaki ‘haber görünümü reklamlar’ ile ‘reklam/PR metinlerinin iç içe geçmesi’ sorununu gündeme taşımak istemiş. İyi niyetli bir çaba söz konusu ama haberde gazetecilik tekniği açısından bazı sorunlar gördüğümü belirtmek durumundayım” dedi. Bildirici, “Satılık haber: 50 liradan başlayan fiyatlarla isterseniz röportajınızı da yayımlatırız”¹⁷³ haberine yönelik “İsmi gizli bir kaynak üzerinden başkalarına suçlama yöneltilemez. Parayla haber yaptırılabilirdi öne sürülen internet sitelerinin tümünün adını vermek yerine Distile Danışmanlık'ın alfabetik sıralı 909 sitelik listesinden, öne sürülen fiyat kriteriyle *Journo*'nun 20'sini seçip sıralaması doğru bir yöntem değil. Parayla haber yaptırılabilirdi öne sürülen haber sitelerinden sadece *T24* bunu meslek haysiyetine saldırı kabul ederek mesele yapıyor; ardından dört kuruluş daha suçlamaları reddediyor! Kalan 15 medya kuruluşundan -görebildiğim kadarıyla- hiç ses çıkmıyor. Asıl ürkütücü gerçek burada saklı sanırım” değerlendirmesinde bulundu.¹⁷⁴

• *Sabah* yazarı Hıncal Uluç, “Bizi eşek yerine konmaktan kurtar, Faruk” başlıklı yazısında CHP kontenjanından *RTÜK* üyeliğine seçilen gazeteci Faruk Bildirici'ye seslenerek, Üst Kurul'un başta reklam yönetmeliği olmak üzere kanallara yönelik uygulamalar konusunda değişikliğe gitmesi gerektiğini yazdı. Uluç, “Ceza, meza çözmüyor sorunu. Yeni bir düzenleme gerek, 81 milyonun eşek yerine konmasını önlemek için. Amerikan, İngiliz, Alman, İtalyan, Fransız televizyonları nasıl çözmüşler sorunu. Oralarda insana nasıl ‘insan’ muamelesi yaptırıyor yönetmelikler? Amerika'yı yeniden keşfe gerek yok. Bir inceleme. El oğlu nasıl yapıyor, bak. Aynen al. Medeni Kanun'u İsviçre'den, Ceza Kanunu'nu İtalya'dan almadık mı? TV Yönetmeliği'ni de, madem biz bu işi beceremiyoruz, birinden alır uygularız. İlk işin bu olsun Faruk. İlk işin bizi, ekran başına geçen milyonla insanı, ‘eşek’ yerine konmaktan kurtarmak için kolları sıvamak olsun!” sözlerine yer verdi.¹⁷⁵

171 <https://www.birgun.net/haber-detay/aym-baskani-arslan-yasa1-degisiklikler-kaciniilmaz-hale-geldi.html>

172 <https://odav.com/avukatin-sansur-isyani-25071955.html>

173 <https://journo.com.tr/satilik-haber-internet- siteleri>

174 <http://farukbildirici.com/blog/detay/-Satilik-haber--metnindeki-sorunlar-ve-suclamalarin-urkutu-yani-1>

175 <https://www.sabah.com.tr/yazarlar/uluç/2019/07/26/bizi-esek-yerine-konmaktan-kurtar-faruk>

- CHP Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi tarafından Başkanlık Sistemi'ne ilişkin kamu çalışanlarının doldurması için servis ettiği anket dolayısıyla “fişleme” yapıldığı iddiasında bulundu.¹⁷⁶

- Gazeteci Hrant Dink cinayeti davası kapsamında 15 yıl hapis cezası verilen Tuncay Uzundal İzmir'de yakalanarak İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından “Dink'in öldürülmesine yardım ettiği” iddiasıyla cezaevine kondu.¹⁷⁷

- Basın - Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü'nün 25 Temmuz 2018'de Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'na bağlanmasının ardından ilk kez basın kartı komisyonu toplandı. Komisyonunda, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nı temsilen Zahid Sobacı ile Mücahid Eker, Sürekli Basın Kartı Sahiplerini temsilen Şebnem Bursalı, Basın Kartı Sahiplerini temsilen Halime Kökce ile Yahya Bostan, Medya İş Sendikası adına Hasan Arslan, Medya Derneği adına İbrahim Zahid Altay, Televizyon Yayıncıları Derneği'ni temsilen Murat Baran Şeвиşoğlu ve Anadolu Yayıncılar Derneği adına Sinan Burhan yer aldı.¹⁷⁸ Bu isimlerden Şebnem Bursalı ATV Ankara Temsilcisi, Halime Kökce Star gazetesi yazarı, Yahya Bostan TRT Haber Koordinatörü ancak eski Sabah gazetesi Ankara Haber Müdürü. Komisyonunda sendika olarak da sadece hükümete yakınlığıyla tanınmış Medya-İş Sendikası'na yer verilmişken temsilcisi de Anadolu Ajansı personeli Hasan Arslan oldu. İbrahim Zahid Altay ise Daily Sabah Genel Yayın Yönetmeni. Yayıncı temsilcisi olarak seçilmiş Sinan Burhan ise, Altındağ Belediye Meclisi'nin AKP'li üyesi.¹⁷⁹

27 Temmuz 2019

- *Hürriyet*, AYM'nin “Barış için Akademisyenler” bildirisine imza atan akademisyenler ile ilgili verdiği hak ihlali kararını, “Katliam diyeni haklı buldu” başlığıyla haberine taşıyarak, kararı eleştirdi. AYM, söz konusu akademisyenlerin “silahlı terör örgütü propagandası yapmak” suçundan cezalandırılması nedeniyle ifade özgürlüklerinin ihlal edildiğine karar verdi.¹⁸⁰

- Van Valiliği, kent genelinde yapılacak her türlü eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı.¹⁸¹

28 Temmuz 2019

- Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi yönetimi, “Barış için Akademisyenler” hakkında açılan davalar nedeniyle hak ihlali kararı veren AYM'ye karşı imza kampanyası başlattı. Daha önce de “Barış İçin Akademisyenler İnisyatifi”nin yayınladığı bildiriye karşı açıklama yapan üniversite senatosu, bu kez akademik personeline, “AYM terörü meşrulaştıramaz” başlıklı bir metin gönderdi. Üniversite yönetimi, akademik personeline bir yazı göndererek, AYM kararına karşı tepki gösterilmesini istedi. Yazıda, “Sözde ‘barış bildirisi’ adı altında terör örgütü propagandası yapan bazı akademisyenlerin ceza almalarını ‘hak ihlali’ gören AYM, skandal bir karara imza atmıştır. Bu karar şehit ve gazilerimizin hatırasını zedelemiş, maşeri vicdanı yaralamıştır. Terörle mücadele ettiği için devleti suçlayan açıklamalar yapmak dünyanın hiçbir ülkesinde ifade özgürlüğü olarak değerlendirilmez. Bu kararın, terör örgütlerine karşı etkin operasyonların gerçekleştirildiği bir dönemde alınması ise ayrıca dikkat çekicidir. Aşağıda imzası bulunan biz akademisyenler, terörle mücadeleyi sekteye uğratmayı ve ülkemizi karalamayı amaçlayan her türlü kurum, organizasyon ve inisiyatifin karşısında olduğumuzu ve

176 <https://www.evrensel.net/haber/383707/chpl-cakirozer-kamu-calisanlari-cumhurbaskanligi-terafindan-fisleniyor-mu>

177 <https://www.cnnturk.com/turkiye/hrant-dink-davasinin-firari-sanigi-tuncay-uzundal-yakalandi>

178 <https://www.iletisim.gov.tr/turkce>

179 <https://odatv.com/sari-basin-karti-nasil-turkuvaz-oku-04081931.html>

180 <https://www.evrensel.net/haber/383768/iktidar-medyasi-baris-akademisyenlerini-hakli-bulan-aymi-hedef-aldi>

181 <https://www.sabah.com.tr/gundem/2019/07/27/van-valiliginden-15-gunluk-yasaklama>

olmaya devam edeceğimizi beyan ediyoruz. Türk milleti adına karar vermekle yetkili kılınan AYM'nin kararlarının adalete ve kamu vicdanına aykırı olmaması gerektiğine inanıyor, bu yanlış kararda imzası bulunanları kınıyoruz” denildi. AYM, barış bildirisine imza atan 10 akademisyenin bireysel başvurusunda hak ihlali kararı vermişti. Yüksek Mahkeme'nin 26 Temmuz tarihli oturumundaki kararına göre başvurularda ayrıca 9.000 lira tazminat ödenecek. Ayrıca, ihlal kararı, barış bildirisini nedeniyle halen yargılaması süren 784 akademisyenin davası için emsal nitelik taşıyor. Kesinleşmiş cezalar için yeniden yargılama yolunun açılması, istinaf aşamasında olanlar için bozma kararı verilmesi, devam eden davalar için de beraat kararları söz konusu olacak.¹⁸²

29 Temmuz 2019

- Hrant Dink ailesinin avukatı Hakan Bakırcıoğlu, suikast davasında dokuz sanık için “örgüt üyeliğinden” verilen ek ceza kararı sonrası Yargıtay'a itiraz başvurusunda bulundu. İtirazda, “silahlı suç örgütü üyeliğinden” değil, “silahlı terör örgütü üyeliği ve yöneticiliğinden” hüküm verilmesi gerektiği belirtilerek, cinayet sürecinde yaşananlar ile cinayet arasında doğrudan bağ bulunmasına rağmen sürecin etkin soruşturulmadığı kaydedildi. Bakırcıoğlu, “Dink cinayetine iştirak eden devlet görevlilerinin bir kısmı hakkında delilere rağmen iddianame düzenlenmedi. Bu nedendir ki İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde karara bağlanan davada bütünlüklü bir yargılama yapılmamıştır ve görülmeye devam edilecek olan davada da bu eksiklikler varlıklarını sürdürecektir olur ise bütünlüklü bir yargılama yapılamayacaktır. Cinayeti işleyen örgütün anayasal düzeni değiştirmeye teşebbüs ettiği ve bu dokuz sanığın silahlı terör örgütü üyesi veya yöneticisi olduğu tespiti yapılmalı, hüküm de bu şekilde kurulmalıydı” dedi.¹⁸³

- AYM'nin “Barış için Akademisyenler” bildirisine imzacısı 10 akademisyen için verdiği “hak ihlali” kararına karşı bazı üniversitelerde imza kampanyası başlatıldı. Ağrı İbrahim Çeçen, İstanbul Aydın ve İstanbul Medeniyet üniversitelerinde görevli 1071 akademisyen, karar için “skandal” ifadesini kullandı. Açıklamada, “AYM tarafından verilen karar sonrası yeniden gündeme gelen ‘sözde barış bildirisini’, yıllardır terör örgütlerine karşı kahramanca mücadele eden güvenlik güçlerimizi suç işlemekle itham etmekten ileri gitmeyen bir sözde manifestodur.” denildi. “AYM, terörü meşrulaştıramaz” başlıklı yazıda, “Bu karar şehit ve gazilerimizin hatırasını zedelemiş, maşeri vicdanı yaralamıştır. Terörle mücadele ettiği için devleti suçlayan açıklamalar yapmak dünyanın hiçbir ülkesinde ifade özgürlüğü olarak değerlendirilmez. Bu kararın, terör örgütlerine karşı etkin operasyonların gerçekleştirildiği bir dönemde alınması ise ayrıca dikkat çekicidir. Aşağıda imzası bulunan biz akademisyenler, terörle mücadeleyi sekteye uğratmayı ve ülkemizi karalamayı amaçlayan her türlü kurum, organizasyon ve inisiyatifin karşısında olduğumuzu ve olmaya devam edeceğimizi beyan ediyoruz” denildi.¹⁸⁴ İstanbul Üniversitesi de “Barış Bildirisine Adli Sözde Manifesto Üzerine” başlıklı bir açıklama yayımlayarak, AYM kararını eleştirdi. AYM'nin 26 Temmuz'daki kararıyla on başvuru akademisyene ayrı ayrı 9.000 lira tazminat ödenecek ve kesinleşmiş cezalar için yeniden yargılama yolu açılacak.

30 Temmuz 2019

- TGC, *Journo*'nun para karşılığı haber yapan yayın kuruluşlarının listesini yayınlamasına tepki göstererek, “gazetecilik mesleğinin saygınlığına gölge düşüren bu tür davranışlara karşı tüm gazetecileri mücadele etme” konusunda çağrıda bulundu. Açıklamada, “Para karşılığı haber uygulamasının tam şeffaflığa kavuşturulmasının elzem olduğuna

182 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1508934/AYM_nin_baris_inzicileriyle_ilgili_kararina_karsi_imza_kampanyasi.html

183 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1510498/Dink_ailesinden_Yargitay_kararina_itiraz.html

184 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1510695/4_universite_baris_akademisyenleri_kararini_hedef_aldi.html

inanyoruz” denilerek, Türkiye Gazetecileri Hak ve Sorumluluk Bildirgesi’ne atıfta bulunuldu. Açıklamada, “Haberin yayımlanmasını izleyen tartışmalarda yalnızca dört internet haber sitesi şiddetle iddiaları reddetmiş, haberde sözü edilen 900’ü aşkın internet sitesinin yetkililerinden herhangi bir tepki gelmemiştir. Söz konusu haberin okura sunulduğu da, meslek ilke ve etiği açısından son derecede sorundur. Suçlamaya konu olan bilginin kaynağı gizlenmiş, suçlanan taraflara karşı bir tür koruma altına alınmıştır. Haberinin tüm bu ilkeleri dikkate almadığı açıktır. Her iki yönüyle bu haber gazetecilik mesleğinin saygınlığına zarar vermektedir. TGC, gazetecilik mesleğinin saygınlığına gölge düşüren bu tür davranışlara karşı tüm meslektaşlarımızı mücadele etmeye ve para karşılığı haber üreten medya kuruluşları varsa bunların tüm şeffaflığıyla açığa çıkarılmasına çağırır” denildi.¹⁸⁵

• AYM’nin “Barış için Akademisyenler” bildirisini imzacısı akademisyenler ile ilgili hak ihlali kararı vermesine tepki olarak, 1071 akademisyen tarafından imzalandığı belirtilen bildiriye imzacılar arasında adı yer alan Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi’nden Dr. Mehmet Şerif Eskin, bildiriden haberi olmadığı halde adına yer verildiğini duyurdu. Eskin, *Twitter* hesabı aracılığıyla “Onayım olmadan ismim/imzam kullanılmış” diyerek tepki gösterdi. Eskin, “Bugün yayınlanan bir bildiriye imza verenler arasında benim adım da var. Fakat ne böyle bir bildiri hazırladığından haberim var, ne kimse bana imza atıp atmayacağını sordu, ne de kimseye imza verdim. Onayım olmadan ismim/imzam kullanılmış. Ayıptır” diye yazdı.¹⁸⁶

• *TRT* Genel Müdürü İbrahim Eren, *TRT*’nin ev sahipliğinde düzenlenen 5. Küresel Haber Forumu’nda yaptığı konuşmada, “Halkımız, *TRT*’nin yaptığı haberlerin hepsine güveniyor. *TRT* olarak yapmaya çalıştığımız şey de gerçekten izleyicilerimize her zaman doğru haberi vermek, verdiğimiz her haberi kontrol etmek ve haberin içerisinde yanlış bilgi olmamasına son derece dikkat etmek” dedi. Eren, “Şu anda bir dönüşüm, alışma sürecindeyiz. Sosyal medya ve ana akım medyanın son 10 yıldır birbiriyle etkileşimi söz konusu. İzleyicilerin yapması gereken en önemli şey, güvenilir haber kaynaklarını tespit etmek. Bu yüzden de tekrar ana akım medya ve gazetecilik işin merkezine doğru geri gelmeye başladı. Bir ara tamamen habercilerden ziyade herkesin ürettiği haberler dolaşmaya başlamıştı. Son yaşanan olaylarda gördük ki haberci olmak, güvenilir haber kaynağı olmak çok önemli. İzleyicilerin yeniden haber kaynaklarını seçmesi ve bunların arasında güvenilir olanları belirleyip, onlardan gelen bilgilerin doğruluğu araştırılmış bilgi olduğuna ikna olduktan sonra kabul etmesi gerektiğine inanıyorum” ifadesini kullandı.¹⁸⁷

• AYM, “Barış için Akademisyenler” bildirisini imzacısı on akademisyen hakkında verdiği “hak ihlali” kararına ilişkin açıklamasında, “Bu bildiriye Anayasa’nın 26. maddesinde yer alan ifade özgürlüğünün korumasından yararlanması gerektiği yönündeki yorumları AYM’nin bildiriye yer alan düşünceleri paylaştığı veya desteklediği anlamına gelmez” denildi. Açıklamada, devamla, “Bildiriye tek yanlı olduğu, abartılı yorumlar içerdiği, güvenlik güçlerine karşı incitici ve saldırgan ifadeler içerdiği” belirtilerek, “AYM son kırk yıldır ülkenin büyük kısmında olağanüstü hâl ilan edilmesini gerektiren, can kayıplarına yol açan terör olaylarının meydana geldiği bölgedeki, güvenlik durumunu ciddileştirecek sözler ve eylemler konusundaki endişelerin bilincindedir. Başvurucuların altına imza attıkları açıklama gerçekten de toplumun büyük çoğunluğu için kabul edilemez bir içeriğe sahiptir. Terörle mücadele eden devleti, halka “katliam”, “kıyım” ve “işkence” yapmakla suçlayan bir açıklamaya katılmak elbette mümkün değildir. Bununla birlikte, AYM’nin hiçbir şekilde içeriğine katılmadığı sözler de ifade özgürlüğü kapsamında kalabilir. Bir ifade ya da açıklamanın ifade özgürlüğü kapsamında kalıp

185 <https://t24.com.tr/haber/tgc-gazeteci-meslegini-reklamcilik-ve-halkla-ileskilerle-karistiramaz,832837>

186 https://twitter.com/serif_esk/status/1155961994513530892

187 <https://t24.com.tr/haber/trt-genel-muduru-eren-halkimiz-trt-nin-yaptigi-haberlerin-hepsine-guveniyor,832834>

kalmadığı değerlendirilirken söz konusu ifadelerin doğru ya da rahatsız edici olup olmadıkları belirleyici olmaz” denildi.¹⁸⁸

31 Temmuz 2019

- Demirören Holding Yönetim Kurulu Başkanı Yıldırım Demirören’in medya kuruluşlarını tümüyle *Turkuvaz Medya*’ya satacağı iddiaları ardından Azerbaycan devlet petrol şirketi SOCAR’ın *Demirören Medya Grubu*’na ortak olmak için harekete geçtiği iddia edildi.¹⁸⁹

- İstanbul Aydın Üniversitesi’nden Doç. Dr. Alev Erarslan Göçer, AYM’nin “Barış için Akademisyenler bildirisiyle ilgili kararına karşı 1071 akademisyen imzasıyla yayımlandığı öne sürülen “AYM Terörü Meşrulaştıramaz” bildirisine imza atmadığını duyurdu. Göçer, “AYM Terörü Meşrulaştıramaz” başlıklı mailde çoklu seçenek içeren bir imza sayfası ile karşılaşacağım düşüncesi ile ilgili linki tıklamam sonucu adım imzaya düşmüştür. Tamamen iradem dışında, teknik/sistemsel nedenlerden kaynaklı sehven atılmış imzamı geri çekme talebime ilişkin düzenlediğim dilekçe tarafımca rektörlüğe iletilmiştir” açıklaması yaptı.¹⁹⁰ İstanbul Aydın Üniversitesi’nden Prof. Dr. Ercan Eyüboğlu ile Dr. Anıl Özgüç de söz konusu bildiriye imzalamadıklarını açıklamıştı.¹⁹¹

- Türk Hava Yolları’nın (THY), uçaklarında dağıttığı Skylife Business dergisinde “alkol sansürü” uyguladığı belirtildi. Dergide Fransa’nın şarabıyla ünlü Bordeaux şehrinin tanıtılırken, şehrin ünlü tatlarından şaraba dair herhangi bir ifade yer almadı. İtalya’nın dünyaca ünlü üzüm bağlarının bulunduğu ve şarap yapımında önde gelen şehirlerinden olan Toscana şehri tanıtımında da şaraba dair herhangi bir ifade yer almadı. Bu durumu tespit eden yolcu Bora Hatay, söz konusu yazıları yazan Silvina Pini’ye e-postayla ulaştığı ve yazardan ise tanıtım yazılarında şarap üretimine dair herhangi bir yorumda bulunmama sebebini “THY’nin talebi ve derginin Müslüman bir ülkede okunması” olarak açıkladığı bir yanıt aldığını bildirdi.¹⁹²

Olumlu Gelişmeler

5 Temmuz 2019

- Kayseri’de yeni bir televizyon olarak kurulan *Life TV*, yayın hayatına başladı.¹⁹³
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), HDP’nin eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş’ın ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine hükmetti. Mahkeme, Türk hükümeti tarafından Demirtaş’a 2000 Euro manevi tazminat ve 1000 Euro da mahkeme masrafı ödenmesine hükmetti. Demirtaş’ın 5 Temmuz 2005’te Diyarbakır İnsan Hakları Derneği yöneticisiyken *ROJ TV*’de yaptığı bir konuşma sonrasında “terör örgütü propagandası yapmak” suçundan mahkum edilmesiyle ilgili olarak yapılmıştı. Demirtaş, 4 Kasım 2016’dan beri Edirne F Tipi Cezaevi’nde bulunuyor.¹⁹⁴

9 Temmuz 2019

- AYM, Gezi Parkı protestoları sırasında darp edilen üniversite öğrencisi Doğukan Bilir’e, 25.000 lira tazminat ödenmesine hükmederek, eziyet yasağının etkili soruşturma usul yükümlülüğünün de ihlal edildiğine ve sanıkların yeniden yargılanmasına karar verdi.¹⁹⁵ Bilir,

¹⁸⁸ <https://www.birgun.net/haber-detay/aymden-baris-akademisyenleri-karariyla-ilgili-aciklama.html>

¹⁸⁹ <https://www.birgun.net/haber-detay/demiroren-medya-satiliyor-iddiasi.html>

¹⁹⁰ <https://twitter.com/aleverarslan1/status/1156476538390568960>

¹⁹¹ http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1513810_1071_de_dusus_devam_ediyor_Bir_imza_daha_giti.html

¹⁹² <https://theworldnews.net/tr-news/thy-nin-dergisinde-sansur>

¹⁹³ <http://www.lifetv.com.tr/>

¹⁹⁴ <https://www.dw.com/tr/aihm-demirtas/C5%9F%C4%B1n-ifade-%C3%B6z%9F%C3%BCr%C3%BC%C4%9F%C3%BC-ihlal-edildi/a-49520292-0>

¹⁹⁵ <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2014/15736>

okuduğu Eskişehir’de 2013 yılında Gezi Parkı eyleminde, polis ve bir sivil vatandaş tarafından darp edilmiş, saldırganların beraat etmesinin ardından AYM’ye bireysel başvuruda bulunmuştu.

11 Temmuz 2019

- *Gazete Duvar* ile TGS arasında toplu iş sözleşmesi imzalandı.¹⁹⁶ Sözleşmeyle, mevcut haklara ek olarak “Her 1 Mayıs’ta 500 lira ikramiye, her yıl 250 lira izin parası, çocuğu olanlara yıllık 1000 lira eğitim/kreş yardımı, yıllık izinlerin dört hafta olması, beş yılını doldurana bir tam altın verilmesi ile kadınlara 8 Mart tatili ve regl izni” gibi haklar da sağlandı.¹⁹⁷

12 Temmuz 2019

- AYM, 4 Ekim 2015’te Şırnak’taki operasyonlar sırasında Hacı Lokman Birlik’in öldürülerek, panzerin arkasından iple bağlanarak sürüklenmesine yönelik görüntüleri yayınlayan *BirGün*’e getirilen erişim engelini “ifade ve basın özgürlüğü ihlali” olarak değerlendirdi.¹⁹⁸ Kararda, erişimin engellenmesinin başka bir karara gerek duymaksızın sürekli hale getirilmesinin de basın ve ifade özgürlüğünü ihlal ettiği belirtildi. AYM, “İnternet sitelerine erişim engeli biçiminde getirilen her türlü kısıtlama, bilgi alma ve verme özgürlüğüne müdahale niteliğindedir” görüşünü açıkladı. Söz konusu habere¹⁹⁹ Başbakanlık Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü ve Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı’nın yazısı üzerine Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişim engeli getirilmişti.²⁰⁰

17 Temmuz 2019

- İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, KHK ile kapatılan *Özgür Gündem* Nöbetçi Genel Yayın Yönetmenliği kampanyasına katıldıkları için yargılanan Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü Türkiye Temsilcisi Erol Önderoğlu, Türkiye İnsan Hakları Vakfı Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı ve yazar Ahmet Nesin’in beratına hükmetti. Davada önceki celse mütalaasını açıklayan savcı, sanıkların belirtilen tarihlerde gazetenin genel yayın yönetmenliğini yaptıklarını suç konusu yazılarda silahlı terör örgütü PKK/KCK’nın veya alt birliklerinin propagandası mahiyetinde yazılar yer aldığını, kişiler ve toplumun suç işlemeye tahrik edilerek işlenen suçların övüldüğünü belirtmişti. Savcı, “Suç işlemeye tahrik”, “Suçu ve suçluyu övme”, “Örgüt propagandası” suçlarından Nesin, Korur ve Önderoğlu’nun bir yıl altı aydan yedi buçuk yıla kadar hapis cezasına çarptırılmasını talep etmişti.²⁰¹

18 Temmuz 2019

- AYM, tahliye olduğu halde yeniden tutuklanan sanatçı Atilla Taş hakkında hak ihlali kararı verdi.²⁰² Kararı sosyal medya hesabından duyuran Taş, “AYM, bugün hakkımda verdiği bir kararla, tahliye olduğum halde keyfi olarak yeniden tutuklanmama, hak ihlali kararı vermiş. Bir gün masumiyetimin anlaşılacağını biliyordum. Açıklamalı kararda da *tweet* ve yazılarımdan başka suçum olmadığı görülüyor” dedi.²⁰³ Taş, “FETÖ’nün hiyerarşik yapısına dahil olmamakla birlikte örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme” suçundan yargılandığı dava kapsamında tutuklanarak 14 ay cezaevinde kalmış, tahliye edildikten sonra cezasının onanması üzerine 9 Kasım 2018’de yeniden tutuklanarak Metris Cezaevi’ne gönderilmişti.

- AYM, 2010 yılında basın açıklamasına katılan ve 2016 yılında KHK ile ihraç edilen KESK’e bağlı Büro Emekçileri Sendikası (BES) Şanlıurfa Başkanı Leyla Sezen’e verilen kınama

¹⁹⁶ <https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2019/07/11/gazete-duvar-artik-sendikali/>

¹⁹⁷ https://twitter.com/TGS_org_tr/status/1149282107358945280?s=08

¹⁹⁸ <https://www.anayasa.gov.tr/tr/haberler/bireysel-basvuru-basin-duyuru-lari/habere-erisimin-engellenmesi-nedeniyle-ifade-ve-basin-ozgurlugunun-ihlal-edilmesi/>

¹⁹⁹ <https://www.birgun.net/haber-detay/cansiz-bedenin-polis-aracıyla-suruklenme-videosu-da-ortaya-cikti-91305.html>

²⁰⁰ <https://www.birgun.net/haber-detay/aymden-bir-gun-karari-habere-erisim-engeli-karari-ifade-ve-basin-ozgurlugu-ihlali.html>

²⁰¹ <https://www.birgun.net/haber-detay/ozgur-gundem-davasinda-ahmet-nesin-erol-onderoglu-ve-sebnem-korur-fincanci-beraat-etti.html>

²⁰² <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2016/30220>

²⁰³ <https://twitter.com/AtillaTasNet/status/1151946268995928064>

cezasını haksız buldu. Bu kararlar, KESK'e bağlı Büro Emekçileri Sendikası (BES) Şanlıurfa Şube Başkanı Sezen'e 5.500 TL manevi tazminat ödenecek. Sezen tarafından toplantı ve gösteri yürüyüş düzenleme hakkının ihlal edildiğine yönelik başvuruya, AYM "Anayasa'nın 34. Maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kınama cezası verilerek ihlal edildiğine" oy birliğiyle karar verdi. 204 Karar sonrası açıklama yapan Sezen, "AYM haklı bir karar verdi ve bakanlık görüşünde belirtildiği gibi memurun kariyerini zedeleyecek bir davranış söz konusu değildir. Ben üyesi olduğum sendikanın çağrısıyla eyleme katıldım ve ayrıca basın açıklamasına katılmakta haktır. Mücadeleye devam edeceğim ve bulunduğumuz yer doğru bir yerdir" dedi.²⁰⁵

19 Temmuz 2019

- AYM, CHP İstanbul Milletvekili ve *BirGün* yazarı Prof. Dr. İbrahim Kaboğlu'nun, kendisi hakkında hakaret içeren ifadelerin yer aldığı kitaplar ve makalelerle ilgili yaptığı başvuruyu haklı buldu. AYM, hakaret içerikli yazıların "Kişinin şeref ve itibar hakkını ihlal edici" nitelikte olduğuna hükmederek, Kaboğlu'na 5.500 lira tazminat ödenmesine karar verdi. Kaboğlu, Yılmaz Dıkbaş'ın kaleme aldığı, "Gaflet, Dalalet, Hıyanet" ve "Avrupa Birliği: Tabuta Çakılan Son Çivi" isimli kitaplar ile bir internet sitesinde yer alan altı makaleye ilişkin 2012 yılında tazminat davası açmıştı. İstanbul 9. Asliye Hukuk Mahkemesi, kitaplarda yer alan "AB Mandacısı, Ermenilerden özür dileyen kadar pusulasını şaşırılmış AB hibecisi" şeklindeki ifadelerin basın ve ifade özgürlüğü sınırlarını aştığını kabul etmişti. Dıkbaş'ın itirazı sonucu dosya, Yargıtay 4. Hukuk Dairesi'ne taşınmıştı. Daire, kitaplarda yer alan ifadelerin kişilik haklarına saldırı olarak kabul edilemeyeceğini savunarak ilk derece mahkemesi kararını bozmuştu. Bunun üzerine Kaboğlu AYM'ye başvurmuştu.²⁰⁶

23 Temmuz 2017

- İstanbul 33. Ağır Ceza Mahkemesi, 8 Mayıs'tan bu yana Eskişehir Kadın Kapalı Cezaevi'nde tutuklu "Barış için Akademisyenler" bildirisini imzacısı Galatasaray Üniversitesi'nden Prof. Dr. Fusun Üstel'in tahliyesine karar verdi. İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi, Üstel'e "terör örgütü propagandası yapmak" suçundan bir yıl üç ay hapis cezası vermiş ve ceza kararı İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 3. Ceza Dairesi tarafından 25 Şubat'ta onanmıştı.²⁰⁷

24 Temmuz 2017

- AYM, Gezi Parkı eylemlerinin birinci yıl dönümü etkinliğini takip etmek isterken polis tarafından darp edilen Evrensel gazetesi muhabiri Erdal İmrek'in ifade ve basın hürriyetleri ile insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağının ihlal edildiğine karar verdi. 31 Mayıs 2014'te Taksim'de olayı izleyen İmrek, polisler tarafından alıkonularak bir duvara yaslanmış, tekmelemiş ve yüzüne biber gazı sıkılmıştı. Savcılık, İmrek'in şikayetine takipsizlik kararı vermişti. AYM, İmrek'in bireysel başvurusuna ilişkin "Polislerin İmrek'in görev yapmasını engellemesiyle basın ve ifade özgürlüğünü ihlal ettiğini, yüzüne biber gazı sıkması ve tekmelemesi nedeniyle de insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağını ihlal ettiğine hükmetti. Ayrıca tazminat kararı da verildi.²⁰⁸

- TGS ile Refinitiv Enformasyon Limited Şirketi arasında imzalanan sözleşme ile 20 çalışana yüzde 32 ile yüzde 38 arasında zam aldı. Toplu iş sözleşmesine göre; birinci yıl yapılan

204 <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2016/15197>

205 <https://www.birgun.net/haber-detay/aym-basin-aciklamasina-katilmak-cezalandirilmaz.html>

206 <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2015/18503>

207 <https://m.bianet.org/bianet/ ifade-ozgurlugu/210757-prof-dr-fusun-ustel-tahliye-oldu>

208 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1502110/Gazeteciye__dayaga__ihlal_karari.html

zammın yanı sıra ikinci yıl enflasyona yüzde ikilik refah payı eklenecek ve ayrıca performans zammı yapılacak. İmzalanan sözleşme ile kazanılan ve koruma altına alınan haklar arasında aylık 817 liralık yemek yardımı, evlenen çalışanlara ve çocuk doğumu için 1.000 lira, yıllık 500 lira gözlük yardımı, yıllık 4.000 lira spor yardımı, 2.500 lira ölüm yardımı yer aldı. Ayrıca şirkette 10 yılını dolduran çalışanlara iki adet beşbiryerde, sonraki her beş yılda ise bir adet beşbiryerde verileceği belirtildi.²⁰⁹

• Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuarı resmi yayın organı Balkan Müzik ve Sanat Dergisi yayın hayatına başladı. Dergide, müzik, müzikoloji ve sahne sanatları alanında akademik çalışmaların yer alacağı belirtildi.²¹⁰

26 Temmuz 2019

• AYM, “Barış için Akademisyenler” başlıklı bildiriye imzaladıkları için “terör örgütü propagandası yapmak” gerekçesiyle cezalandırılan 10 akademisyenin bireysel başvurusunu karara bağladı. Mahkeme, akademisyenlerinin “silahlı terör örgütü propagandası yapmak” suçundan cezalandırılması nedeniyle ifade özgürlüklerinin ihlal edildiğine karar verdi. Mahkeme, ayrıca kararın bir örneğinin ihlalin ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılması amacıyla yerel mahkemelere gönderilmesine ve başvuruculara dokuzar bin lira tazminat ödenmesine karar verdi. Kesinleşmiş cezalar için yeniden yargılama yolunun açılması, istinaf aşamasında olanlar için bozma kararı verilmesi, devam eden davalar için de beraat kararları söz konusu olacak.²¹¹

27 Temmuz 2019

• AYM, E.Y.Ö.’nin cezaevinde yaşamını yitirmesine yönelik yapılan başvuruyla ilgili “yaşam hakkının ihlal edildiği”ne hükmetti. Kararda, Bayrampaşa Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda tutuklular arasında meydana gelen olaylar sırasında kamu makamlarınca gerekli önlemlerin alınmadığı ifade edildi. Kararda, bahsi geçen kamu görevlilerinin yaşamı korucu tedbirleri almadıklarına dikkat çekilirken, yaşam hakkının maddi boyutunun ihlalinin bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırılabilmesi için yeniden yargılamaya karar verildi.²¹² Bayrampaşa Cezaevi’nde 20 Eylül 1999 tarihinde Alaattin Çakıcı’nın yeğeni Kenan Ali Gürsel, Hakan Çillioğlu tarafından açılan ateş sonucu ölmüş, olaydan hemen sonra cezaevinde çıkan çatışmada yedi kişi hayatını kaybederken, üç kişi de yaralanmıştı. Ölenlerden E.Y.Ö’nün yakını Burcu Özşahin ve diğer üç başvuru, 25 Şubat 2015 tarihinde AYM’ye bireysel başvuruda bulundu.

• Yazar Kemal Baytaş’a, eski Genelkurmay Başkanı Necdet Özel’i eleştirdiği Sözcü gazetesinde 2015’teki köşe yazısı gerekçesiyle verilen ceza, AYM’den döndü. Baytaş’ın yazısında Özel’in onur, şeref ve saygınlığına saldırı niteliği taşıdığı iddiasına karşın AYM, ifade ve basın özgürlüğünün ihlal edildiğini hükmetti. AYM, Baytaş’ın iddialarının bir bütün olarak ifade özgürlüğü kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirmesinde bulundu. Baytaş’ın, suç işlediği sabit kabul edilmiş ve kamu görevlisine görevi nedeni ile basın yoluyla hakaret suçundan mahkumiyetine ve 7.080 lira para cezası ile cezalandırılmasına karar verilmişti.²¹³

• AYM, “OHAL döneminde, barışçıl, şiddet içermeyen toplantı ve gösterilerin keyfi gerekçelerle yasaklanmasının anayasaya aykırı olduğuna” karar verdi. Başvuruyu karara bağlayan AYM, öğretmen Erdal Karadaş’a uygulanan idari para cezasıyla toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine karar verdi. Kararda “KHK ile işini kaybeden

209 <https://odatv.com/tgsden-yeni-toplu-sozlesme-24071912.html>

210 <https://www.haberler.com/balkan-muzik-ve-sanat-dergisi-yayin-hayatina-12272980-haberi/>

211 <https://m.bianet.org/bianet/ ifade-ozgurlugu/210902-aym-baris-akademisyenleri-icin-hak-ihlali-karari-verdi>

212 <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2015/3497>

213 <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2016/1314>

kişilerin seslerini duyurmaya çalışmalarının en doğal hakkı olduğu” belirtildi. Aydın’da öğretmen olarak görev yapan Eğitim-Sen üyesi Erdal Karadaş ve eşi 7 Şubat 2017’de yayımlanan OHAL KHK’si ile kamudan ihraç edildi. KHK’lı öğretmen Karadaş hakkında, üyesi olduğu sendika üyeleriyle birlikte kamudan ihraçları protesto amacıyla yapılan, bildiri dağıtmak ve imza standı açmak şeklindeki iki eylem nedeniyle idari para cezası uygulandı. Karadaş, idari para cezasının iptali için Aydın 2. Sulh Ceza Hakimliği’ne itiraz etti ancak reddedilince AYM’ye bireysel başvuruda bulundu.²¹⁴

30 Temmuz 2019

- Balıkesir 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 81 gündür tutuklu “Barış için Akademisyenler” bildirisini imzacısı Lyon-1 Üniversitesi’nden Doç. Dr. Tuna Altınel’in tahliyesine karar verdi. Altınel serbest bırakıldı. Altınel, “Şubat 2019’da Fransa’da “Cizre bodrumlarına ilişkin” düzenlenen bir konferansta simültane yaptığı çeviriden ötürü, 11 Mayıs’ta tutuklanarak Balıkesir’de Kepsut Cezaevi’ne konulmuştu.²¹⁵

²¹⁴<https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2017/22700>

²¹⁵ <https://m.bianet.org/bianet/ ifade-ozgurlugu/211020-baris-akademisyeni-doc-dr-tuna-altinel-serbest>

Kısaltmalar

AA: Anadolu Ajansı	ESB: Erişim Sağlayıcıları Birliği	ONO: Organization of News Ombudsmen and Standards Editors (Uluslararası Haber Ombudsmanları Örgütü)
AB: Avrupa Birliği	ESP: Ezilenlerin Sosyalist Partisi	PDY: Paralel Devlet Yapılanması
ADD: Atatürkçü Düşünce Derneği	ETHA: Etkin Haber Ajansı	PEN: International Association of Poets, Playwrights, Editors, Essayists and Novelists (Uluslararası Yazarlar Birliği)
ADEF: Avrupa Demokratik Dersim Birlikleri Federasyonu	FETÖ: Fetullahçı Terör Örgütü	PKK: Partiya Karkerên Kurdistanê (Kürdistan İşçi Partisi)
AELJ: Association of European Journalists (Avrupalı Gazeteciler Derneği)	FKF: Fikir Kulüpleri Federasyonu	PM: Parti Meclisi
AFP: Agence France Presse	FNST: Friedrich Naumann Foundation (Özgürlük için Friedrich Naumann Vakfı)	PMD: Parlamento Muhabirleri Derneği
AGIT: Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı	GC: Gazeteciler Cemiyeti (Ankara)	PSAKD: Pir Sultan Abdal Kültür Demeği
AI: Amnesty International veya Amnesty (Uluslararası Af Örgütü)	HAZIRAN: Birleşik Haziran Hareketi	PYD: Partiya Yekîtiya Demokrat (Demokratik Birlik Partisi)
AİHM: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi	HDK: Halkların Demokratik Kongresi	RSF: Reporters Without Borders (Sınır Tanımayan Gazeteciler)
AİHS: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi	HDP: Halkların Demokratik Partisi	RTÜK: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
AKP: Adalet ve Kalkınma Partisi (Ak Parti)	HKP: Halkın Kurtuluş Partisi	SCF: Stockholm Center for Freedom (Özgürlük için Stockholm Merkezi)
AKPM: Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi	HRW: Human Rights Watch (İnsan Hakları İzleme Örgütü)	SEGBİS: Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
ANF: Fırat Haber Ajansı	HSYK: Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu	SODAP: Sosyalist Dayanışma Platformu
AP ajansı: Associated Press	IFJ: International Federation of Journalists (Uluslararası Gazeteciler Federasyonu)	SP: Saadet Partisi
AP: Avrupa Parlamentosu	ILO: International Labour Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)	STK: Sivil Toplum Kuruluşu
ATGB: Avrupa Türk Gazeteciler Birliği	İGC: İzmir Gazeteciler Cemiyeti	TAZ: Die Tageszeitung
ATV: Aktif Televizyon/ Aktüel Televizyon	İHA: İhlas Haber Ajansı	TBB: Türk Tabipleri Birliği
AÜ: Ankara Üniversitesi	İHD: İnsan Hakları Derneği	TBB: Türkiye Barolar Birliği
AYM: Anayasa Mahkemesi	İHH: İnsan Hak ve Hürriyetleri İnsani Yardım Vakfı	TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi
BBC: British Broadcasting Corporation	ITUC: International Trade Union Confederation (Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu)	TDK: Türk Dil Kurumu
BDP: Barış ve Demokrasi Partisi	İPI: International Press Institute (Uluslararası Basın Enstitüsü)	TEM: Terörle Mücadele
BİA: Bağımsız İletişim Ağı	İŞİD: Irak ve Şam İslam Devleti	TGC: Türkiye Gazeteciler Cemiyeti
BIK: Basın İlan Kurumu	İTÜ: İstanbul Teknik Üniversitesi	TGK: Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu
BM: Birleşmiş Milletler	İŞİG: İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi	TGRT: Türkiye Gazetesi Radyo Televizyonu
BMO: Bilgisayar Mühendisleri Odası	IWMF: International Women's Media Foundation (Uluslararası Kadınların Medya Vakfı)	TGS: Türkiye Gazeteciler Sendikası
BSM: Bağımsız Sinema Merkezi	KADEM: Kadın ve Demokrasi Demeği	TKH: Türkiye Komünist Hareketi
BTk: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	KCK: Koma Cıvaken Kurdistan (Kürdistan Topluluklar Birliği)	TİB: Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı
BYEGM: Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü	KESK: Kamu Emekçileri Sendikası Konfederasyonu	TİHV: Türkiye İnsan Hakları Vakfı
CİSST: Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Demeği	KHK: Kanun Hükümünde Karamame	TİP: Türkiye İşçi Partisi
CHP: Cumhuriyet Halk Partisi	KKTC: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	TJA: Tevgera Jinen Azad (Özgür Kadın Hareketi)
CKD: Cumhuriyet Kadın Demeği	KRT: Kültür TV	TKP: Türkiye Komünist Partisi
CNN: Cable News Network (Kablolu Haber Ağı)	KTGB: Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği	TMMOB: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
CPJ: Committee to Protect Journalists (Gazetecileri Koruma Komitesi)	LGBTİ+: Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Transseksüel, İntersex	TMSF: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
ÇGD: Çağdaş Gazeteciler Derneği	MA: Mezopotamya Ajansı	TRT: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
ÇHD: Çağdaş Hukukçular Derneği	MLSA: Medya ve Hukuk Çalışmaları Demeği	TSK: Türk Silahlı Kuvvetleri
DBP: Demokratik Bölgeler Partisi	MASAK: Mali Suçları Araştırma Kurulu	TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
DEAŞ: Devlet'ül Irak ve Şam	MAZLUMDER: Mazlumlar için Dayanışma Demeği	TUGADER: Tuzla Gazeteciler Derneği
DEDEF: Dersim Dernekleri Federasyonu	MEB: Milli Eğitim Bakanlığı	TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu
DHA: Demirören Haber Ajansı (daha önce Doğan Haber Ajansı)	MGK: Milli Güvenlik Kurulu	TÜRGEV: Türkiye Gençlik ve Eğitime Hizmet Vakfı
DHKP-C: Devrimci Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi	MHP: Milliyetçi Hareket Partisi	TYB: Türkiye Yayıncılar Birliği
DIHA: Dicle Haber Ajansı	MİT: Milli İstihbarat Teşkilatı	TYS: Türkiye Yazarlar Sendikası
DİSK: Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu	NATO: North Atlantic Treaty Organization (Kuzey Atlantik Anlaşma Örgütü)	UAÖ: Uluslararası Af Örgütü
DJU: Deutscher Journalistenverband (Alman Gazeteciler Birliği)	NPC: National Press Club (Ulusal Basın Kulübü)	UMED: Uluslararası Medya Enformasyon Demeği
DMD: Diplomasi Muhabirleri Derneği	ODTÜ: Orta Doğu Teknik Üniversitesi	UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü)
DW: Deutsche Welle	OIS: Open Society Institute (Açık Toplum Enstitüsü)	USOM: Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi
EBU: The European Broadcasting Union (Avrupa Yayın Birliği)	ÖGC: Özgür Gazeteciler Cemiyeti	VP: Vatan Partisi
ECOSOC: United Nations Economic and Social Council (Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi)	ÖGİ: Özgür Gazeteciler İnişiyatifi	VPN: Virtual Private Network (Sosyal Özel Ağ)
EFJ: European Federation of Journalists (Avrupa Gazeteciler Federasyonu)	OHAL: Olağanüstü Hal	YARSAV: Yargıçlar ve Savcılar Birliği
EJ: European Journalists Association	ÖDP: Özgürlük ve Dayanışma Partisi	YSK: Yüksek Seçim Kurulu
EMD: Ekonomi Muhabirleri Derneği	ÖHP: Özgürlükçü Hukukçular Platformu	YÖK: Yükseköğretim Kurulu
EMEP: Emek Partisi	ÖİB: Özgürlük için Basın	YPG: Yekîneyên Parastina Gel (Halk Koruma Birlikleri)
EMO: Elektrik Mühendisleri Odası		